

ДАВАР

ГОДИНА 2007.

БРОЈ 36

ЕПАРХИЈА ДАБРОБОСАНСКА - БИЛТЕН МАНАСТИРА ДОБРУНА

ЦАРСТВО НЕБЕСКО

По речима светог Григорија Богослова, царство небеско је у достизању најчистијег и најсавршенијег. А најсавршеније од свега јесте - знати Бога. А ово знање стиче се током целог живота...

Царство Божије је - знати Пресвету Тројицу. Ово знање шири се према стању ума и испуњава ум вечним и блаженим животом (Евагрије, монах).

Нема, браћо, већег блаженства него задобити царство небеско, и нема горе несреће него изгубити га... (Св. Јован Златоуст).

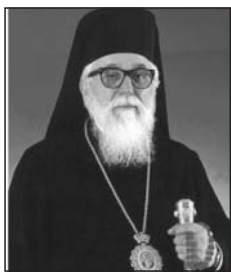




Његово Високопреосвештенство Митрополит загребачко-љубљански и цијеле Италије г. Јован, с више епископа, свештеника и ђакона, 13. октобра 2007. године, извршио је велико освећење новоизграђеног храма Св. Василија Острошког и Св. Петра Дабробосанског на Велечеву у Фочи, саграђеног у кругу истоименог Факултета и Богословије СПЦ.



Митрополит Николај, уз саслужење свештенства и монаштва, служио је 9. 9. 2007. г. Свету архијерејску литургију и освештао новоизграђену цркву Светог Ђорђа и темеље парохијског дома на Врацама, у Источном Сарајеву. Том приликом одликовао је протојереја-ставрофора Војислава Чаркића и друге заслужне орденом Светог Петра Дабробосанског.



СЛУЖБЕНИ ДЕО

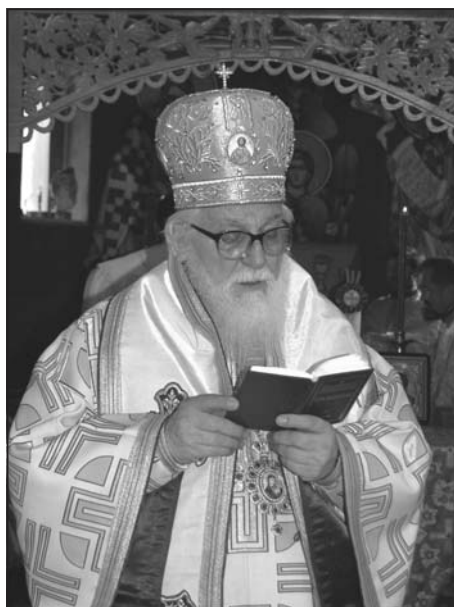
КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ
ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

Март

2. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму Успења Пресвете Богородице у Палама.
4. У другу недељу поста, служио св. Литургију у храму св. апостола Петра и Павла у Рудом.
7. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у манастиру Добруну.
9. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму Рођења Пресвете Богородице у Вишеграду.
11. У недељу Крстопоклону, служио св. Литургију у храму Рођења Пресвете Богородице у Штрпцима.
14. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у Саборној цркви у Сарајеву.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету амбасадора Египта г. Ахмеда Хатаба.
- Извршио освећење нове капеле у казнено-поправном заводу Кула у Источном Сарајеву.
15. У Сарајеву председавао 42. сједницом скупштине Међурелигијског вијећа БиХ.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету министра за људска права и изјеглице БиХ г. Савета Халиловића са сарадницима.
16. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму св. Василија Острошког на Добрињи.
18. У недељу Средопосну служио св. Литургију у храму Рођења Пресвете Богородице у Травнику.
20. Са осталим православним епископима у БиХ посјетио у Бањалуци председника Републике Српске г. Милана Јелића.
- У епископском двору у Бањалуци, председавао сједницом Епископског савјета Републике Српске и БиХ.
21. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму св. Саве у Блажују.
23. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму Рођења Пресвете Богородице у Зеници.
- У хотелу Холидеј Ин у Сарајеву присуствовао свечаном пријему, који је у част грчког националног празника приредила Амбасада Републике Грчке у Сарајеву.
25. У недељу Глвну служио св. Литургију у храму св. Петра Дабробосанског у Војковићима.
- У Народном позоришту у Сарајеву присуствовао гала-концерту и пријему, који је пово-

дом 50 година постојања Европске Уније приредила Амбасада СР Њемачке у Сарајеву.

28. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму св. великомученика Георгија у Трнову.
29. У сједишту Савјета министара БиХ у Сарајеву посјетио председавајућег Савјета министара г. Николу Шпирића.



30. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму Св. апост. Петра и Павла у Калиновику.
31. На Лазареву суботу присуствовао литији и Вечерњем у храму св. Василија Острошког у Добрињи, те благословио врбицу.

Април

1. На празник Цвијети служио св. Литургију у храму Успења Пресвете Богородице у Мокром.
2. На Велики понедељак служио Литургију Пређеосвећених дарова у манастиру Равна Романија.
3. На Велики уторак служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму св. апостола Петра и Павла.
4. На Велику сриједу служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму Преображења Го-

сподњег у Новом Сарајеву.

- У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету директорку сарајевске канцеларије Фондације Конрад Аденауер гђицу Кристину Краузе.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету чланове иницијативног одбора за подизање цркве на Јахорини.
- 5. На Велики четвртак служио св. Литургију у храму св. Архангела Михаила и Гаврила у Сарајеву.
- У Саборној цркви у Сарајеву служио Великобденије са читањем дванаест Страсних јеванђеља.
- 6. На Велики Петак, у храму св. пророка Илије у Сокоцу служио Вечерње са изношењем Плаштанице.
- У храму Успења Пресвете Богородице у Палама служио великосуботно јутрење са Статијама.
- 7. На Велику Суботу и Благовјести служио св. Литургију у капели Богословског факултета и Богословије у Фочи и причестио студенте Факултета и ученике петог разреда Богословије.
- 8. На празник Васкрсења Христовог, служио св. архијерејску Литургију у Саборној цркви у Сарајеву, уз саслужење свештеника и ђакон Митрополије дабробосанске. Св. Литургију је директно преносило неколико радио и телевизијских кућа.
- У храму св. Апостола Петра и Павла у Рудом служио Пасхално Вечерње, са читањем Јеванђеља на више језика.
- 9. На Васкршњи понедељак служио св. Литургију у храму св. пророка Илије у Сокоцу.
- У председничкој резиденцији Конак у Сарајеву поздравио госте на Васкршњем пријему, који су заједнички организовале Митрополија дабробосанска и Врхбосанска надбискупија, којем је присуствовао велики број страних дипломата, представника међународних организација, представника домаћих власти итд.
- 10. На Васкршњи уторак служио св. Литургију у храму Вазнесења Господњег у Подграбу.
- 13. На Источни петак, служио св. Литургију у храму св. Макарија патријарха српског у Паштан Брду код Рудог.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету делегацију Народног собра-

ња Македоније, предвођену предсједником г. Љубишом Георгијевским.

15. На Томину недељу служио св. Литургију у манастиру Добруну.
19. У Сарајеву предсједавао 43. редовном сједницом скупштине Међурелигијског вијећа БиХ на којој је предао дужност предсједника МРВ г. Мустафи Церифу, реису Исламске заједнице БиХ.
- Са осталим члановима Међурелигијског вијећа БиХ посетио чланове Предсједништва БиХ.
28. На такмичењу из Православне вјеронауке у светосавском дому у Сокоцу, уручио награде најуспјешнијима међу педесет ученика деветих разреда, представника основних школа из Епархије Дабробосанске.
29. У храму св. Тројице у Обреновцу служио св. Литургију и уручио орден св. Саве директору фармацеутске куће Ветфарм г. Михајлу Томићу.

Мај

3. У манастиру Лелићу код Ваљева служио св. Литургију поводом прославе св. Николаја српског.
5. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету директорку добротворног друштва из италијанског града Креме гђу Фриду Барбаса.
6. На празник св. Великомученика Георгија, а поводом храмовне славе, служио св. Литургију у храму св. Георгија у Трнову, преломио славски колач и одржао мали помен на гробу оца Недељка Поповића.
12. На празник св. Василија Острошког служио св. Литургију у капели Богословског факултета и Богословије у Фочи и преломио славски колач поводом славе ових двију школа, а потом присуствовао свечаној академији те додјели диплома и награда.
13. Служио св. Литургију у храму св. Тројице у Рогатици и у чин презвитера рукоположио ђакон Марка Малеша.
- 14.-24. У Патријаршијском двору у Београду учествовао у раду Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве.
17. На Спасовдан служио св. Литургију у истоименом храму у Вардишту, преломио славски колач и благословио усјеве.
27. На празник Силаска Св. Духа на Апостоле, служио св. Литургију у манастиру Свете Тројице у Возујици код Завидовића, преломио славски колач и освештао ново звоно.

29. На Духовски уторак, поводом епархијског дана, славе општине и Кола српских сестара служио св. Литургију у Вршцу, Епархија банатска.

Јун

1. Присуствовао отварању ризнице у манастиру Бањи код Прибоја.
2. Извршио велико освећење манастира Ораховица у Мажићима код Прибоја, Епархија милешевска, и служио св. Литургију.
3. На недељу Свих светих служио св. Литургију у храму св. Тројице у Озерковићима и у чин ђакон рукоположио Душка Лаловића из Рудог.
4. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио делегацију Савјета Европе на челу са Високим Комесаром за људска права г. Томасом Хамамбергом.
7. У Дому војске у Сарајеву присуствовао јубиларном концерту Камерног хора Одсека за црквену музику и појање Музичке академије у Источно Сарајеву.
10. У храму св. Тројице у Благају служио св. Литургију и у чин презвитера рукоположио ђакон Душка Лаловића.
11. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у општакну посјету г. Петера Бас Бакера, вишег замјеника Високог представника у БиХ.
14. Поводом заједничке исповијести и причешћа свих свештеника Митрополије дабробосанске служио св. Литургију у манастиру Добруну, а потом одржао предавање на братском састанку свештенства.
16. Поводом обиљежавања Дана одбране сарајевско-романијске регије, служио св. Литургију и помен за погинуле борце у манастиру Равна Романија.
17. Служио св. Литургију у храму Рођења Пресвете Богородице у Бугојну.
18. У Бањалуци присуствовао потписивању уговора између Богословског факултета у Фочи и Владе Републике Српске.
21. У Земаљском музеју у Сарајеву присуствовао пријему поводом опрштаја Високог представника Кристијана Шварц Шилинга.
28. На Видовдан, освештао темеље храма св. кнеза Лазара у Доњем Маловану и служио св. Литургију.
29. У Сокоцу предсједавао 18. редовном сједницом Епархијског управног одбора Митрополије дабробосанске.

Јул

1. У Романијској Лазарици - храму св. пророка Илије у Сокоцу, поводом 15. Видовданског сабора на Романијском Косову, служио Св. Литургију, преломио славски колач и бесједио на свечаној академији.
2. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету делегацију грчке општине Лариса.
4. У Амбасади Сједињених америчких држава у Сарајеву присуствовао пријему поводом Дана независности.
7. На празник Рођења св. Јована Крститеља, поводом храмовне славе, служио св. Литургију у Биљешеву, у чин ђакон рукоположио Немању Мандића из Миљевине и преломио славски колач.
8. У Сарајеву присуствовао ручку код Високог представника у БиХ Мирослава Лајчака.
11. На празник св. новомученика дабробосанских, служио св. Литургију у манастиру Добруну и у чин ђакон рукоположио Бошка Тошовића из Сарајева.
12. На празник св. Апостола Петра и Павла, поводом храмовне славе и стогодишњице цркве, служио св. Литургију у Борикама и преломио славски колач.
13. Освештао темеље новог храма у Бранковићима код Борика.
14. Освештао обновљени храм св. Николаја у Гостовићу код Завидовића и служио св. Литургију.
15. Освештао храм св. Саве у Доњој Лијесци код Вишеграда и служио св. Литургију.
21. На празник св. Прокопија, поводом храмовне славе и стопедесетгодишњице храма, у Високом служио св. Литургију и преломио славски колач.
- На Палама, поводом Крсне славе СОД "Јахорина", преломио славски колач.
23. На позив премијера Грчке Костаса Караманлиса и предсједавајућег Савјета министара БиХ Николе Шпирића присуствовао отварању зграде Заједничких институција БиХ у Сарајеву.
26. У Лукавици присуствовао сједници Скупштине Општине Источно Ново Сарајево.
- У Болници Касиндо присуствовао примопредаји медицинских апарата донираних од стране Владе Републике Грчке.
28. У Саборној цркви у Сарајеву одржао петнаестогодишњи парастос Јовану Рашковићу.

ђакон Мићар Танасић

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Логосом*. Превести то име са *Реч* или *Глагол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **ДАБАР** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, живог Присуства Божјег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и Живот.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА

НИКОЛАЈ

ПО МИЛОСТИ БОЖИЈОЈ, СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ
МИТРОПОЛИТ ЕПАРХИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ,
СВЕМ СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И СВИМА
ДУХОВНИМ СИНОВИМА И КЋЕРИМА НАШИМ,
ОД БОГОМЛАДЕНЦА БЛАГОДАТ, МИЛОСТ,
МИР И БЛАГОСЛОВ,
СА СВЕРАДОСНИМ И ДРЕВНИМ ПОЗДРАВОМ:

МИР БОЖИЈИ - ХРИСТОС СЕ РОДИ!

Велики празник ХРИСТОВО РОЂЕЊЕ дочекује се и слави са посебном радошћу. Дочекује се песмом: „Слава Богу на висини, а на земљи мир, међу људима добра воља“ (Лк 2,14). Радујемо се Христовом Рођењу, јер је прорекао пророк: „Изаћи ће шибљика из стабла Јесејева, и изданак из колена Његова изникнуће. И на њему ће почивати Дух Господњи, Дух мудрости и разума, Дух савета и сила, Дух знања и страха Господњег“ (Ис 11,1-2).

Време пре Христовог рођења, са моралне стране, је као јака зима у којој су душе потамнеле, „јер ће поћи свако својим путем“ (Пс 53,6). Колико леда и студени греха беше у тим народима залазећег сунца. Код њих беше више врста гордости, као: расна, техничка, организациона, философска, књижна и друге. Све њихове гордости су нека више, а нека мање, вештине људске.

Нема сумње, Господ Богомладенац дошао је у времену када је најпотребнији, јер студен греха је све више окивала свачије срце и душу, заустављала народни прогрес, ометала народно благостање. Као да тада није било изгледа за весело и плодно пролеће, али

се ипак очекивало. Пророковано је да ће пролеће доћи, промене наступити и код многобожачког света. Да ће Богомладенац загрејати хладна срца мрачних душа.



Икона Пресвете Богородице
„Дњепарска“, дејала

ИСПУЊЕЊЕ ОБЕЋАНОГ

Уочи Божића сви очекујемо нешто значајно. Дошао је дан када су црквена звона објавила долазак Христов, када су срца наша заиграла и када су се припремали путеви Господњи. То је на 800. година пре рђења Христовог пред-

сказао пророк Исаја: „Несазнати, Насуштаствени, Невидљиви биће рођен од жене као Дете“ (ср. Ис 52,4). Дакле, наста време наше духовне радости, и почесмо се у радости поздрављати: „Христос се роди“ и „Заиста се роди“!

Сада ће мо се најбоље сетити и оценити шта представља земља зими? Она представља мртваца положеног у гроб, покривен белим покривачем. Студен и мраз обитавају свуда; дрвеће залеђено, мртво. Узалуд се напрежемо да ослушнемо цвркул птица, али га не чујемо. На моралном плану, овако бива са старозаветним светом. Претпотопски и слепопотопски свет пролази. Рођењем Христовим Нови Адам - Христос - замењује палог Адама благовешћу о рођењу од Дјеве Марије. Својим рођењем, Крштењем у Јордану, Својим страдањем, Смрћу, Васкрсењем, Вознесењем и са нашим телом седањем на престо, са десне старане Бога Оца. Дошло је време када се поново молимо: „Господе, грех младости моје и незнања мога не спомени; по милости Твојој помени ме Ти, ради доброоте Твоје, Господе“ (Пс 24,7; ср. Ис 54,4).

ПРОЛЕЋЕ НОВОЗАВЕТНЕ ЦРКВЕ

Христовим Рођењем је настало пролеће Новозаветне цркве и све се буди. Јеванђељем Христовим почиње нови живот. Сунце - Господ Христос - загрева сваку верујућу душу. Бели плашт духовне хладноће нестаје загреван благодаћу Божијом. Поново жуборе потоци Јеванђелских врлина, и све се покреће силом Божијом да прилазимо Њему. А ми као верујући себи говоримо: „Узмимо ср-

ца наша у руке наше и подигнимо их ка Богу“. То су наша озрачја, наша величина и осветљавање нас и других. Тако, све се облачи у нову одећу, у живот у Богу и по Богу. Исто тако, упитајмо се: Ко пробуди из дубоког сна заспалу царицу- земљу, да би поново пронашла своју лепоту, своју лепо украшену скупочену одећу?

Ми у Новозаветној цркви сведоци смо дејства земљине силе. Витлејемски Богомладенац и као Дете и као одрасли разгони магле, загрева земљу, буди цвеће разних боја и мириса, покреће пшенична зрна, улази у кошнице трудољубивих пчела, сагорева скривнице разноразних трутова.

ГОСПОД ХРИСТОС ЈЕ СВЕ ПРИСУТНИЈИ МЕЋУ НАМА

Христовим Рођењем свуда и свагда се уноси светлост, радост, живот, топлина, проповеда се нова наука и чине чуда. Присутни су увек констатовали да се „овако нешто до сада није видело у Израиљу“. Он је Онај који „трске стучене неће преломити и светила запаљена неће угасити, док правда не одржи победе. И у име Његово уздаће се народи“ (Мт 12,20-21). Такође, пророк Исаија говори: „Бог је спасење моје, уздаћу се и нећу се бојати, јер ми је и сила Господ Бог, Он ми је Спаситељ. Са радошћу ће те црпити воду са извора Овога спасења“ (Ис 12,2-3). Он својом Божанском силом мења, обнавља, посвећује, а ми се вером својом излажемо томе утицају. Проверимо апарат своје душе као што су то чинили Срби светитељи, да би смо постали угодни за схватање Божије силе. Затегнимо жице

своје душе да би смо ухватили таласе, да би смо постали апостоли бар у маломе, апостоли живе Цркве Христове. Учинимо то да би смо пробудили јадно човечанство у овом тужном времену света и Европе којој припадамо, чешће понављајући ону молитву: „Царе небески... дођи и усели се у нас и очисти нас од сваке нечистоте и спаси Благ, Душе наше“.

ЧОВЕК БОЖИЈА ТВОРЕВИНА ВЕОМА ЈЕ СЛОЖЕН

Човек се рађа и живи са мноштвом нагона и потреба, као и у погледу интелектуалности и прохтева. Има потреба телесних и потреба духовних, уметничких, естетских и моралних. Задовољење првих ствара живот: биљни, животињски, живот без духовних тежњи, без идеала, без виших циљева, што у строгом смислу није живот него животарење. То је груби, нижи циљ живота. У таквом животу, када дође до негативних последица, људи не траже Божју помоћ, него се обраћају разним врачарама, и тиме стварају себи још више душевне тешкоће. Такве позивамо са овога светог места да се тих глупости одмах оставе и као покајници, као слика и прилика Божија, врате своје Творцу и својој Цркви, која је бања њиховог поновног душевних препорода.

Уз помоћ науке народ својим радозналим умом, сваким новим поколењем све боље и боље, упознаје научна достигнућа свога рада. Тачније човек одређује своје способности и постаје искуснији у управљању природним силама. Али то није све!

Човек није само посматрач светске драме. Он је лице које деј-

ствује и непосредни је њен учесник. Он је морално биће. Непоречено је да је лакше очврснути људски и физички организам, учинити га издржљивијим, окретнијим, богатијим, тј. обогатити ум разноврсним знањима, развити укус за лепо, него изградити у себи чврст морални живот, морални карактер, упутити себе на тражење вечне правде и душевне лепоте.

ЧВРСТ МОРАЛНИ КАРАКТЕР

Управо ово је најглавније у човековом овоземаљском животу. Римски мудрац Епиктет вели: „Учиниће те велику услугу држави ако подижете висока здања. Постарајте се да уздигнете душе ваших суграђана, зато што је боље ако се људи са високом душом смештају у малене колибе, неголи ако се ниске душе крију у огромним дворовима!“ А у вези изградње човекове моралне личности Русо вели: „Великаш може бити свако, али бити човек, није сваки у стању без одлуке своје слободне воље“. Свети Тихон Задонски каже: „Нема славније победе од победе над самим собом“, док Тома Кемпијски додаје: „Ко самога себе држи у потчињености тако да се груби инстинкти покоравају разуму, а разум у свему да се покорава Богу, тај је прави победник над собом и тај је господар света“.

Сјенкијевич, у књизи „Quo vadis Domini“ (Куда идеш Господе), пише о хришћанским, не тако честим, духовима у Риму који је у време Нероново хучао од вреве, од тријумфалних похода и парада, од дворских интрига и политичких борби, од гладијаторских игара и утакмица сваке врсте, а у

свему томе су учествовали разни слојеви римског становништва. Наиме, римски племић Петроније посетио је један хришћански дом. Прво што му је пало у очи био је тај хришћански мир. Домаћин куће Аулије Плауције, зрачио је миром као и његова жена, његов синчић и његова усвојеница, девојка Лигија; у дому је владо неки сјај, „нека благост и нека врлина... која је потицала из живота којим је управо живела та породица“. Када је Петроније видео и осетио све то, просто су му се отеле речи: „Како је различит ваш свет од света којим влада наш цар Нерон“!!!

Обраћајући се свима вама, браћо и сестре на простору епархије дабробосанске и шире од ње, као и нашој браћи која су напустила своја огњишта и отишли у далеки свет, желим вам да живите по вери ваших отаца, по вери своје Цркве. Да свугде будете пример за углед, да се сећате и материјално помажете своју Цркву, да обновимо наше порушене и оштећене Цркве, као и да помажете своју браћу у својој земљи. Да озбиљно размишљате о повратку у свој завичај. Тамо где сте увек ће те бити туђинци и дошљаци, а на својим огњиштима домаћини. Са мислима у овој нашој Божићној поруци желим да свима честитам празник Христовог Рођења са поздравом:

**ХРИСТОС СЕ РОДИ
И
ВАИСТИНУ СЕ РОДИ!**

Срећна вам и Богом благословена нова 2008. година

*Мийројолић
дабробосански
Николај*

БОЖИЋНА ПОРУКА

на њиријему у Мийројолији њоводом Божића и Нове 2008. године

Ваше Еминенције,
Ваше Екселенције,
Даме и Господо

Празновање Христовог Рођења је радост свих хришћана. За нас хришћане је радост и када муслимани и Јевреји празнују своје светковине, јер сви ти празници доносе изобиље радости, богатство мира, ризницу духовних плодова делотворних и очигледних.

Сви ми у себи откривамо дарове Божије, благодат Божију. Дарови су многи, па је међу њима као дар Божији и власт. Власт је потенцијално моћно средство ако се врши правилно. То је молитвена атмосфера властодршца у којој његова душа живи љубављу према Богу и ближњем коме служи. Правилном употребом власти, тим даром Божијим, властодржац све доводи у ред, спречава сваку невољу, отклања препреке, прекршаје, све управља на добро; штавише, може да постигне велике и чудесне ствари.

Док говорим о власти као Божијем дару, говорим о теми која је за нас овде од пресудног значаја. Постављам питање, да ли знамо шта је власт, како да је употребљавамо, а да се о дар власти не огрешимо? Када смо били деца старији су нас учили да поштујемо и уважавамо властодршце и покоравамо се власти, али и да се учимо како ћемо власт правилно користити јер је власт божански дар! Али ако пут властодршца није исправан он никада неће стићи ни до Бога ни до људи.

Недавно је о ситуацији у нашој земљи један британски професор рекао: „Уставна криза је изазвана не консултујући се ни са политичарима ни са јавношћу, покушавајући да код државних институција Босне и Херцеговине, радикално промјени оквир Дејтонског мировног споразума“ (Глас Српске, Бања Лука, 22. новембар 2007. године, страна 32). На овакав начин не гради се мир у једној држави, нити ствара поверење или добра воља међу људима.

Власт која почива на моралним начелима јесте власт од Бога, Божија врлина и благодат. Таква власт има подршку Богомладенца Христа. Насупрот овоме стоји власт која се пре може оценити као безвлашће. Безвлашће је оно што је учинио злогласни цар Ирод убивши 14.000 невиних витлејемских младенца да би Христа убио. На власт каква је била Иродова, самовољна и злочиначка, треба реаговати на трезвен начин, јер јеванђелист Лука бележи речи светог апостола Петра и осталих апостола: „Богу се треба покоравати више него људима“ (Дап. 5,29). Свака власт је од Бога и она означава морални поредак међу браћом.

Господ Христос је увео у овај свет своје законе не ради рушења општег грађанског поретка, него ради исправљања и побољшања истог. Свети апостол Павле, као проповедник Јеванђеља међу многобошцима, говори о овоме у најзгоднијем тренутку. Када је изложио слушаоцима разне поставке хришћанске философије охрабрио их је да живе у миру са пријатељима и непријатељима, научио их је да буду корисни свима. Покренуто је живот доличан анђела, угасио гњев, оборио охолост и потпуно смекшао њихова срца. Тек тада им је предложио поуку о властодршци и покрвању властима (Рим. 13).

Свима вама желим да најтоплије захвалим, на жртви и труду око посете а нашим православним вернима и клирицима још једном и овом приликом шаљем искрене честитке радујући се са свима вама.

Све поздрављамо радосним поздравом празника:

**ХРИСТОС СЕ РОДИ
И
ЗАИСТА СЕ РОДИ!**

Свима желимо и честитамо Богом благословену Нову 2008. годину.

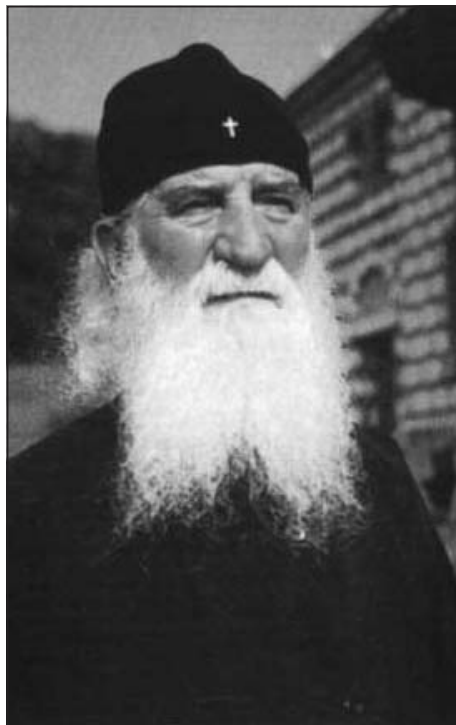
О Божићу 2007. године

*Мийројолић
дабробосански
Николај*

БОГОЧОВЕЧАНСКИ КОНЗЕРВАТИЗАМ И НЕКИ НАШИ ЦРКВЕНИ МОДЕРНИСТИ

Сувише је остарела земља, сувише су остарела небеса, сувише је остарео свет; одавно је изашао из руку Божијих и човек кида себе у кавезу материје, и риче од уздаха срца свог. Овакав какав је: деформисан и онакажен, свет је сувише увредљив за измученог човека. Изранављен, човек излази из старог и улази у нови, новији и најновији бунт. Док му многонамучени дух кључа на страшној температури страдања, он снује разне модернизме и покушава да помоћу њих ослободи себе остарелог света. Но све су то само фластери на расцветаним живим ранама. Предубока је болест света, и човек јој никако не може дохитити корен и уклонити. Потребно је било, неопходно је било да Бог сиђе у тело, у материју, да пронађе корен болести света, и ишчупа. Тајанствени Господ Исус је то учинио. У Њему је почело обновљење остарелог света и обожење ђавоимааног човека. То је процес дубоко личан и дубоко саборан. Он се врши путем многобројних богочовечанских подвига. Господ Исус враћа човека допадном Адамовом стању, допадној богообразности његовој, предгрешности света. Спаситељ је дошао да човека врати не Мојсеју, не Аврааму, већ допадном Адаму, који је сав живео у Св. Тројици. Васпоставити богообразност адамовску - то је циљ Христов, то је чежња православних који чезну и уздишу у древну доброту изобразити се. Средства су за то благодатно-богочовечанска. Спасоносни је подвиг Христов: вратити човека Богу, вратити га темељу, са кога га је грех одбацио. То сачињава богочовечански конзерватизам

Христов. Апостоли су то схватили и Св. Оци са њима: уколико човек Христом иде уназад ка своме почетку, утолико иде унапред ка своме завршетку, јер је Христос почетак и свршетак, алфа и омега.



Неки наши црквени модернисти непрестано увозе са Запада у нашу средину неке римокатоличко-протестантске модернизме. И у име тих кожных модернизама они чине бучне походе против благодатно-богочовечанског конзерватизма Православне Цркве. Не треба се варати: римокатолици су најрадикалнији модернисти, јер су темељ Хришћанства пренели са вечног Богочовека Христа на трулежног човека папу. И то прогласили за најглавнији догмат. А протестанти су само подухватили тај догмат и разрадили га до страшилних детаља.

Православље живи и дела у знаку богочовечанског конзерватизма: ослањајући се на апостолско-светоотачку прошлост, оно чини корак по корак у неизвесну будућност. И чинећи тако испуњава завет Христов. Када „Хришћански Живот“ опомиње и позива: назад ка Апостолима, назад ка Св. Оцима, назад кроз њих ка Господу Исусу за православног хришћанина то значи: напред ка незаменљивом Господу Исусу!

Путеви Цркве - путеви су Господњи: проклетство поражава оне који их кваре (ср. Дап. 13,10). Ко сам ја, а ко ти, да самопоуздано путимо путеве Цркве кроз историју? То је благодатни позив духоносних отаца: Св. Серафима Саровског, Св. Прохора Пчињског, Св. Саве, Јована Кронштатског. А наш је позив да за њима идемо молитвено и смирено, сем ако не желимо да полугом гордост изабацимо себе из саборне заједнице са Црквом. Никакав модернистички салто мортале није у духу Православне Цркве. Спремаш ли се да учиниш корак унапред, осврни се, послушни шта ти Дух Свети саветује кроз богоносне Оце и Св. Васељенске Саборе. Не осврнеш ли се, не послуша ли, не послуша ли - себе стављаш изнад Васељенских Сабора, и тиме на себе згрћеш све њихове анатеме.

Ако наша Помесна Црква жели да остане Православна и да иде напред, она то може једино ако корак који хоће да учини напред, учини саборно: са свима Апостолима, са свима Мученицима, са свима Исповедницима, са свима Светим Оцима.

*Прейдобни
Јустин Ђелијски*

ЦАРСТВО НЕБЕСКО, БОЖИЈЕ

Као што су почеци будућих мука скривено присутни у душама грешника, тако су зачеци будућих блага присутни у срцима праведника, и дејствују духовно, као што се и окушају. Јер је царство небеско - добродетељан живот као што су страсне навике - паклена мучења (Григорије Синаит).

Оно је унутра у нама

Потруди се да уђеш у унутрашњу своју одају, и видећеш одају небеску; зато што су и једна и друга једно исто, и улазећи у једну, видиш обе. Лествица овога царства сакривена је у души твојој. Погрузи се у себе и очисти од греха, и наћи ћеш тамо степенице, по којим ћеш моћи да се пењеш... (Исак Сириј).

Царство Божије има много степена

Неки тврде да постоји једно царство и један пакао. А ми велимо да у царству постоји много различитих степена имера, а тако исто и у паклу... (Макарије Велики).

Сам Господ говори да ће платити сваком по делима његовим (Мат. 16,27). И не само у паклу и у самом царству налази се мноштво разлика: „у дому Оца мога многи су станови“ (Јов. 14,2). И апостол вели: „друга је слава сунцу и друга је слава месецу и друга је слава звездама“ (1 Кор. 15,41). Тако ће и тамо бити разлика као и међу овим светилима.

Знајући ово да не престанемо чинити добра дела, да не одустанемо од напора, и ако нисмо у стању да се изједначимо са сунцем и месецом, да не пренебрегавамо да се изједначимо са звездом. Ако ми и таку добродетељ покажемо, то и онда можемо бити на небу... Као што се материјално богатство умножава малим добицима, исто је и са духовним... Судија не оставља без награде ни чашу хладне воде... Ко не пренебрегава мала дела, тај ће показати велику ревност и за највећа, а ко пренебрегава мала, тај ће напустити и велика. Да то не би било, Христос је и за мала назначио велике награде. Шта може бити лакше, него посећивати болеснике?

Па и зато ће Он дати велику награду. Зато стреми вечном животу, радуј се у Господу и моли Му се... (Златоуст).

Многим становима назвао је Спаситељ различите степене тамошњег стања. Царство је једно, али унутра у себи има много разлике, по разлици оних који требају да уђу у њега, разлици у добродетељи и знању, и по мери обожења. Јер, друга је слава сунцу, друга месецу, друга звездама, и звезда од звезде разликује се по слави, иако све оне божанском своду сијају... (Григорије Синаит).



*Анђео Господњи
Нерези, Македонија*

Царство небеско са трудом се осваја

Човек је обдарен слободном вољом и од њега зависи шта ће наследити: рај или пакао. „Пред тобом су огањ и вода, на што пружиш руку даће ти се“ (Сирах 15,16).

Није довољно нешто желети, па га већ имати (на пример: оженити се, стећи имовину, јести итд.), него се треба потрудити и стећи оно што се жели.

Исто је и са царством Божијим. Није довољно само га жељети, већ се потрудити да се оно и стекне, као

што и трговац са великим трудом стиче богатство....

Зашто отимаш тамо где је завист? Отимај тамо где се отимање награђује венцем. Отимај не земљу него небо: „Царство небеско се са трудом задобија и плаховити задобијају га“ (Мат. 11,12). Зашто отимаш од сиромаша, који плаче због тога? Отимај од Христа, који ће те похвалити. Видиш ли безумље и лудило? Ти отимаш од сиромаша који има мало. Христос говори: Отимај од мене, и ја ћу ти захвалити за отимање; царство моје отимај и узимај силом. Ако би ти захтео да отмеш царство земаљско... Ти би био кажњен; а царство небеско ако не отмеш бићеш кажњен. Где је овоземаљско, тамо је завист; а где је духовно, тамо је љубав (Златоуст).

Царство Божије није награда за дела већ милост Божија

Господ желећи да покаже да иако је свака заповест обавезна, ипак је усиновљење људима даровано крвљу. Његовом, говори: „Кад учините све што вам је заповеђено, говорите: ми смо некорисне слуге, јер учинисмо што смо били дужни“ (Лука 17,10). Стога Царство небеско није награда за дела, већ балгодат Господа, уготовљена верним слугама (Марко Подвижник).

Бог зове на гозбу у Царство Своје

Ако људи кад их цар позове на славу и задовољство, трче на ово усрдно и радосно, колико више ми, призвани од Бога не трулежним и ништавним стварима него царству небеском, светлости која не престаје, животу без краја, блаженству неизказаном, усиновљењу и наслеђу вечних блага - треба са радошћу и неуморном равншошћу, свакодневно и свакога часа, да трчимо на овај Божији позив, савлађујући све препреке, тешкоће, па и смртне опасности, подносећи све као лако, ради блажене наде која нам предстоји. Падати духом пред подвизима долази отуда што је душа заспала (Теодор Студит).

О СМИРЕЊУ

Прво смирење се састоји у томе да неко брата свога сматра разумнијим од себе и да га у свему види савршенијим. Једноставно, као што је рекао онај свети: (Смирен је онај ко себе сматра) „нижим од свих“. Друго се смирење, пак састоји у томе да се Богу приписују сви успеси. Ово је савршено смирење светих, које се природно рађа у души од испуњавања заповести. Као што се гране дрвећа, поседујући мноштво плодова, савијају на доле и повијају, а гране на којима нема плодова - пружају у висину и расту право (а постоји и такво дрвеће које не даје плода док његове гране расту увис; ако, пак, неко узме камен и обеси га о њих, повивши их на доле, оно даје плод), тако и душа доноси плод када се смирава. И што више рода доноси, више се смирава. И свети се утолико више сматрају грешни, уколико су ближи Богу.

Сећам се, једном смо говорили о смирењу. Један од угледних грађана из Газе се чудео слушајући наше речи о томе да (човек) сам себи изгледа све грешнији уколико се више приближава Богу. Он је рекао: „Како то може бити“. И не схватајући, хтео је да сазна шта значе те речи. Ја сам му рекао: „Господине начелниче, реци ми каквим се сматраш у своме граду“. А он ми рече: „Сматрам да сам велики и први у граду“. А ја му рекох: „Ако пођеш у Кесарију, каквим ћеш се тамо сматрати“. Он је одговорио: „За последњег од тамошњих племића“. „А ако, пак,- кажем му опет,- кренеш у

Антиохију, каквим ћеш се тамо сматрати“. „Тамо бих,- одговорио је он,- себе сматрао једним од простих (људи)“. „А ако,- кажем му ја,- пођеш у Цариград, и приближиш се цару, каквим ће се сматрати“. Он је одговорио: „Бићу као сиромах“. Тада сам му ја рекао: „Па ето, тако и свети: што се више приближавају Богу, све



више сами себи изгледају као грешници“. Видевши Господа, Аврам је себе назвао прахом и пепелом (Пост. 18,27), а Исаија је рекао: Бедан и нечист сам ја (Ис. 6,5). Исто тако, шта је рекао Данило када се нашао у јами са лавовима и када је од Авакума, који му је рекао: „Прими храну коју ти је Бог послао“, прихватио хлеб?

Одговорио је: Сети ме се, дакле, Бог (Дан. 14, 36-37). Видиш ли какво је смирење било у његовом срцу! Јер, иако се налазио у рову са лавовима и није био повређен, и при том не једанпут, него двапут, он се ипак зачудио рекавши: Сети ме се, дакле, Бог.

Видите ли смирење светих, и какво је настројење њихових срдаца! Они су, избегавајући славу, из смирења одбијали чак и кад их је Бог слао у помоћ људима. Као што онај који је одевен у свилу бежи ако на њега стављају нечисте прње, како не би упрљао своју скупоцену одећу, тако и свети, будући одевени у врлине, беже од људске славе, да се њоме не би испрљали. А они који траже славу личе на нагог (човека) који упорно хоће да нађе макар и малу прњу или било шта друго, да би покrio свој срам. Тако наг од врлина тражи славу од људи.

И тако су се свети по смирењу своме отказивали кад их је Бог слао у помоћ људима. Мојсије је говорио: Молим те, изабери другог јачег од мене. Ја сам слаба гласа и муцав. (Изл. 4,10). Јеремија је говорио: Ја сам дете (Јер. 1,6). И, просто (речено), сваки од светих је стекао смирење, како смо рекли, кроз испуњавање заповести. Какво је, (пак), само смирење и како се оно у души рађа, нико не може речима изразити. Човек се њему само из искуства може научити. Помоћу речи нико га не може научити.

*Поуке аве
Дорошеја*

О САВЕСТИ

Створивши човека, Бог је у Њега посејао нешто Божанско, као неку топлу и светлу помисао, која делује као нека искра, просвећујући ум и показујући му шта је добро, а шта зло. То се назива савешћу, која представља природни закон. То су ти извори које је, како су рекли оци, копао Исаак, а Филистејци их затрпавали (Пост. 26, 25). Следећи овај закон, тј. савест, патријарси сви свети пре написаног закона, угодише Богу. Када се преступом греха закопала и погазила савест, постао је неопходан писани закон, постали су потребни свети пророци, постао је неизбжан и сам долазак Владике нашег Исуса Христа, како би се савест открила и узвисила, како би се она затрпана искра оживотворила кроз испуњавање Његових светих заповести.

И од тада до нас стоји да ли ћемо је опет затрпати, или је пусти-ти да сија и да нас осветљава, ако јој се будемо повињавали. Ми, међутим, затрпавамо своју савест уколико пренебрегавамо оно што нам говори. Уколико ми и даље не извршавамо оно што нам говори, већ продужавамо да газимо по њој, она више не може да говори јасно од терета који лежи на њој, него, као светиљка која светли иза завесе, почиње да ствари показује црњим, некако тамнијим. Као што у води замућеној мноштвом муља нико не може да препозна своје лице, тако и ми постепено, после учињеног преступа, не осећамо шта нам наша савест говори. Тада нам се чини да је скоро и немамо. Ипак, не постоји човек који нема савести, јер је она, као што смо већ рекли, нешто Божанско, и никада не пропада, већ нам свагда напомиње оно што је корисно. Али, ми то не

осећамо јер је, као што сам рекао, пренебрегавамо и газимо.

Стога пророк оплакује Јефрема и говори: Јефрем тлачи свог супарника и гази суд (Ос. 5, 11). Супарником се назива савест. Стога је и у Јеванђељу речено: Мири се са супарником својим брзо, док си на путу са њим, да те супарник не преда судији, а судија да те не преда слуги и у тамницу да те не вргну. Заиста ти кажем: нећеш изаћи оданде док не даш до



Анђео чувар, Охрид

последњег динара (Мт. 5, 25-26). Зашто се, пак, савест назива супарником? Супарником се назива зато што се стално супротставља нашој злој вољи и укорева нас што не чинимо оно што смо дужни да чинимо. И опет она нас осуђује што чинимо оно што не треба да чинимо. Стога је (Господ) и назива супарником и заповеда нам говорећи: Мири се са супарником својим брзо док си још на путу са њим. Пут је, како говори свети Василије, овај свет.

Тако дакле, постарајмо се, братијо, да чувамо савест нашу док се налазимо у овом свету и не допустимо да нас изобличава у било којој ствари. Не газимо је ни у чему, чак ни у најмањем. Јер, знате да од малога долазимо до пренебрегавања и великога. Јер, неко може почети да говори: „Шта је важно ако кажем ту реч? Шта значи ако поједем мало? Шта ако погледам на ту ствар“?. Од тога, дакле: „Шта је важно ово“, или: „Шта је важно оно“, човек прима злу и горку рану и почиње да пренебрегава и велике и тешке ствари, газећи своју савест. И тако, постепено напредујући, долази у опасност да упадне у крајњу неосетљивост.

Стога гледајте, братијо, да не занемарујемо оно што је мало. Гледајте да га не пренебрегавамо као нешто ништавно. То није мало, јер је рана, јер је рђава навика. Будимо трезвоумни и бринимо се за оно што је лако, док је лако, да не постане тешко. Јер, и успеси и греси почињу са малим и доводе до великог - или добра или зла. Стога нам Господ заповеда да чувамо своју савест. Он као да посебно некога уверава и говори: „Гледај шта чиниш, јадниче. Буди трезвоуман“, мири се са супарником својим док си на путу са њим. И придодaje страхоту и опасност те ствари говорећи: Да те не преда судији, а судија да те не преда слуги, и у тамницу да те не вргну. И шта још: Заиста ти кажем: нећеш изићи оданде док не даш до последњег динара. Јер, савест нас изобличава, као што сам казао, и у добру и у злу, и показује нам шта да радимо и шта да не радимо. Она ће нас осудити и у будућем веку. Стога је и казано: Да те не преда судији, и остало.

*Поуке Аве
Дорошеја*

МАРА - МЕЈРИМА

Један пример, како треба чувати своју веру и народност
(истинити догађај)

У лијепој уској равници, село је Слатина. На крају Слатине налази се ниска кућица, туј се родила красна ђевојчица, која је на крштењу добила име Мара. Отац Јован и мајка Петра умрли су, кад је Мари било четрнаест година; звали су је Бјелогрићи.

Мара пошто оста сама премишљала је - ово оно, како ће и ђе ће? - На једном се одлучи и дође у варош Фочу. Ту у вароши погоди се у службу у некаква бега Мухамеданца.

Са села доћи у варош, промјенити сељачки живот, тешко је одмах... Елем, мало по мало и Мара се научи на варошки живот... Једино јој је тешко, што је у мухамеданској кући, па морала свашта трпјети!

Како који дан, све су је више наговарале ануке, да прими Мухамеданство! Она се изнајпре опирала томе, али - преча претеже.

Једном ће рећи беговица:

- А лијепа Маро! Само да знаш - ух, - драгог ми алаха! Како је лијепо бити туркиња?... Ми ти господујемо. Ништа не радимо... Само пијемо и једемо - а људи нам се- шућур Богу! - труде и муче, те нам доносе. - Нијесмо ко влахиње... о шију, преду, плету, - шта још неће радити? Па де, моје дјете потурчи се, па ћеш бити и ти анума - господоваћеш ко и ми... Па још, о, драга Маро! Наћи ћемо ти једног нашег лијепог момка, па ћеш с, њим бити срећна. - Бићеш задовољна што мало која; само презри тај ваш крст. - су три прста... Одречи се - реци: „Боже! Опрости ми, јер сам грешна била... Била сам влахиња, сад видим да боље грије турско сунце“ - о Маро! Алах ће ти наш опростити. И благо си теби, ако се потурчиш... јер Влах је Влах! - Ко крмци. - Све једно драга анума, рећи ће Мара, ја и овако вјерујем у једнога Бога... Најљепше је: у којој се ко вјери ро-

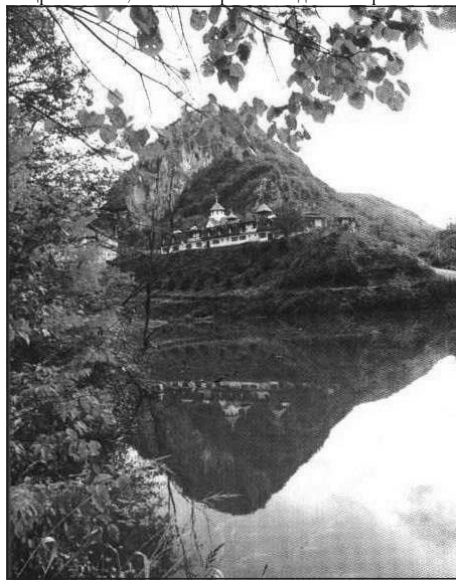
дио, у оној, и нека живи... Ја анума поштујем и вашу вјеру - и небих рада била некога одвраћати од своје вјере, што неби ко сам шћео.

- Ајд не будали крмачо! Ти не знаш како је слатка наша турска вјера - нема је слађе на дуњалуку! А ти се опет затежеш!?

- Мени је анума слатка и моја вјера, исто као и теби твоја.

- Немој Маро, шћери, да ти је слатка та ваша влашка вјера, јер Власи ни Богу не умију благодарити, као ми... Наша је вјера чиста.. Ми се данас по пет пута перемо и умивамо. Пет се пута Богу молимо.

- Ми смо чисти - вала Богу! - рече Мара сва поцрвенивши, - па не треба ни да се перемо!



Соко-џрад, Љубовија

- Види ти влашке крмаче! - А, од шта смо ми нечисти? Више да ниси ни једном таке рјечи изговарала - процера се беговица.

Мара ушуће, а суза јој кану на под... помисли у себи: „О сузо! Ти ми једина буди на помоћи у овом тешком искушењу у мучењу“...

- Казаћу вечерас бегу, како ти није мрска наша вјера, - рече беговица. Јели де Маро?

- Мореш, како, оћеш? Старија си па чини, шта знаш, одговори Мара кроз плач.

- А, што плачеш? Вићеш, кад се потурчиш, како ћеш рахат бити, онда нећеш плакати, него ћеш од радости све пјевати.

- Жива се не мислим потурчити, а ако је могуће мртва, да се турчим онда је друго.

Беговица се на то зажари, брзо дође себи, приђе Мари, па је помилује говорећи:

- О како се ти љутиш на твоју беговицу! Ја те сјетујем ко, своју, шћер. Да ми нијеси мила, не би ти то ни говорила... Послушај ме! Биће ти мило, кад ти да кадија ново име, лијепа Мејрима. А, неки ће те црноок завољети и бићеш с, њим срећна - пресрећна. Слушај ме будућа слатка Мејримо. Ах, како ми је то име мило! Господара ми Бога, од сада ћу те вазда звати Мејримом.

- Зови ме беговице како год оћеш, само ми у моју вјеру не дирај; јер је ја поштујем и чувам, па нијесам рада, да ме ко на моју вјеру виче... То није лијепо! Ако сам и сирота, опет сам рада чиста образа очувати у мојој прађедовској вјери, која ми наду полаже и која ће ме избавити, сваке биједи и напасти!...

- О слатка Мејримо! Ти се љутиш... Жао ми је, што ти не умијем све казати о нашој лијепој турској вјери, а слушај вечерас бега, па ћеш вићети, што ће ти он рећи... Заиста ти ћеш се кајати тијех својих ријечи, и знам, да ћеш ме онда више вољети, него сад.

- Да те волим више него сад што те волим, то нећеш нигда дочекати!

- Добро, добро моја Мејримо, вићемо? Сад, ајде, те гледај вечеру, знам да ће бег до мало из чаршије доћи.

Мара поклони се и изађе, отирући рукавом своје сузе.

Близу бегове куће, била је кућа неког богатог хаџије, који је држао у служби неког вићеног момка, чиј су се стари доселили из Дробњака. По при-

чању и сада им се зна огњиште и њихна земља, ће су се родили. Звао се Јеремија Обреновић. И његова је кућа била у Слатини.

Мара се са Јеремијом често пута ноћу састајала, те се разговарали. Једно су друго смртно вољели и љубили... Мара чим је из собе изашла, одмах је дошла авлијским вратима и ошкринула их је, па кад пред вратим угледа Јеремију, срце јој од радости заигра и речу му:

- Драги Јеремија! Дођи довече у башчу, имам ти неку тугу и јад причати. Молим те!

- Не бој се слатка Маро, док сам ти ја! Ја ћу те утјешити.

Прилупи врата и утрча у кућу. Приђе огњишту и поче вечеру готовити... Кад је виђела драгог, као да је сву тугу са срца скинула, а особито се надала и радовала, што ће своје драгану довече све казати, да га пита за савјет...

Вечера била готова. Поставили скинију... За скинијом сјео: бег, беговица, син и шћер. Мара превела руке па двори.

На једном ће анума: „Боже! Алаха ти, причај нам што о нашој лијепој - турској вјери. Је ли, да је нема такве није?“

- Нашто то анума?

- Данас сам нудила нашу Мару - Мејриму, да пређе у нашу вјеру, па она неће!

Бег се накашља па ће кроз смијех: „О, да знаш Маро, како се ужива у турској вјери! Одма би пала на кољена и Богу благодарила - наш дин - наша вјера милује свакога, ко се турчин и туркињом зове. А светац над свецима Мухамед и пошаље смрти, обећава нам ценет (рај) са хуријама. А, што ли ће се тамо господовати; али нико други, него онај, који вјерује у дин и у турску вјеру, све остале вјере служиће турчину. Ту ће бити слава и весеље... Ништа се неће радити, него само уживати.. Па буди Маро и ти Туркиња, неће ти бити лоше, вјеруј бегу твоме?

- Хвала ти беже на савјету, али ја се своје вјере ни под који начин нећу одрећи. Мени моја вјера

каже, да нико не може тога ценета (раја) добити, ко се не крсти...

- Ајде Влахињо! То ти лажеш, види ти како она хвали своју каурску вјеру, што је нема поганије није.

- Мени је моја вјера чиста - најчистија, и ја то лијепо беже нећу више трпјети, да и ти вичеш против моје вјере. До сјутра сам код тебе, а од сјутра нећу више, па да ћеш ме позлатити.

- Лажеш, крмачо! - продера се бег - Знаш ли ти, да ја тебе могу објесити?

- Баш ми не би ни мало жао било, кад би ме и објесио. Боље је поштено умријети, но срамотно живјети.

- Кунем ти се дин и именом и турскијем постом рамазаном, ако ми се не потурчиш крмачо, исјећићу те на комадиће!...

- Ја сам и овако исјечена, а је ли ти срамота беже, тако што од мене немоћне радити?! Зар ми слиш, да то не види Бог... Учини што оћеш од мене, али да ако ти онај одозго плати? И платиће! - рече Мара, а сузе јој потеку.

- Платиће ми Бог, ја шта Влахињо зато, што тебе обраћам у мој дин.

- Обраћао не обраћао нећеш Турчине од мене Српкиње то дочекати.. Па ето ти ножа, а ево мене, па ме сједи. Ја ћу бели за своју вјеру погинути, не жалим свога тијела, а душа нек иде ће оће.

- Ушути кујо једна! - продера се беговица - Послушај бега, и ја га, шућур Богу, слушам, а ти да га не слушаш?

- Ја чујем што говори бег, али вечерашње његове ријечи нећу никада послушати. Што је за слушање, оно вас слушам, а ово бели не могу, нити ћу...

- Ајде, ајде, излази крмачо! - рече бег. - Смили се до ујутру неће ли те драги актала окренути на прави пут а ако не послушаш објешена ћеш бити... Ово ти је моја беговска ријеч, заповијед.

Мара ошкрину врата и изиђе, опет отирући сузне образе. Е баш је влахиња! Рече бег, пошто

Мара изађе. - Не може нада њу проћерати?! - додаде беговица. Син и шћер пошто вечерали, сјели у једно ћоше, па се забечили, ко, да им је жао лијепо Маре, која их је миловала и слушала...

Ноћ бијаше ведро и похладна... Звијезде трептаху по небу, гледајући, како је сав свијет миран, мртвијем свом спава. Само се ће, ће, чуо лавез паса и свакидања пјесма пјетлова. Мара изашла у башчу под шљивик, у шљивику сједи њен Јеремија. Запалио цигар и одбија димове...

- Добро вече Маро!

- Бог ти добро до, Јеремије!

- Ја сам Маро по обећању дошо овдје и ево те чекам...

- Нека си Јеремије, мило ми је, ти ми и требаш.

Мара приђе и сједе покрај њега... Срца им још силније почеше у уморнијем грудима куцати. Зањијели се душевном страсти, слатком љубави, па се ушућели... Све тихо, само се кроз ту тишину могли чути пољубци на уснама Јеремијевим и Мариним...

Тишину прекину Јеремије ријечима:

- Е, Маро! Каква ти је невоља, што ми је јуче спомену?

Мари кану суза...

- Мене ће Јеремија бег исјећи на комадиће..

- Шта говориш Маро? Јеси ли при себи? Шта си му погрешила да те исјече...

- Ништа, баш ништа. Зар ме не знаш Јеремија?

- Па зашто ће те сјећи? Није ваљда полудио?

- Да је полудио, прости ти јаде, али је при чи стој свијести!

Јеремија уздахну:

- Еј Србине! Србине! Докле ће те више тиранин мучити и давити? Докле ћеш бити турски роб?!?

наставак на 56. страни

ХРИШЋАНСКИ ОДНОС ПРЕМА СТРАДАЊУ

*Дугоштрљење је мајка свих до-
бара*

(Прей. Варсонуфије Велики)

Може ли Хришћанин у невољама моли-
ти Бога да га избави од њих, или мо-
лити друге да се помоле за њега?

На то питање преподобни Варсонуфије Вели-
ки и Јован одговарају овако: „Они који су дости-
гли савршенство, не уклањају од себе гнев Божи-
ји, јер сву своју наду полажу у Бога. Али ми који
живимо телесним животом и још увек осећамо по-
требу за овоземаљским стварима, осуђивањемо са-
ми себе као грешнике и одстранићемо од себе
гнев Божији молитвом и псалмима, молећи Бога
да нам опрости, а убудуће ћемо се старати да бла-
годаримо Богу. Јер после, кад све то прође, наши
греси ће навући на нас још гора страдања, јер без
покајања и милостиње није могуће ослободити се
страдања“.

Као што се види из одговора Преподобних, по-
стоје два случаја. Они који су слабији духом треба
да се моле и кају због својих грехова (чак и због
оних грехова којих још нису постали свесни), како
би тиме ублажили гнев Божији и одстранили од
себе нека нова и можда још тежа страдања.

Али јаки духом Хришћани не сматрају да је мо-
гуће уклонити се од страдања, јер је то воља Божи-
ја, а она је увек блага, како год да се испољава.

Преподобни Антоније Велики пише о томе
следеће: „Као што је неумесно не захвалити се ле-
кару за излечење тела чак и онда када нам дају
горке и непријатне лекове, исто тако је неумесно
не благодарити Богу за оно што нам се чини да је
жалосно само зато што не разумемо да све бива
по Његовом Промислу и на нашу корист“.

А Преподобни Исаак Сиријски овако говори о
праведнику: „Ако њега задесе невоље, он је уве-
рен и тачно зна да ће му оне донети венац победе.

И зато их прима весело и трпи са сваком радошћу,
јер зна да му Сам Бог на корист одређује та стра-
дања, по Свом тајном промишљању о ономе што
не можемо о себи знати“.

Један монах долазио је у келију код великог
стараца и крао од њега живојине намирице. Стара-
ца је то видео, али није изобличио браћу, него
се још усрдније лажио рукодеља, говорећи: ми-
слим да јај браћи живи у немањини. И тако је
старац носио тежак терет штрљења велики недо-
стигајак хлеба. Када је био на самрти, окути се
око њега браћу. А он, видевиши међу њима бра-
ћу који је стјално крао од њега хлеб, рече му:
„Приђи ближе, браћо“. Кад овај приђе, стараца га
ухватиш за руке и поче их целивајући, говорећи:
„Благодарим овим рукама, јер се њиховим посре-
довањем надам да ћу ући у Царство Небеско“.

Монаха обузе умиљење, одмах се покаја и поче
живејши стројим живојом.

Тако је послушност вољи Божијој, у невољи
која му је послата, послужила на корист и саме
старцу и монаху који је грешно.

Због тога у случајевима када Хришћанина за-
деси некаква несрећа или невоља, Свети Оци увек
саветују да се то поднесе стрпљиво и добродушно,
да се не окреће од ње, и да смирено сматра себе
достojним још већих несрећа од ове.

Старцу Леониду Ојтинском једном је дошао
лончар, иначе његово духовно чедо. Неко му је ски-
нуо шочкове са кола на којима је одвозио на њијац
направљене лонце. Он рече старцу да зна ко је ло-
шов и може пронаћи шочкове. „Пустји, Семјонушка,
не јури своје шочкове - одговори старац - то је
Бој казнио. Носи Божију казну ја ћеш се малом не-
вољом избавиш од великих. А ако нећеш да штр-
љиш то мало искушење, бићеш кажњен много
већим“. Лончар послуша старца и по његовим све-
дочењу касније су му заиста претиле много веће не-
воље, али га је Господ увек избављао од њих. Не

треба се надати да се страдања могу спречити без
молитве и покајања помоћу некакве светиње од ко-
је се очекује спасење, као што незнабошци користе
амајлију. Тако су се у једној породици често деша-
вале несреће, ја муж и жена дођоше у Ојтину љу-
стињу и штражише помоћ од свога земљака, јеро-
монаха Гаврила. Њему јаде на јамај да им помоћ-
не у невољи херувимским јамањом, али најпре оде
да штражи за то благослов од оца Леонида. „Баш
си чудак - рече му старац - зар ће ти помоћи херу-
вимски јамањ? Где је гнев Божији, јама Господ не
штреди ни Своју светињу. Ту је штражно искрено
покајање због грехова, за које је и послаш гнев Бо-
жији, и исправљење“.

Када су несреће последица греха, онда је једи-
но средство за избављење од њих покајање и до-
броволна казна, тј. епитимија.

Уз то, као што каже Свети Игнатије Брјанча-
нинов: „За време страдања не тражи људску по-
моћ. Немој губити драгоцено време, не троши
снагу твоје душе на тражење те слабе помоћи.
Очекуј помоћ од Бога. По Његовој речи ће у своје
време доћи људи и поћи ће ти“. Када више нема
довољно снаге за трпљење, Свети Оци нам препоручују
разне начине за стицање издржљивости у
страдањима. Потребно је сетити се најтежих тре-
нутака у нашем животу и упоредити са њима те-
жину коју тренутно носимо. Такође се можемо
присетити тешких страдања и несрећа које трпе
други људи (на пример у тамницама, по болница-
ма од тешких и неизлечивих болести, умирање од
глад и итд.), и тада нам се наша сопствена страда-
ња могу учинити ништавним.

Преподобни Исаак Сиријски каже: „Увек др-
жи у своме уму најтежа страдања која подносе љу-
ди и благодари за мале и ништавне невоље које
тебе сналазе, и увек буди спреман да их подносиш
са радошћу“.

„Уз то - као што пише отац Александар Јел-
чанинов - нема друге утехе у страдањима, него да
се на њих гледа као „са онога света“. То је у су-
штини и једино исправно гледиште. Јер ако посто-

ји само овај свет, онда је све у њему обична бесмислица: растанак, болести, страдања невиних, смрт. Све се то осмишљава у океану невидљивог живота који заплускује малено острвце нашег овоземаљског живота. Има ли некога ко у својим сновима или молитвама није осетио како дува ветар са тог океана? Када човек нађе у себи снаге да прихвати искушење које му шаље Бог, он тиме чини огро-

лит Московски Филарет: „Зашто мислите да је радост далеко? Она је близу: одмах после жалости, као у Песми над песмама или у Псалтиру: „Увече долази плач, а ујутро радост“. Уз то, као што пише митрополит: „Плач због привремене оскудице није жртва угодна Богу. Наше сталне жалбе не само да нису богоугодне, него су чак и грешне. Речено нам је да не тугујемо као они који немају на-

жљиво погледамо, главни узрок сваког узнемирења - каже преподобни авва Доротеј - јесте то, што ми сами себе не прекоревамо. Отуда потиче свако растројство и из тог разлога никада немамо мира“.

Преподобни Пимен Велики каже: „Онај ко себе прекорева, куда год да крене и шта год да га задеси, било штета, било срамота, било нека друга невоља, већ унапред сматра себе достојним свега тога и никада се не узнемирава. Може ли бити веће смирење од овога?“

Овде треба напоменути да човек треба да прекорева самога себе само за грехе, а не за некакве свакодневне наше кораке и дела којима је изазвана некаква невоља. О томе пише старац Зосима из Тројице-Сергијевог Лавре: „Невоље и жалости шаље нам Провиђење да нас испита, да учврсти подвижнички живот у нама. Највећи подвиг је до последњег дана трпети без роптања све што нам се шаље у овоме животу, пуном жалости и суза. Који претрпи до краја тај ће се спасти. Никада не треба приписивати себи кривицу за тешке несреће које су се догодиле теби или твојим ближњима. Ништа од тога не дешава се само по себи, него ти се шаље као крст. Носи га добродушно, буди одушевљен светлом надом и чврстом вером да ће тамо, „где нема болести, ни жалости, ни уздисања“, тамо у вечном животу, сва страдања која си овде издржао са надом и трпљењем, и теби и блиским теби људима донети такву радости и такву близину савршеној Љубави и Истини, какву човек не може ни да замисли.“

Ако подносиш страдање са трпљењем, тиме сведочиш о својој верности Христу, својој преданости Спаситељу и својој љубави према Ономе Који је васкрсао из мртвих и све нас зове Себи.“

*Из књиже
СТРАДАЊЕ ХРИСТА
И СТРАДАЊЕ ЦРКВЕ*

*Свештеномученик
Владимир Кијевски*



Пућ на Голгоџу

ман корак напред у своме животу. Наше тешкоће и несреће, ако их добровољно трпимо и пристајемо на њих, хране душу, окрепљују је и непосредно се претварају у духовна богатства: Наша пролазна мала невоља припрема нам преизобилно и неизмјерно вјечно богатство славе (2. Кор. 4, 17). То је благодатни ветар који дува у једра нашег духа...

И у тренутку када човек са благодарношћу прими од Бога страдања која су му послата, он одмах после њих улази у такав мир и такву срећу, да све око њега постаје светло и радосно. Довољно је само пожелети то, и Бог ће послати. Због тога храбра душа инстинктивно тражи жртву и случај да пострада и тако духовно ојача кроз искушења.“

Уједно Хришћанин треба да има у виду да радости, као и невоље, често бивају кратког века и смењују једна другу. О томе овако пише митропо-

де. Наш задатак је да крст који нам се даје носимо са љубављу, дечијим смирењем и хришћанским трпљењем, а не да га меримо и поредимо са другима, нити да се жалимо због недостатака, него да бдро пазимо на себе и да се хабримо, да не бисмо онемоћали и лишили се припремљене награде. Зато, ако трпиш страдања без кривице, благодари Богу. Речи „без кривице“ највећи су лек против страдања.“

Свети Игнатије Брјанчанинов каже: „Вежбање у прекоревању самога себе постепено прелази у навику. Када онога ко је стекао ту навику снађе некаква невоља, навика одмах долази до изражаја и страдање се прихвата као заслужено“.

А Свети Теофан Затворник пише: „За сваку непријатност заблагодари Богу и не заборављај да ти је она послата ради твоје користи“. „Ако па-

ЖИТИЈЕ ПРЕПОДОБНОГ ОЦА НАШЕГ АНТОНИЈА РИМЉАНИНА

ПРЕПОДОБНИ Антоније би рођен (године 1086) и васпитан у Риму. У то време Римска црква одвоји се од Источне Цркве. Родитељи Антонијеви, као и многи други, тајно се држаху источног вероисповедања. Млади Антоније би дат да учи књигу, те он научи не само на римском него и на грчком језику читати и разумевати Свето Писмо. Добри родитељи га измалена васпиташе у светој вери, и он се утврди у њој веома усрдним и истрајним читањем књига. При томе он брижљиво изучаваше предања светих отаца, који православну веру објаснише и утврдише на Седам Васељенских Сабора, и њих се чврсто држаше.

Када Антонијеви родитељи отидоше ка Господу, стаде млади Антоније наслеђено имање раздавати сиромасима, желећи да презре светске таштине и да служи Богу. Поред тога имао је намеру да напусти Рим, пошто се у њему догађаху смутње, раздори и велики нереди. Журећи дакле да напусти Рим, он од преостале имовине метну у буре злато, сребро, црквене сасуде и друге скупоцене ствари, окова буре гвозденим обручима, и баца га у море препуштајући га Божјем промислу, а сам отиде у пустињу. И наставши на једном месту пустиножitelне монахе, он их умоли да га приме. Они једва пристадоше да га приме, пошто видеше да је млад: било му је осамнаест година. Наставивши се са тим богоугодним монасима у пустињи, Антоније се замонаши и проведе тамо двадесет година у сваком послушању и испосничким подвизима.

Затим настаде завршно гоњење од стране одступника на благочестиве;

оно допре и до пустињачких обиталишта, а многи беху ухваћени и мучени; због тога се и ови пустиножitelни монаси разбегоше, да се скрије где ко може. Тако и преподобни Антоније отиде одатле, и прохоташе непроходна места по пустињама. Наставши крај мора згодан камен, он се настани на њему, и живљаше непре-



*Св. преподобни
Антоније Римљанин*

стано се дан и ноћ молећи Богу, без колибе и без крова над главом. Од хране имађаше оно што беше донео са собом из своје пустињске обитељи и што приморска пустиња рађаше. И од те хране јео је врло мало, и то једанпут недељно, постећи се од недеље до недеље. Пошто поживе на том камену четрнаест месеци, догоди се петог септембра 1106 године страховита бура на мору, те таласи допираху до камена на коме преподобни живљаше; и један талас изненада налете, подиже камен са преподобним, и однесе га на камену, као на лађи ла-

ко. И да дивна чуда: камен пловљаше поврх воде, по наређењу Божјем; надприродно пловљаше камен по мору ношен таласима, или боље - силом Божјом, а слуга Божји Антоније стајаше на њему молећи се. Какво чудесно поуздање у овог дивног мужа! како чврста нада положена на Бога! У тако страховитој опасности он се не уплаши, нити клону духом, него сав ум погрузивши у Богу, и предавши себе Његовој вољи, он имађаше пред очима једино Њега и Пречисту Богоматер. И изгледаше му да види - као што доцније сам казиваше духовним људима - горе у облацима Пресвету Владичицу нашу Богородицу и Приснодјеву Марију са Превечним Младенцем Господом нашим Исусом Христом на рукама. И сав обузет духовном радошћу, он не обрађаше пажњу на то страшно пловљење усред морских таласа, него будући као ван тела он заборави на себе, наслађујући се гледаним виђењем и обасјаван од њега неком божанском светлошћу. И то његово пловљење би до Римске земље по мору, океану, и по реци Неви, и по Ладожском Језеру, и по реци Волхови, све до Великог Новгорода. И пристаде камен ноћу к обали где је манастир. И преподобни чу звона ноћнег богослужења и уплаши се, мислећи да је поново донесен у Рим, јер није знао куда га је Божји промисао довео.

Када освану дан дођоше људи на обалу реке, и чуђаху се видећи камен којег тамо раније не беше, и човека странца где на њему стоји, и питаху га откуда је. А он, не знајући словенски језик, ништа им не одговараше него им се само клањаше. И проведе на камену три дана не силазећи с ње-

га и молећи Бога да му открије о граду, о људима и о језику њиховом. У четврти дан, после довољне молитве, он сиђе с камена и пође у град са жељом да нађе човека с којим би могао разговарати и дознати све. И по промислу Божјем он нађе човека, кога по оделу познаде да је Грк. Обрати му се на грчком језику, и сазнаде да овај зна не само грчки него и римски и руски језик, јер беше трговац који је разне земље прошао и разне језике научио. Преподобни Антоније га упита који је то град, и који су то људи, и која вера. Трговац му каза: град се зове Велики Новгород, људи су Руси, језик им је словенски, вера православна хришћанска, саборна црква Свете Софије, епископ им је Никита, а градом влада благочестиви кнез Мстислав Владимирович Мономахович. Онда упита трговца и ово: Пријатељу, кажи ми још, колико је растојање између овог града и Рима? - Трговац му одговори: Огромно је, и ваља путовати које морем које сувим око пола године. - И удиви се преподобни свемоћној сили Божјој, која учини те он за два дана и две ноћи пређе толики пут.

Поклонивши се трговцу, преподобни оде у цркву Свете Софије да се помоли Богу и да види великог архијереја. И видевши благољепије црквено, и поредак, и архијереја, он се веома обрадова духом. Затим обиђе и остале цркве, па се поново врати на своје место на камен, не јавивши се епископу. А није му се јавио зато што није знао руски језик. И мољаше се усрдно Богу, да му отвори ум да разуме руски језик. И стадоше долазити к њему људи који живљаху близу обале и доносити му храну као странцу. И он се поче од њих учити руском језику, и Божјом помоћу убрзо га научи. А када га људи запиткиваху о отаџбини, о месту рођења, и како с обрете међу њима са тим ка-

меном, он им на све то одговараше да је грешник.

После мало времена дознаде за њега епископ Никита. А беше свети Никита постриженик Кијевопечерског манастира, пун Духа Божија. Он дакле позва к себи овог иностраног инока, и видевши га распитиваше га ко је, одакле је, и на који начин дође овамо. Но он ништа друго не одговараше, него клањајући се само говорише: „Владику свети, прости мене грешног човека и странца“. Јер преподобни није хтео да ко сазна ко је он, да га људи не биславили. А светитељ Божји Никита, осетивши Духом неку тајну Божију у преподобном, издвоји се насамо са њим, па га стаде са заклетвом распитивати да му редом каже сву истину о себи. Тада преподобни, присиљен архијерејевим одлучним захтевом, исприча подробно о своме рођењу и васпитању у Риму, о гоњењу на благочестиве, о свом бекству у пустињу, и како на камену ношен водом стиже у Велики Новгород за два дана и две ноћи.

Причајући то, преподобни се купаше у сузама, и припадајући к ногама епископу усрдно га мољаше да то никоме не казује, да не би запао у сујетно поштовање од људи. А светитељ Никита, слушајући његово казивање, обузе га велико дивљење и ужас, и држаше да то није човек него анђео Божји. Затим устаде са свога места и стаде на молитву, и после дуге молитве паде пред преподобним на земљу, просећи од њега благослов и молитве. А преподобни паде пред архијерејем молећи и просећи благослов, и називајући себе недостојним и грешним. И лежаху обојица на земљи дуго, сузама квасећи земљу. Епископ Никита говораше к преподобноме: Ти си се удостојио великог дара од Бога, јер на теби се догодило чудо слично древним чудесима. Илија огњеним колима, апостоли облацима беху ношени по ваздуху, а тебе

Господ донесе у наш град на камену по водама, и посети и благослови тобом, угодником Својим, новопросвећене људе Своје. - А преподобни збораше к светитељу: Ти си архијереј Бога вишњег, тебе постави Бог да будеш пред Њим заступник и молитвеник за цео свет, стога ти треба да се молиш како за све тако и за мене грешног.

Тада архијереј устаде са земље, и подигавши преподобног благослови га, и даде му целив у Христу, но не могаше престати од суза. И дуго разговараше с њим, наслађујући се медоточивим речима његовим. И беше му жеља да разгласи то чудо, али га светитељева усрдна молба задржа од тога, јер се не усуђиваше оглушити се о молбу тако великог угодника Божјег. Архијереј жељаше да преподобни Антоније остане код њега до краја живота. Но преподобни не пристајаше, говорећи: Господа ради, не приморавај ме, архијереју Божји, него ме остави да живим на оном месту где ми Бог нареди. - И отпусти га архијереј с миром. Убрзо затим и сам архијереј оде да види камен на коме угодник Божји доплови и место где пристаде. И видевши дивљаше се Божјем делу. Ускоро потом он поред те обале подиже преподобноме малу дрвену цркву у име Пречисте Богомајке, у част његог Рождества, пошто уочи тог празника Господ доведе угодника Свог у град њихов, и при цркви устроји на пристаништу конач за монахе.

Након једне године у близини камена преподобном Антонија неки рибари ловљаху рибу на реци Волхови; и пошто се сву ноћ мучише и ништа не ухватише, они уморни и жалосни извукоше своје мреже на обалу. Преподобни пак, по завршетку својих јутарњих молитава, оде к рибарима и даваше им надницу, говорећи: Баците у воду мреже своје, и ако што нађете, то нека буде за дом Пре-

КРСТ СЈЕДИЊУЈЕ СА ХРИСТОМ И ЧИНИ ЧОВЕКА СЛИЧНИМ ХРИСТУ

С њим ћу бити у невољи
(Пс. 90,15)

Наслађујући се мудрим речима Анђела Божијега, Ставрофила је желела да из његових уста све више слуша о благодатним плодовима Крста.

Молим те, рече она, буди милостив и објасни ми и све остале предности Крста, да бих боље схватила његову корист, јер ћу тако усрдније носити свој крст.

Анђео: На најбољи и најузвишенији плод Крста је указао Псалмопојац овим речима: Господ је близу оних који су скрушена срца (Пс. 33, 19). А на другом месту његовим устима Сам Бог говори: С њим ћу бити у невољи, избавићу га и прославићу га (Пс. 90, 15). Шта може бити узвишеније и славније, него налазити се у присуству Божјем и од Бога добити снагу у невољама? Због тога се исти тај цар и пророк овако хвали, говорећи Богу: Ако и пођем посред себе смрти, нећу се бојати зла, јер си Ти са мном (Пс. 22, 4). А и каквога зла да се боји онај, са киме је свесавршено Добро? Ако је Бог са нама, ко ће против нас? - каже Апостол (Римљ. 8, 31). Зар се чедни Јосиф није удостојио Божије помоћи? Њега, продатог праведника, Вечна Премудрост не остави, него га спасе од греха: она сиђе са њиме у јаму и не остави га у сузама, све док му не даде жезал царства (Премудрости Соломонове, 10, 13-14). Видиш ли сада шта значе речи: С њим ћу бити у невољи? Као да је Бог рекао: Ја страдам заједно са страдалницима; ко је

Мој, тај је и у страдањима са Мном, и Ја сам са њим у страдањима, и не одвајам се од њега.

Ставрофила: Ако је Бог са мном у страдањима, шта онда још имам да тражим поред Њега? Мени је добро бити близу Бога... Јер ево, који одступише од тебе, гину (Пс. 72, 27-28). Каква несрећа за људе када нису близу Онога, без Кога не могу постојати!

Анђео: Несумњиво је тако. Хоћеш ли да видиш то на примеру? Јов се лишио свега што му је Бог даровао, али је имао Самога Бога Који све дарује. О, човече који си иструнуо али си био цео и нетакнут, који си смрдео у гноју, али си био прекрасан, који си био сав у ранама, али потпуно здрав! Седићи на гнојишту, он је царовао на небесима, изгубивши све, он је био веома богат, јер је имао Бога, а у Њему је све.

Ставрофила: Ако је Господ са мном, онда је боље да трпим страдања, него да царујем без њега, да се веселим и радујем без Њега. Боље ми је бити заједно са Њим у страдањима, да у пламену имам Њега са собом, него да без Њега будем на небесима, јер кога имам на небу? И с Тобом никога нећу на земљи (Пс. 72, 25).

Анђео: Сада си правилно схватила да Крст и страдање сједињују душу са Богом и Бога са душом. Као што је прстен знак веридбе, тако и телесно или душевно страдање, које људи смирено подносе ради Бога, истинско је знамење Божије изабраности. Оно као да заветује душу Богу. Божија воља према синовима човечијим је увек блага, али понекад у човеку

не налази ништа ради чега би по милосрђу Своме Бог могао бити заједно са човеком, па га због тога посећује телесним страдањима или душевним патњама, како би кроз њих нашао довољно разлога да буде са човеком. Јер Писмо истину говори: Господ је близу оних који су скрушена срца (Пс. 33,19). И Сам Господ говори: С њим ћу бити у невољи (Пс. 90,15).

Ставрофила: О, како је блага и милосрдна воља Божија! Ко ће поверовати да човека, обичног црва, толико поштује Господ славе, Који, као да тражи његову љубав, сам исповеда: Милина ми је са синовима људским (Приче Соломонове, 8,31). Госпode! Шта је човјек да га много цијениш и да мариш за њега (Јов. 7,17)? Колико је велика љубав Твоја према човеку, када му шаљеш Крст и страдања, да би кроз њих боравио са њим и сјединио га са Собом! Дивна је то тајна! Крст, који мудраци овога света презиру, дар је и прстен веридбе са Богом. О Крсте часни! Како је скривено твоје достојанство од срцаца која мудрују о овоземаљским стварима!

* * *

Немојте завидети онима који имају добро здравље, којима се са свих страна осмехује срећа и позива их у свој вртолог. Господ, Који се распео за нас, прорекао је муку онима који се смеју сада, а блаженство онима који плачу и уздишу.

*Свети Игњатије
Брјанчанинов*

70 година од ујокојења ѡпатријарха Варнаве

ГОВОР НАД ОДРОМ ПАТРИЈАРХА ВАРНАВЕ

16/29. јула 1937 године

Васцели народ српски зачудио се изненадној болести блаженопочившег Патријарха Варнаве.

Васцели народ наш пуних седам недеља уздизао је молитве свевишњем Творцу за оздрављење његово.

Васцели народ наш заплакао се и завио у црнину за својим умрлим вођом и родитељем духовним.

И ево данас васцели народ наш, присутни и одсутни, треперећи као лист јасиков, пали воштанице и испраћа мртво тело његово у гробни покој на Врачар, на онај историјски и славни Врачар на коме је спаљено тело светитеља Саве.

Свако ко има отворен вид духовни може да види, да није без симболичног смисла, ни без Божјег Промисла, што се телесни прах овог Патријарха српског меша на истом месту са прахом првог архиепископа и просветитеља српског, Немањића Саве. Као да је свемудри Промислитељ хтео тиме показати, како је идеал, и програм, и пут показан светим Савом био и остао идеалом, програмом и путем и овога његовог наследника. И још и то: како другог идеала, програма и пута, трајног и спасоносног за народ и народну цркву, не може бити ево ни после 700 година. Могу се правити моментални програми за моменталне ситуације, али сви ти програми морају се заснивати на оним непромењивим духовним, моралним, црквено васпитним и национално културним принципима, кроз које је свети Сава унео Христа у српску душу и у српску историју.

Такво схватање задобио је наш велики Покојник још у своме детињству, које је протекло у Санцаку, под двојним ропством, турским и аустројским. Ту где су се Азија и Европа у судару грабиле о српско огњиште, српску земљу и српско тело, ту

се душа малог српчета, Петра Росића, сина Ђорђевог и Крсманина, испунила горчином против вековних угњетача српског народа, сурове Турске и језуитске Аустрије. Судба је хтела, да га та горчина прати кроз цели живот, у непрекидној борби против суровости и лукавства, све до саме смрти. О како су тајанствени путеви Господњи у судбама људи! Кад је мали Петар Росић примио пр-



во своје причешће крвљу Христовом у манастиру Свете Тројице код Пљеваља, ни слутио није, да ће последње такво причешће примити као Патријарх Српски на Топчидерском брду.

Није овај тренутак намењен опширном описивању свих оних борби за народ и веру, које испуњавају сав живот Блаженопочившег Патријарха него молитви за душу његову. А

кад се буде саставио животопис Патријарха Варнаве, верујемо, да ће тај животопис постати националном читанком, која ће надањавати младе нараштаје, српске и југословенске, ватреном вером и дивовским родољубљем.

У тој читанци описаше се овај велики Патријарх наш:

-као Господин са оним ѡприродним Господством једне Господске, но намучене расе;

-као домаћин са широким Господољубљем српским, које су у Карловцима осетили не само Господи са Балкана и из Европе него и они из Америке, Азије, и са Далеког Истока;

-као неуморни градитиљ и изградитиљ у духовном и материјалном смислу;

-као аистол и сејач вере и родољубља;

-као заштитник и помаћач наших честитих занатлија;

-као ѡкровитиљ уметника и љубитиљ народних рукојворина;

-као ревносни и ѡредани слуга Господњи и слуга народни;

-као државојворни ѡројоведник и нејоколебљиви ѡријатиљ народне династије Карађорђевића;

-као ѡборник равнојравности и ѡносилац мира и добре воље међу све грађане југословенске;

-као ѡријеливи стипрадалник и мученик, који је пре два месеца као руком судбе изнеи на оно брдо више Београда, да би сва ѡрестипоница са целом Југославијом ујавила ѡгледе к њему, његовој Голгоји, видела његово мучеништво и ѡзнала ону ѡправду за коју је он умирао.

Но такав је пут свију оних који се приволе царству небеском, а не зе-

маљском. Такав је пут био и витешког Краља Александра.

Пут зноја и страдања био је пут и светог Саве. Живот горчине и мучења био је живот великих црногорских Владика кроз 300 година. Мученичка смрт била је и смрт безбројних српских свештеника и калуђера, кроз векове и векове, све до данашњице. И многи патријарси Пећки претрпели су мученичку смрт као пастири и человође народне. Неколико патријарха Пећких обешено је и посечено од сурових Турака; неколико патријарха и митрополита српских отровано је од лукавих Аустријанаца. Патријарху Варнави била је добро позната мученичка судба српских патријарха у прошлости. Он је видео њихов пут посут трњем, а не цвећем. Он је предосећао и знао, да и његов пут не може и неће бити другачији. Па будући свестан тога, он је последњих шест месеци љуте борбе за част Светосавске цркве и за равноправност верску у овој земљи, ради мира и среће свих Срба, Хрвата и Словенаца говорио: „Нека се све сручи на мене, само да добро буде нашем намученом народу и нашој Светој Цркви!“

И сручило се све на њега. И он је отишао од нас.

То је пут светитељства; то - пут славе и спасења.

О, велики Вођо наш, славни Патријарше наш! Као што си се молио на земљи Господу за свој народ, тако продужи молити се и на небу;

да сви синови и кћери Светосавске пригрле своју свету Цркву Мученицу;

да се утиша буре на пучини нашега живота.

Па сада, у овом часу опроштаја с тобом, свети оче, када се цео народ српски с дивљењем и поштовањем клања твојој жртви и над твојим гробом заветује не одступати са твога пута, у овом болном часу ми те молимо:

Опрости свима нама, браћи и деци твојој, и Бог тебе да прости. АМИН.

*Свети Владика
Николај Српски*

ДАН ГОСПОДЊИ

*А доћи ће Дан Господњи као
лојов ноћу.*

(2 Пет. 3,10)

Лопов се прикрада по ноћи када га нико не очекује.

Тако ће и дан Господњи доћи онда када га неће очекивати. Онај ко не чека Онога који долази, не спрема се за Његов дочек. Да и ми не бисмо направили такву погрешку, Господ је заповедио: Стражите, дакле, јер не знате у којој ће час доћи Господ ваш (Мт. 24,42). Међутим, шта ми радимо? Да ли стражимо? Да ли чекамо? Требало би да смо свесни тога, али нисмо. Смрт понеки још и очекује, али Дан Господњи - готово нико. И као да су у праву. Јер, оци и праоци наши су га очекивали и није дошао. Пошто и ми не видимо ништа због чега би се могло помислити да долази у наше дане, ни ми о њему не мислимо. Не мислимо и не чекамо. Зар ће, онда, бити чудно ако нас Дан Господњи затекне као лупеж? Бићемо тада слични становницима града којем је управник области најавио посету - становницима града којем је управник области најавио посету - данас, сутра. Они су га чекали један сат, па и два, чекали су и читав дан, а онда су рекли: „Он сигурно неће доћи“, и разишли се кућама. Но, чим су се они разишли и отишли на починак - ето њега. Тако ће и са нама бити. Чекали ми или не чекали, Дан Господњи ће доћи, и то без најаве. Јер, Господ је рекао: Небо и земља ће проћи, али речи моје неће проћи (Мк. 13, 31). Зар није боље да чекамо, да не би-

смо били затечени у неприправности. Јер, онда нас ни дарови неће мимоићи.

Оно што нам је навео апостол, то нам отворено напомиње и Јеванђеље. Пазите, бдите и молити се; јер не знате кад ће време настати. Стражите, дакле... да не дође изненада и нађе вас да спавате (Мк. 13, 33-36). Треба очекивати, и сваког тренутка имати на памети да ће се Господ јавити и засјати као муња од једног до другог краја васељене. Неки мисле да је то очекивање Господа могуће заменити са очекивањем смрти. Добро је да се барем и оно има. Но, једно је очекивање Господа, а друго очекивање смрти. Различите су мисли о једном и о другом, као уосталом и осећања која се из њих рађају. Чекај Дан Господњи, јер ће се у њему све завршити по непозивој одлуци. После смрти још ће се продужавати време нерешеног стања, а Дан Господњи ће све расподелити на векове векова и све утврдити тако да се више не може очекивати промена. Ти кажеш - чекао сам. Но, и даље очекуј. И стално очекуј. Али, то ће, кажеш, отровати сваку радост. Неће је отровати, него ће само из твога живота да избаци радости које су се неоправдано називале радостима. Ти ћеш се и даље радовати, али само у Господу. При таквој радости је и могуће очекивати Господа. Уколико те затекне у тој радости, Он те неће казнити него похвалити.

*Св. Теофан
Затворник*

О ТРПЉЕЊУ СТРАДАЊА И НЕВОЉА

Из њисама

Св. Игњатија Брјанчанинова

Ко није распет, тај није Христов

Где год да сам, било да сам сам или у друштву, светлост и утеха се уливају у моју душу од Крста Христовога. Грех, који је обузео цело моје биће не престаје да ми говори: „Сиђи са крста“. Јадан ја! Силазим са крста мислећи да могу пронаћи правду ван њега, и западам у душевну невољу, таласи немира ме гутају. Када сиђем са крста ја сам без Христа. Како да помогнем себи у невољи? Молим се Христу да ме опет узведе на крст. Молим се, а и сам се трудим да се распнем, јер ме је искуство научило да онај ко није распет, није Христов. На крст нас узводи вера, а зове нас да сиђемо са крста лажни разум, испуњен неверјем. Као што сам поступао, тако и браћи мојој саветујем да поступају!

Кога љуби Господ, ономе и допушта искушења

Свети Оци саветују нас да благодаримо Богу за невоље које нам се шаљу, и да у молитви својој исповедамо како смо достојни казне за наше грехе. Такво прихватање невоље несумњиво ће нам послужити за очишћење наших грехова и као залог вечног блаженства. Ми се због наше пале и оболеле природе највише бринемо за побољшање нашег овоземаљског живота, а Бог нас усмерава у вечни живот. На тај вечни живот ми бисмо потпуно заборавили када наш земаљски живот не би био потресан невољама, када нас невоље, које нам повремено шаље Промисао Божији, не би подсећале да све привремено и

овоземаљско пролази и да главна наша брига треба да буде оно што је вечно. Свето Писмо говори: Кога љуби Господ, онога и кажњава.



Невоље лече душу и приближавају је Господу

Кога Господ заволи и кога пожели да изабере за блажену вечност, томе шаље непрестана страдања, нарочито када је изабрана душа заражена љубављу према тиховању. Деловање невоља слично је деловању отрова. Као што тело после узимања отрова умире тј. престаје да живи на овоме свету, тако и душа када окуси невоље, умире за овај свет, за телесни живот који је настао као резултат пада и у ствари представља истинску смрт. Због тога, ко одбацује невоље, тај одбацује и спасење, јер Сам Господ је рекао: Који не узме крст свој и не пође за мном, није мене достојан (Мт. 10, 38) и који чува живот свој на овоме свету, изгубиће га у вечности. Речи Христове су исти-

ните и свакако ће се испунити, због чега ми и треба да се распињемо по Његовим речима, или тачније, на крсту Његових речи, иако се тело на сваки начин противи распећу. За добродушно и одважно подношење невоља треба имати веру, тј. веровати да нас свака невоља сналази по допуштењу Божијем. Ако ни длака са наше главе не пада без воље Оца Небеског, утолико пре без Његове воље не може да нам се деси нешто важније од отпадања једне длаке са главе. Дакле, у невољама се рађа добро наstroјење душе када се препуштамо вољи Божијој и молимо да се она увек над нама врши. Такође нас у невољама теши благодарност, када благодаримо за све што се са нама догодило. Напротив, роптање, жалбе и расположење по телу, тј. по стихијама овога света, само умножава невоље и чини их неподношљивим. Свети Исаак је рекао да „онај болесник који се приликом операције супротставља хирургу, само умножава своје муке“. Према томе, покоримо се Богу не само речима, него и мислима, и срцем и делима. Презримо свет и његово мишљење, јер нам Спаситеља говори: Ко се постиди мене и мојих ријечи у роду овоме прељуботворном и грјешном, и Син ће се Човјечији постидјети њега кад дође у слави Оца својега са светим анђелима (Мк. 8, 38). Од угађања свету губи се одлучност у стремљењу према Богу, а од презрења према свету Хришћанин постаје близак Богу и са великом одважношћу се обраћа Његовом дому, верујући Његовим речима као Речи Божијој, а не с двоједушношћу од које слаби деловање Речи Божије и наступа неверје, јер је неверје неодвојиво од двоједушности.

ВЕРА И ЗНАЊЕ

Вера се разликује од знања. То су две сфере, и свака има своје законе. Знање - то је земља, и закони знања с материјални - земаљски закони. Вера - то је дух, и закони вере, то су - закони духа.

Као што земља није спојива са духом, тако и знање није спојиво са вером. И као што знање није спојиво са вером, тако се ни закони земље не могу применити на појаве вере. Они ће притиснути веру, спутаће је и спречити њене узлете. Ето због чега свет вере не треба да мешаш са земаљским светом, и због чега за веру не треба да тражиш ослободу на земљи. То су - трули ослободу. Они веру само везују, а вера треба да има слободан узлет. Значи, не примењуј земаљску меру за дела вере и дела вере не стављај у зависност од земаљских догађаја.

На пример, ти знаш да се твоје болесно дете не опоравља и да се болест компликује. Према људском расуђивању и према медицинском знању, видиш да се шансе детета смањују; појављују се беспомоћност и страх... И ако се будеш молио Христу, а да истовремено мислиш како према законима медицине дете треба да умре, онда ће, због озбиљности ситуације у којој се дете налази, Христова помоћ изгледати готово неостварива. Можда ће твоја молитва бити чак и дубока молитва људске беспомоћности, али твоја вера је већ у ранама. Њу је сломило знање, факт живота који те је затровао. Њу је скрхао „страх“, потпуно закони са људске тачке гледишта, са тачке гледишта земље.

Зато, када је вера у питању, одбаци земљу. Христос каже Јаиру: Не бој се, тј. избаци из главе вест да ти је ћерка умрла, јер то је земља, и тамо, у твојој кући догодило се нешто по законима земље. Пустите, то је сасвим неважно... Уосталом, тебе је вера довела к Мени. Само веруј! Вера је - дух. То је - друга сфера... Тамо постоје другачији

закони и другачији живот. Он уопште не зависи од онога што се догађа на земљи. Нећеш ваљда рећи, да ако имаш болестан прст и помолиш се Христу, прст ће да оздрави, и Христос ће да те исцели, а ако дође до озбиљне болести, онда треба још размислити о томе хоће ли Христос да те посети. Као да дејство Божије воље стоји у вези са твојим прстом или твојим унутрашњим органима...



*Црква Св. Василија Блаженог,
Москва, Русија*

Јасно је да дејство Божје воље не зависи од тога колико су мале или велике земаљске ствари. Јасно је да ће Господ једнако слободно да приђе човеку и онда када је он посекао прст, и онда када се налази на ивици гроба. За Господа је једнако да учини чудо милосрђа и у једном и у другом случају. Чак ни труљење Лазаревог тела није спречило Господа да учини чудо (Јн. 11, 39). Дакле, Господ долази независно од тог шта се догађа по законима земље.

Приближавање Господу не зависи од земље и од тога шта се на земљи догађа, него зависи од људског духа и од онога што се у том духу догађа. Зато нека земља не везује дух онда када он одлази у надземаљско. Надземаљско за земљу представља неизвесност, а неизвесност увек угњетава човеков ум. Неизвесност у уму рађа колебљивост и страх. За дух, међутим, надземаљско - то је Бог и радост, у одлазак у надземаљско само јача дух. Зато нека земља и земаљско не спречавају дух да одлази ка Оцу и да свом простотом и силином вере моли од Њега оно што је потребно. И Господ ће доћи, шта год да ти се догађало на земљи и колико год са људске тачке гледишта посета од Бога изгледала невероватна.

Не бој се, само веруј...

*Епископ Григорије
Лебедев*

Да би ујачајљивије представио истину да се свагда треба мољити и не клонути, тј. не падајући у унијује уколико се мољитва не услыши брзо - Господ је казао јричу о томе како је судија, који се ни Бога није бојао ни људи сити-део, најзад исунио молбу удовице и то једино због тога ишпо му она није давала мира. Кад, дакле, иако ојрубели човек није издржао пред нејреситаним молбама, неће ли ујтолико пре човекољубиви и милоситиви Бог исуниити мољитве које му се ситално са сузама и скрушеношћу јриносе. Ејто, дакле, одговора на ишпање зашпо наше мољитве честпо остијају неуслышене. Ми се не молимо усрдно, него само као усјупи, и јришпо иако да, помољивши се једном данас, сујтра очекујемо да нам се исуни мољитва, не мислећи да је треба да се ознојимо или заморимо на мољитви. Наша мољитва се не чује и не исуњава, будући да ни сами не исуњавамо како треба закон усрдне и уздајуће мољитве.

ИРОДИЈАДА

Звонки звуци песама, уз сосаним едут и жице, вили су се из побочне одаје Иродове палате. Шума и звука позлаћених пехара и сребром окованих рогова, из којих се испија медено вино из енгадских винограда, громко се разлежу по свима одајама сионске палате!

- Суламка!

- Чујем, госпођо!

- Реци девојкама нека певају нешто. Несносна ми је она вика тамо!

- Како желиш! Хоћеш ли што из псалама Асафових, или „О некој голубици на далеко?“

Госпођа занијека.

- Или синове Корејеве?

- Пусто!

- Или да ти певамо: „Ја сам ружа саронска?“

Госпођа одмахну са досадом, уздахну дубоко и загледа се у плавичасте дим, што се из сребрне бочице испарава и пуни одају најпријатнијим нардовим мирисом.

Она је лешкала на ниској, приземној софи, застртој пурпурном тканином, па, налакћена главом на скупочена узглавља, расејано се титра огрлицом бисера, у коју су где где поднизана зрна драгих каменова, ретке величине, која, као слеђене капљице јутарње зоре, преливају светлост најлепших дугиних боја. Са налакћене руке спао је широки рукав до лаката, те показује као филдиш белу и облу руку. Глава, што се опире о шаку, покривена је тамном као црна смола косом, која, расплетена, густа и бујна, пада на снежна гола плећа. А лице, под таласима ове косе, било је необично бело. Томе лицу дивно одговарају танке узвијене обрвице, испод којих расејано лутају крупне црне очи, и врло румене, мале уснице, испод права умерена носа. Цела струк-

тура ове лепотице, којој може бити око 25 година, показује раскошну драж, која поред свега охола израза напомиње на разблуду. Па и да јој лице не осећује неки мучан израз, што опомиње на пријатну срћбу, и да се мало око напућених усана, не угледа упорно јогунство, ипак би познали да ова жена неограничено господари својом околином.



Св. Јован Крстић

Према њојзи седи неколико девојака, с разним свирачким на-

правама за песму и игру, и две малене девојчице, које су мало час по такту песама играле. А на једној разастртој тигровини, уза саму софу, седи њезина робиња и повереница, Суламка: хлади је махалицом, или јој по који пут додаје златну купу, из које она сркуће сладак и миришљив сок исцеђених воћака.

То је Иродијада жена Иродова.

У овоме часу, када се замишљено загледа у плавичасто испарење мириса, трже је из заноса бурно плескање дланова, из побочне одаје, а за овим наново зазвонише жице, песме се захорише и зачу се хитро клепетање коштаних кастањета. То је играчица довршила своју игру.

На усхићено плескање и грају Иродијада само узви обрвама, презриво поглед на ону страну и стисну уснице.

- Ти си зловољна, госпођо? - запита је Суламка брижно.

- О, да нисам никада дочекала овај дан!

- Ти си царица.

- Реци, боље, робиња, на коју сваки узмахује штапом и чијим именом улица испира уста, јер нема никога да јој закрати.

- Али твој муж...

- Кукавица! - зашкрипа Иродијада.

Филип је био сасвим другачији. О, он би већ умео ишчупати жаоку несретнику што ме клевета.

Суламка занеме. Знала је она да њена госпођа неограничено влада, и да је њезин муж и до сада био роб њезиним ђудима, али још никад није било прилике да о њему, пред својим слушкињама, и тако говори.

А граја и весеље, чује се све више и више, из одаје веселих гостију.

На завесама, што између широких Асирских стубова деле Иро-

дијадину одају од трема, зазвечаше сребрени прапорци, - знак да неко улази, и уз песму и звецкање звончића, на маленоме дахирету, улете у одају девојчица од својих једанаест до дванаест година, па као вихор поигравајући, долете софи, загрли Иродијаду и поче је осипати пољупцима.

- Саломија, мир! Утишај се! - узвикну Иродијада.

- Још мало, мајко, још мало! Одговори девојчица. Твој муж, Ирод, толико се усхитио мојим играњем, да ми је пред свим војводама и кнезовима казао: „Ишти што год желиш, па ма то било и половину моје царевине, ја ћу ти поклонити.“

- Па онда? - запита Иродијада са презривом немарношћу.

- Па, ето, дођох теби, да ме посаветујеш шта да тражим.

Иродијада се подиже мало из удобна положаја и оштро гледаше у очи кћерине.

- Је ли то истина?

- Истина, мајко! Он је пред кнезовима позвао Јехову за сведока, ако не испуни обећање.

Злуреди осмех затрепта на уснама ове жене, чије лице поче да пламти у нервозној дрхтавици, поглед јој севну пакосном радошћу; она ухвати шћер за руку и пригушеним гласом рече:

- А ти ишти...

- Шта? - запита кћер радознало.

- Тако ми Јехове, то ће добро бити! - прошапта жена, погледа оштро на своје девојке и руком им даде знак да се удаље. Суламка и девојке усташе, поклониле се и изгубише за тешким завесама одаје.

- Јеси ли ми кћи? - запита је за овим, грозничавим гласом.

- Мајко, зар сумњаш?

- Не сумњам. Ишти Јованову главу!

- Пророкову?

- Ко каже то? - гневно узвикну она.

- Он није пророк, он мене вређа.

- Мајко!

- Ако си кћи Филипова, тако ћеш урадити! - Знаш ли зашто је у тамници; што је окован? Знаш! Јер је јавно говорио, како Тора забрањује човеку да се ожени братњевом женом, ако је она са првим мужем имала деце. Па знаш ли кога се то тиче?

Девојче обори очи доле и окрете главу на страну, да не гледа у страховит поглед очију, по којима је крв насела.

Тиче се твоје рођене мајке, мене! Узвикну жена гневно, и као бесна скочи са софе. Витаварски клеветник био је толико дрзак, да узбуди уличне гладнице и да Ирода јавно укори. Па му ни тога не би доста, него је осрамотио и мене. На сред улице, пред Синедрионом, где се искупила беспослена светина, зауставио је моје дворкиње и мене, па је онда пружио палицу према мени и узвикнуо...

Жена застаде. Груди јој се надимаху као таласи што их бура заошијава. Очеvidно борила се са собом да ту реч искаже.

- Шта ти је узвикнуо, мајко?

- Блуднице!

Девојче врисну и сакри лице шакама.

- Да, то, то ми је узвикнуо, а раздражена светина заурлала је исту погруд и шакама бацала прашину на мене и моју пратњу.

- Боже, Боже! - простиња девојче, не дижући шака са очију.

То је био разлог што га је Ирод бацио у тамницу; али је ли то све? Тај клеветник ваља да плати главом за ову увреду. И ја то исках од Ирода да то учини, а он не хте. Кукавица! Плаши се уличне руље, боји се кнезова, које он може, ако хоће, и побити, па да ни Рим ни Јерусалим прстом не мрдну.

Девојче, које је све ово слушало покривена лица, и не дочека крај; оно се истрже из мајчиних

руку, па као стрела полете и нестаде га за завесама изласка.

Крупним корацима ходала је узбеснела жена кроз одају, застру дебелом травастим саговима, па се час по час губила између високих и дебелих асирских стубова, што се опиру о мраморна лавовска плећа с девојачким главама. Њезине уснице дрхтале су гневно, а ноздрве су се час купиле, час шириле. Знак буре што бесни у души опаке жене. Сав израз успамтела лица и бурно кретање тела напомињали су, у овоме часу, на разражену тигрицу, која осећа мирис крви, па узнемирено чека из заседе да јој се жртва примакне. На један мах заста и ослушну. Весели шум, што се до овога часа хорио, сада је умукао. Она ослушкује, али не чује ништа. По томе ненаданоме ћутању слутила је да је то њезина кћи исказала своју жељу, и њено пркосно лице осмехну се неприметно. Да ли се одупире? Не, не! Он је пред кнезовима обећао да ће јој испунити жељу, па је и Јехову позвао за сведока. Али ако ипак одбије? О! узбеснела жена стишће песнице обе и шкрипну зубима. Само ако одбије, ако погази заклетве, плуну ћу га, презрећу га, отићи ћу у Рим. О, знам ја добро где је Тиберије, а и то, како он са Тиберијевим саветником, Сејаном, мути противу римскога престола.

Успамтела жеђ да се освети, било Јовану, који је засу именом блуднице, било своме мужу који се опири крвавој жељи њезиној, толико је распињаше, да она између Ирода Антипе и Јована не налазаше више никакве разлике. Те две личности стапаху се једна у другу, и она их поче подједнако мрзити: првога за увреду, а другога што не спира увреду.

(наставак на 46. страни)

О ВЕРИ

За светог Златоуста предмети вере су ван домаћаја људског разума и људских чула. Веровати значи: примати оно што се ни на који начин не може схватити никаквим размишљањима. - Задовољан бити малим, знак је слабе душе; при малом сматрати себе богатим, својствено је души болесној и бедној; вера је ненасита. - Ако би ти узажелео да сва дела Божја схватиш разумом, онда чиме би Бог био већи од човека? Дела Божја су недостижна разуму. Бог није тако немоћан да ствара и чини само оно што је појмљиво за твој слаби разум. - Питаш, како расте вера? Вера расте када ради ње подносимо невоље.

Где има вере, ту није потребно испитивање. Испитивање разара веру. Ко испитује нешто, тај још није нашао; ко испитује, тај не може веровати. Немојмо се бавити испитивањем, јер ако испитујемо, то већ није вера; вера успокојава ум. Ми се зато и називамо верни, што без икакве сумње верујемо у оно што нам је речено. Када би то што нам је речено долазило од људи, ми бисмо били дужни подвргнути га испитивању; али пошто то долази од Бога, ми смо дужни подносити се са страхопоштовањем и веровати.

Правна вера захваљује Богу свагда за све. Шта - зар треба захваљивати за све што се деси? Да, да! макар то била болест, макар то било сиромаштво. Захваљуј, макар и не схватао разлог нечега; у томе се баш и састоји захвалност. Ништа велико, ништа осо-

бито, ако захваљујеш када си у добру, када си здрав, када си напредан и срећан. Но од тебе се тражи да захваљујеш када си у невољама и жалостима. Немој говорити ништа сем речи: Хвала Ти, Господе! но шта ја говорим о невољама које бивају овде на земљи! Та за сам пакао треба захваљивати Богу, за казне у паклу, за муке у паклу. Јер ако будемо пажљиво размишљали, - несумњиво ће нам много користити и ова



*Гроб Авве Јусѿина Ђелијскоѿ
Ман. Ђелије, Ваљево*

ствар: страх од мука у паклу зауздаће срце наше... Да, када нас постижу болести, несреће, беда, онда баш и треба силно захваљивати Богу. И то захваљивати не речима, не језиком, него поступцима, делима, мислима и срцем. Од све душе треба Му захваљивати. Јер нас Он љуби већма него наши родитељи; и љубав Божја се толико разликује од љубави наших родитеља, колико добро од зла.

*Авва Јусѿин (Појовић)
Из „Житија свейих“*

КО ИМА ЉУБАВ БОЖИЈУ У СЕБИ ТАЈ НИКАДА НЕ РОПЋЕ НА СВОЈУ СУДБИНУ

Господ је рекао: Где сам Ја, тамо ће и слуга Мој бити (Јн. 12, 26). Али, људи не схватају Свето Писмо - оно им изгледа неразумљиво. Када Дух Свети научи душу, тада све постаје јасно и она се осећа као на Небу, јер је Дух Свети исти и на Небу, и на земљи, и у Светом Писму, и у душама оних који воле Бога. Без Духа Светог човек лута и мада стално учи, Бога познати не може и мира у Богу не налази.

Ко има љубав Божју у себи, тај воли све људе и никада не ропће на своју судбину, јер привремене невоље које подносимо ради Бога припремају нас за вечну радост са Њим.

Поносита душа која се није предала Божјој вољи не може да схвати суштину ствари; она само прелази с једне мисли на другу и тако се никада не моли чистим умом и не прославља величанство Божје.

Душа која се смерно предала Божјој вољи, осећа Бога сваког тренутка. Она то не уме да објасни, нити да изрази, али опитом осећа милост Божију и зна када је Господ са њом. Она се предала Богу као мало дете које сваког дана хране, премда оно не зна како се та храна добија.

Господе, Духом Светим просвети људе Своје да би сви осетили љубав Твоју...

*Преј. Силуан
Свейоѿорски*

ПРАВОСЛАВЉЕ ЈЕ АСКЕТСКА ВЕРА

Неколико Учитеља Цркве из двадесетог века - људи попут митрополита Антонија Храповицког, оца Серафима Роуза, и други - више пута су нам објаснили, и то на неколико начина, да је Православље, изнад свега, „аскетска вера“. Шта то значи? Будућност Православља - ако оно уопште има будућност - зависи од тога хоћемо ли разумети суштину Православља, а то је - аскетизам.

Наша реч „аскета“, долази од истог корена као и реч „атлета“, и то није случајност, јер аскета и атлета имају неке заједничке карактеристике.

Атлета се труди, напорно тренира и вежба како би развио мишиће свога тела и могао да се такмичи у различитим врстама спорта или посебних вештина. Његов напор је изузетан. Он свакодневно мора да проведе неколико сати вежбајући у теретани. Он држи специјалан начин исхране и одрава кондицију трудећи се да у сваком погледу води рачуна о себи.

И аскета је атлета - атлета духа, пре него тела.

Аскета такође вежба, али не своје бицепсе или друге телесне мишиће, него различите димензије и способности своје душе. Он се духовно „подвизава“ кроз молитву и пост, како би задобио врлину и на одговарајући начин се припремио за примање Светих Тајни. Он такође мора да се такмичи, али не у спорској арени, са копљем, или у некој другој вештини; не, аскета се такмичи у пространој арени овога света и, како нас учи Свето Писмо, његов непријатељ, његов противник, ђаво, сасвим је стваран. Атлета трчи трку, но трчимо је, по речима апостола Павла, и ми, како бисмо задобили венац бесмртног живота са Христом на небесима. А да бисмо могли да трчимо ту трку, ми морамо да будемо атлете духа.

То је та аскетска димензија Православља, која Православно хришћанство чини различитим од сваког другог хришћанског исповедања на земљи. Но, на основу онога што сам до сада рекао, „аскетизам“ још увек изгледа као једна апстрактна замисао. Шта у пракси значи „аскетизам“?



У време док се свети Инокентије Аљаски радио са алеутским и клингитским индијанским племенима на аљаском полуострву, њему је било веома стало да им исправно пренесе ову „суштину“ Православља. Стога је написао књижицу, која је постала свјеврстан класик и коју данас нашироко читају и проучавају људи попут нас, иначе веома удаљени од урођеника са северозапада Америке. Књижица носи наслов: „Путоказ ка Царству Небеском“. У овој важној књижици свети Инокентије говори на

исти начин како је то чинио Сам Господ: пореди га са ношењем крста. Господ је рекао:

Ако ко хоће за Мном ићи, нека се одрекне себе, и узме крст свој и за мном иде. Јер ко хоће живот свој да сачува, изгубиће га; а ко изгуби живот свој Мене ради, наћи ће га (Мт. 16, 24-25), и ко не носи крста својега и за Мном не иде, не може бити Мој ученик (Лк. 14, 27).

У животу постоје две врсте крстова, објашњава свети Инокентије. Прва врста састоји се од свакодневних невоља, искушења и тешкоћа које се догађају свакоме од нас, једноставно зато што смо људска бића. Болести, финансијски проблеми, неразумевање од стране других, свакојака страдања - све су то крстови, али они које свети Инокентије назива „невољним крстовима“. Ти крстови нам дакле долазе по вољи Божијој, хтели ми њих или не. Ако ове крсто-ве прихватимо без јадиковања, без гунђања, онда они постају аскетска оруђа која су нам на спасење. Али ако јадикujemo и гунђамо, онда су нам на осуду. Изузетно је важно да ово разумемо.

Друга врста крстова, према светом Инокентију, то је оно што он назива „добровољним крстовима“ - нарочити аскетски подвизи и дела која добровољно предузимамо, као што је стриктно држање посних дана и периода током црквене године или вишечасовно стајање на бдењима; ту су и други облици аскетизма или крстова које, уз благослов духовног оца, можемо да узмемо на себе.

Ово су неки од аскетских аспеката наше свете вере који представљају обележја истинског и аутентичног Православља, Православља Светих.

*Свештеник
Алексеј Јанџ*

УЗРОЦИ СТРАДАЊА

*Невоља и џуџа на сваку душу
човјека који чини зло..*

(Римљ. 2, 9)

*Кроз многе невоље ваља нам
ући у Царство Божије*

(Дай. 14, 22)

После првородног греха људски живот се испунио напором, болестима и страдањима. Постоји много разлога због којих нам се шаљу невоље и страдања. Међутим, никада не треба мислити да страдања, несреће и невоље могу потицати од људи. Сваки крст нам даје Господ Бог по Својој бескрајној милости и исто толико бескрајној мудрости.

Један од основних разлога због кога нам се шаљу страдања јесте наша греховност. Улога страдања у том случају је да се супротставе греху и страстима, односно штети који они наносе нашој души.

Отац Јован Кронштатски пише: „Докле год страсти буду деловале у нама, докле год стари човек у нама живи и не умире, докле ћемо имати да претрпимо многа страдања због разних искушења у животу, због борбе старог и новог човека у нама“.

Страдање се може посматрати као духовни лек од штете коју наноси грех. Страдање, на пример у виду болести, често онемогућава деловање греха: Ко пострада тијелом, престао је да гријеш - пише апостол Петар (1 Петр. 4,1).

Страдање због греха је глас Божији и уразумљење за човека који греша. То је ударац по руци која чини оно што не треба. Уз то, страдања ублажавају кривицу због греха и у извесној мери је изглађују по закону казне и правде.

Отуда је очигледно да оне који у овој свету страдају, у будућем животу очекује бољи удео него којима је овоземаљски живот лак. О томе говори и Сам Господ у причи о богаташу и Лазару (Лк. 16, 19-31).



Због тога се више треба бринути за оне који овде уживају потпуно благостање, сва задовољства, комфор и живе расејано, а мање за оне који овде иду тешким путем немаштине и страдања. Можда ће неко посумњати у неопходност страдања као фактора искушења, ако је Христова Жртва довољна да покрије грехе читавог света. Заиста, спасење се од Господда добија на дар (Рим. 3,24), али тај дар се не даје свакоме, нити он спасава све људе „аутоматски“. Дар спасења добија само онај ко по слободној вољи тражи и очекује тај дар.

И ако човек не стреми свим срцем ка Христу и не тражи од њега помоћ и опроштај грехова, него живи расејано, не обраћајући пажњу на заповести Његове, њега

неће спасти Христова жртва искупљења, јер се сам он на тај начин одриче од ње, одбацује лек који му се нуди. Он не добија опроштај грехова, јер пренебрегава Свету Тајну Покајања.

Ево шта о томе пише апостол Павле Колошанима: И вас који сте некада били отуђени и свјесно непријатељи у злим дјелима, сада вас измири смрћу Његовог људског тијела да вас изведе преда све свете, непорочне и невинне, ако само останете у вјери утемељени и постојани, и не одвајајући се од наде Јеванђеља (Кол. 1,21-23).

Као што се из овога види, сила искупљења делује на нас само под условом да „останемо постојани и утемељени у вери и не одвајамо се од наде Јеванђеља“.

А пошто ми недовољно пажње обраћамо на своје грехе, и не тражимо нити користимо у пуној мери Свету тајну покајања, онда нам је свима потребно страдање ради ублажавања последица нашег греха. Ето зашто су о неопходности страдања и невоља Хришћана говорили и Господ: У свијету ћете имати жалост (Јн. 16,33), и Апостоли, и сви Свети Оци. Кроз многе невоље ваља нам ући у Царство Божије - говорио је апостол Павле (Дап. 14,22).

„Ако нема страдања, нема ни спасења“ - говорио је Преподобни Серафим Саровски. А преподобни Симеон Нови Богослов учи: „Као што одећу, измазану блатом и испрљану некаквом прљавштином, није могуће очистити ако се дуго не пере и трља у води, тако се и риза наше душе, када се оскрнави жабокрецином и гно-

јем греховних страсти, не може друкчије опрати, него многим сузама и подношењем искушења и невоља“. По речима Светог Јована Златоустог, за Хришћанина постоје три начина да се спасе: а) да не греши, б) када погреши, да се покаје, в) ако се не каје довољно, да трпи невоље које га сналазе. А ко може за себе рећи да се довољно усрдно каје?

Према томе, покајање је начин да се избегну страдања због својих грехова. Величина покајања треба да буде сразмерна величини греха.

Покајање као добровољно страдање (има се у виду страдање нашег самољубља приликом исповести) помирује нас са Богом и отклања недобровољно страдање. Ако човек није довољно свестан свога греха и зато не може носити делотворно и дубоко покајање, онда треба смирено да прихвата страдања која га сналазе и да благодари за њих као за милост Божију, јер су она знак да се Бог брине о нама.

Старац Варсонуфије Оптински је говорио: „Непрестана страдања која Бог шаље човеку знак су посебног Божијег промишљања о њему“.

Ето зашто страдања и несреће духовници називају „посетом Божијом“.

А када грешник живи лаким и лагодним животом, они кажу да је таквога Бог оставио и да му прети страхан удео у загробном животу.

Колико често душе које страдају моле Господа да страдања престану! Али зар се треба за то молити? Зар у основи страдања не лежи грех? И ако би се он уклонио искреним покајањем, отклонило би се и страдање.

Када су Господу донели одузетога, Он му је најпре опростио грехе, а тек онда, као последицу опраштања, даровао исцељење (Мт. 9, 2-8).

Ипак грех није једини разлог због кога човек страда. Страдања могу бити послата човеку да га сачувају од греха или одврате Хришћанина од лаганог и расејаног живота и окрену га усредсређеном животу у Богу. У таквим случајевима шаље се дуготрајна болест, изгнанство, заточеништво и томе слично. То потпуно мења човеков живот, даје му могућност да се замисли над њим. За некога је то прилика да се издвоји из лошег друштва и неко време буде сам.

Такви страдалници у почетку често тешко подносе овако велику измену у животу, али касније или на крају топло благодаре Богу што им је на време послао тешко подношљиву промену (види, на пример, животописе схимонахиње Нектарије, кнеза Мењшикова и др.).

Постоји и трећи разлог због кога се људима шаљу страдања. Преподобни Макарије Велики о томе говори следеће: „Бог познаје немоћ људску, зна колико се човек лако погорди, те га због тога на време зауставља и пушта га да буде у непрестаном вежбању и трпљењу... Бог зна твоју немоћ и по Својем Промислу ти шаље невоље, да постанеш смиренији и да ревностије тражиш Господа“.

Епископ Венијамин Милов о томе пише: „Невоље дубоко смирују људску гордост и избијају човеку ослонце самољубља и надмености. Онај који много пострада престаће да греши. Он осећа своју ништавност и нехотице тражи да га Бог усправи, молитвом

отварајући врата своје душе да прими благодат од Бога.

Греховну настројеност људске душе, затворене у саму себе, страдање претаче у свето и отворено стремљење ка Богу. Оно сваког грешног и блудног сина враћа у Очински Божији дом.“

Четврти разлог страдања Хришћана је провера њихове вере и праведности.

Као што пише преподобни Варсонуфије Велики: „Човек који није проверен искушењима, неискусан је“.

Адам је у прво време после стварања био безгрешан и чист срцем, па је тако видео Бога и разговарао са Њим. Блажени чисти срцем, јер ће Бога видјети (Мт. 5, 8). Али ми знамо да он није био постојан у врлини и пао је у грех.

И деца у прво време по рођењу бивају чиста срцем, али како време одмиче, све се више излажу греху. Према томе, чистота срца без провере њене постојаности још увек није довољно вредна. Ето због чега је Бог допустио саблазни у свету. Господ каже: Потребно је да дођу саблазни (Мт. 18,7). Преподобни Антоније Велики пише: „Без искушења нико не може ући у Царство Небеско. Кад не би било искушења, нико се не би спасао“.

О томе овако сведочи архимандрит Софроније: „Човеков пут према Богу испуњен је великом борбом. Дух подвижника који тежи ка вечној Божанској љубави, да би постао заиста разуман и способан за ту љубав, неизбежно пролази кроз читав низ искушења“.

А игуман Јован пише: „Зар овоземаљски живот сам по себи није једна провера? То је непрекидни низ провера, испита наше љубави према Богу и човеку, наше вере, наше чистоте, наше

правде и растворености у вољи Божијој, усклађености нашег живота са Царством Божијим. И само за оне који су проверени у саблазнима, који су имали духовну снагу да их победе (иако не одмах), може се рећи да су достигли духовну зрелост.“

Свети Јован Кронштатски: „Најразличитије греховне пристрасности нашега срца Господ проверава на разне начине: некога (шкртицу) он проверава губитком новца или једног дела имовине, или допушта лоповима да га поткрадају; некога проверава пожаром, некога узалудним трошковима, тј. неуспелим инвестицијама; некога болестима и трошковима за лечење; некога испитује губитком ближњих, а некога срамотом.

Свакога испитује на све начине како би у свакоме његове слабе стране и болна места његовог срца, како би се свако научио да исправи себе. Многима мач пробада душу да се открију помисли њихових срдаца.

Због тога, какав год да доживиш губитак твога имања, веруј да је таква воља Господња и говори: Господ даде, Господ узме, нека је благословено име Господње (Јов. 1, 21). Савјетујем ти да купиш од мене злата огњем жеженога, да се обогатиш - говори Господ у Откровењу (3,18). Апостол Петар пише: „У њему се радујте, иако сте сада мало, ако треба, ожалостени различитим искушењима, да се вриједност ваше вјере, драгоценија од злата пропадљивог, но огњем испитиваног, нађе на хвалу и част и славу, када се јави Исус Христос (1 Петр. 1,6-7).

Један монах је изнемогао у великој борби са искушењима. Ње-

гов старац га упита: „Хоћеш ли да се помолим Господу да се уклони од тебе искушење?“ - „Не, оче, - одговори мудри монах - помоли се само да ми Господ да снаге у борби против искушења. Ако искушење буде уклоњено од мене, нећу имати духовну корист коју видим у мојој борби“.

Пети узрок страдања може бити када се човек не одазове на Божији позив, када скрене са пута или задатка који му је Бог одредио. Такво је било страдање пророка Јоне у китовој утроби. Ова страдања престају када Хришћанин схвати шта од њега очекује Господ и у чему се састоји његово скретање са одређеног пута. Таква страдања се често шаљу изабраницима Божијим када ступају на пут који Бог није за њих припремио. Шаљу им се и онда када се код њих појављује пристрасност и опседнутост нечим земаљским, или слаби пламен њихове ревности, гаси се њихова љубав према Богу и они одступају од започетог служења. Сва та страдања престају када Хришћанин одбацује од себе своју пристрасност и враћа се на ранији пут служења, или поново распаљује у себи пламен духовне ревности. Свети Амвросије Оптински каже: „Када човек иде правим путем, он не носи крст. Али чим одступа од њега и почиње да се баца час у једну, час у другу страну, онда се појављују разне околности које га ударцима избацују на прави пут. Ти ударци су за човека крст. Наравно, они могу бити различити, какви су коме потребни, такве и добија“.

*Свештеномученик
Владимир
Кијевски*

О МОЛИТВИ

Јеванђеље нас је учило упорној молитви, а сада нас учи смирењу или осећању лишености права на услишање. Не присвајај себи право да мораш бити услишен, него приступај молитви као онај који није достојан никакве пажње, и који себи даје смелост да отвори уста и да узнесе молитву ка Богу једино због бескрајног снисхођења Господњег према нама беднима. Нека ти не долази на мисао: „Ја сам то и то урадио. Према томе, дај ми то и то“. Било шта да урадиш, себе сматрај дужником, јер си био дужан да учиниш (добро). Да ниси учинио, подрвгао би се казни, а пошто си учинио, нема за шта да очекујеш награду, будући да ниси учинио ништа нарочито. Фарисеј је, међутим, пребројао своја права на услишање, да би из цркве изашао празан. Рђаво код њега није било то што је радио као што је рекао: тако је он и требало да ради. Рђаво је што је он то износио као нешто особито. На тако нешто, међутим, није требало ни помишљати. Избави нас, Господе, од овог фарисејског греха! Иако речима ретко ко говори као он, у срдачном осећању ретко ко му није сличан. Јер, због чега се људи рђаво моле? Због тога што себе сматрају исправним пред Богом.

*Св. Теофан
Затворник*

ГОСПОД ЈЕ УДОВОЉИО МОЛИТВИ

На подручју Босанског Грахова, чије становништво су прије последњег рата чинили углавном Срби 98,5 % и Хрвати 1,5 %, се и данас може наићи на многе остатке ишчезлих култура.

Још у времену прије Исуса Христа, народ на овом подручју је био доста бројан и звао се Дициони а Птоломеј их прибраја Илирима. Сусрећу се све до пропасти Римског царства. Римљани ово подручје освајају 6. - 9. године нове ере. Први велики пут гради се кроз граховски крај 47. - 48. године нове ере као наставак раније већ изграђеног магистралног пута од Салоне до Стрмице, те од Грахова продужава према Дрвару, па су на подлози овог пута Аустроугарске власти 1892. године изградиле нови макадамски пут од Босанског Грахова до Дрвара. У Граховском пољу откривено је низ римских насеља. Занимљив податак је и Мраморско гробље поред Грахова које се данас зове Мраморје и које данас служи као градско гробље.

По чувеном археологу из Сплита, Франи Булићу, па и другим археолозима, у Грахову је био римски град Стридон, а то је родни град једног од највећих књижевника и научних истраживача под конач 4. и почетак 5. вијека, а звао се Еузебије Јероним. Он је први превео Библију на латински језик, а његово књижевно дјело запрема неколико дебелих томова. Умро је 30. септембра 420. године. Град Стридон разорили су Западни Готи почетком V вијека.

У средњем вијеку је ово мјесто било насељено и веома велико. Ту су зидови једног Кастела, црква, стећака и друго. Писани трагови, дакако, нису сачувани.

Тај многобројни народ је изумро, вјероватно од куге, па је у вријеме велике сеобе Срба ово подручје поново насељено. Судећи по разноразним презименима ту су се појавила племена из различитих крајева од којих се за неке знало одакле су дошли. За вријеме Краљевине Југославије ове просторе је насељавало више од 26.000 станов-

ника, да би се тај број послје Другог свјетског рата свео на десетак хиљада. Разлика је у побијеним, погинулим, расељеним у Војводину. Послије задњег рата ово подручје и његово становништво је очишћено од стране Туђманових бојовника, један дио, углавном млађи, изгинули, а остало становништво протјерано, привреда потпуно уништена, домаћинства опљачкана па поплаћена. У вријеме послје задњег рата на овом подручју се вратило непуних 2.000 становника, углавном старих особа које су на чекању за одлазак на онај свијет.

Али вратимо се случају због којег је и написан овај текст.

Наспрам градића Грахова преко пута Пашића поља, на удаљености 4 - 5 километара, простире се село Лука. Ово село као и преосталих тридесетак насељених мјеста на подручју општине, у својих педесетак домаћинстава има већи број презимена, као: Грцићи, Градине, Марићи, Божановићи, Кардуми, Ђајићи, Јакшићи и Шпирановићи. Свако од ових презимена има своје посебно поријекло. Поред тога, у овим презименима породично има доста надимака, који су настали разним догађајима у прошлости, значјним личностима и слично. Таквих надимака, рецимо код Марића, као највећег племена, има највише, као што су: Самарџије, Перкушовићи, Дражари, Стојкићи, Зулићи, Топићи, Ловрићи, Ђирићи, Деушићи.

Зулићи су добили надимак због случаја који се догодио њиховом претку, који је због зулума у турском вакту убио неког Зулфикара порезника, званог Зулу, па са породицом побјегао преко планина у неко планинско село на подручју Мркоњић Града. Када је Аустроугарска окупирала Босну и Херцеговину ова породица се вратила у Луку а мјештани су је због случаја са Зулом прозвали Зулићи. По повратку, ова многобројна породица је остала без обрадиве земље јер је бег из Ливна њихову земљу додјелио другима због неплаћања кесина - пореза. У то вријеме кад је народ у овом крају искључиво живио од пољопривреде и сто-

чарства, ова породица је била осуђена на пропаст. Глава породице био је Јово звани Јошкан. Кажу да је био толико снажан и јак да су га мјештани звали див-човјек. Он је, кад би се указала прилика, код имућнијих сељака надничио, а дјецу давао у најам, све са циљем да би прехранио своју породицу. У таквој немаштини био је присиљен у одређеним ситуацијама и да краде, али углавном само храну ради исхране породице. И кад би крао, он је то чинио од имућнијих људи, трговаца, или оних који су били блиски аустроугарским властима. У томе је био веома вјешт.

У племену Јакшића у овом селу је у свакој генерацији, традиционално, био свештеник који је опслуживао овај крај. Једног од њих, попа Дмитра, су убили Турци послје Црнопоточке буње против Турака на овом подручју 1875. године, као знак одмазде. У Јошканово вријеме је, послје попа Дмитра, свештеник био Илија Јакшић, у народу познат као поп Иле. Кажу да је код народа уживао велики ауторитет па су га аустроугарске власти (жандарми) користиле у разним споровима код сељака.

Једне прилике из села један од Градина отјера преко планине Динаре у Книн два вола да прода. Книн је тада био трговачки центар и све што је било за продају или купњу од Грахова, Гламоча, па и дјела општине Дрвар, ишло је овим путем преко планине за Книн, тако да је овај пут-ногоступ био веома активан. Градина је продао волове а онда свратио у биртију и опио се, па кренуо тим планинским путем кући. Кад га је пијанство успут потпуно савладало свратио је поред пута и заспао. Путем су пролазили путници намјерници и неко од њих, видјевши Градину тако пијана, извукао му је све новце које је добио за продате волове. Између осталих, касније је наишао и Јошкан, па кад је видео комшију у тако пијаном стању, приступио је одмах да му помогне. Дигао га је и више носио него водио тако пијаног кроз до куће. Кад је Градину прошло пијанство видео је да му недостају новци што је добио за волове и одмах је пријавио крађу жандармима. Жандарми су ступили у акцију

и са собом су ангажовали попа Илу. Посумњало се одмах на Јошкана, пошто га је он из планине пијана довео, био је склон крађи, а нико није имао у виду да је он то раније чинио из нужде. Позвали су Јошкана и тражили од њега да призна крађу и врати новац. У томе је нарочито предњачио поп Иле који је такорећи био сигуран да је Јошкан украо. Узалудно је било Јошканово опирање, клевта па и плач, тврдећи да је невин. Једнако је понављао: „Нијесам украо попе Иле“. Тада поп Иле у присуству аустроугарских жандарма, приступи једној старој методи обичајног права о доказивању невиности, гдје се ускува казан воде и угрије комад жељеза до усијања, па се жељезо убаци у ту кључалу воду, а онда га осумњичени голом руком тражи и вади из воде и казана, па ако је невин не би требало да се покажу опекотине и пликови на руци. На крају поп Иле пита Јошкана: „Кад тврдиш да си невин пристајеш ли да вадиш жељезо?“ Јошкан одговори: „Пристајем попе Иле“. Одмах су ускували казан воде и угријали до усијања комад жељеза па убацили у казан. Јошкан приђе, прекрсти се, помену Господа, заврати рукав на десној руци до рамена и завуче руку у кључалу воду, пронађе руком и извади жељезо па га баци пред попа Илу, са ријечима: „Ево ти жељезо попе Иле“. Сачекали су потребно вријеме, али опекотина и пликова на руци није било. Настао је тајац и Јошкан је устао и отишао кући.

Кад је видео поп Иле шта је урадио и како се све завршило, колико је згријешо, од тога дана је почео молити Господа да му даде тешку болест са великим мукама дужи период, како би на овом свијету окајао гријехове које је учинио према Јошкану. Дани су пролазили, а поп Иле се непрестано и једнако молио. Једног дана тешко се разболи поп Иле и пуне три године је боловао у тешким мукама док је испустио душу. Јошкан је послје тога сасвим нормално проживио свој вијек.

Нека је слава Господу који избавља своје не- дужне слуге у свим невољама.

Бранко Грцић
Добрун -
Босанско Грахово

О ГОРДОСТИ

Смирења има две (врсте), као што постоје и две (врсте) гордости. Прва (врста) гордости је кад неко понижава брата, кад га потцењује као онога који није ништа, док себе сматра вишим од њега. Ако се брзо не отрезни и не потруди се, такав ће мало по мало, доспети и у



Чудојворни крст са Кришна

другу гордост, тако да ће се узгордити и против самога Бога. Он ће тада своја достигнућа приписивати себи, а не Богу.

Заиста, знао сам некада једнога, братијо моја, који је доспео у такво јадно стање. Спочетка, ако би му ко од братије нешто говорио, он је плувао на сваког и узвраћао: „Шта је он? Нема другог осим Зосиме и њему сличних“. Затим је почео и њих да потцењује и да говори: „Нико није

(бољи) од Макарија“. Нешто мало касније почео је да говори: „Шта је Макарије? Нико није (бољи) од Василија и Григорија“. Но, мало потом почео је да потцењује и њих говорећи: „Шта је Василије? Шта је Григорије? Нема других осим Петра и Павла“. А ја му рекох: „Заиста, брате, ти ћеш и њих омаловажити“. И верујте, кроз кратко време, он је почео да говори: „Шта је Петар и ко је Павле? Нема никог осим Свете Тројице“. Касније се узгордио и против самог Бога, тако да је дошао изван себе (изгубио се). Због тога смо дужни, братијо моја, да се подвизавамо против прве гордости, да не бисмо, мало по мало, упали и у савршену гордост.

А постоји и светска гордост и гордост монашка. Светска је гордост кад се неко горди пред братом својим што је од њега богатији, што је лепши, што носи лепшу одећу или што је отменијег рода. Тако, кад утврдимо да се заносимо празном славом због овога, или стога што је наш манастир већи и богатији од других, или што у њему има много братије, треба да знамо да се налазимо још увек у светској гордости. Дешава се такође да је неко ташт због неких природних (обдарености). Неко се, на пример, надима због тога што има леп глас и што лепо пева, или што је способан или што беспрекорно ради, или што беспрекорно служи. Ово је умесније од првог, али је још увек светска гордост. А монашка гордост је када се неко надима због бдења, поста, побожности, што чини велика дела, што је ревностан. Дешава се такође да се неко и смирава ради славе. То је све монашка гордост. И ако се већ (уопште) гордимо, претпоставимо бар да се надимамо оним што је монашко, а не оним што је светско.

Поуке
аве Доротијеја

СРПСКИ ХОМЕР ИЗ БОСАНСКОГ ПОДРИЊА

Пише: Недељко Шиповац

(наставак из *прошлог броја*)

И његов државотворни отац - Црни Ђорђије, при чијем се помињању имена устајало и крстило као да му је на усне сишао сам светац из Острошких греда Св. Василије, доносио је наредбе и издавао наређења увијек помињући свеца чији је празник падао у те дане. Вожд је, дакле, и по томе био народни „комендант“, а његов слијепи пјесник - народни гуслар. Обојица огромно популарни, кроз вијекове, и сада - поводом два вијека Српске револуције 1804. Вождова дика у народу сербском живјела је и кроз његову династију, живи и сада, када су се његови потомци - престолонаследник Александар са принцем Катарином и синовима вратили у свој двор на Дедиње, поштовани и цијењени као покретачи хуманитарних акција и дароваци широке руке.

Син Војда Карађорђа Александар Карађорђевић (1806-1885) био је кнез Србије од 1842. до 1858. Приликом његовог путовања у Рушчук на састанак са турским султаном 1845. посјетио је Неготин. Тихомир Станојевић у својој Историји Неготина и Крајине вели да је кнежев дочек превазилазио све што су дотад могли да виде: „Кнеза је пратила маса народа, која га је сачекала у Копривници на граници два округа. У поворци је било толико много људи да би човек помислио да код куће нико није остао!“ Пошто се слава Вождова јунаштва још пјевала и непрестано живјела, пред кнезом Александром су се палиле „светлеће пароле по прозорима грађевина, бенгалске ватре, ватромети, куће биле окићене гирландама, па прангије и звона, свечане униформе и одела, заставе и музика...“ Ако још додамо да су се ваздухом стално проламали поклици „Ура“, „Ура“ и

„Живео“, „Живео“, онда смо и ми били тамо на свечаности и схватили да је Вожд својим наследицима оставио богату баштину у народу, која ће посебно доћи до изражаја у лику и дјелу „краља ујединитеља“ Петра I Карађорђевића...

Један од наших вриједних савременика, уредник заиста примјерно припремане, опремане и садржајне Данице, оног Вуковог часописа који је у народу цијењен, вољен и читан као народна читанка, др Миодраг Матицки, аутор већ популарне Светосавске читанке, али и Читанке Првог српског устанка,¹ писане „вуковски“, као што је то у већини својих публикација показао овај књижевни историчар, један од камена темељних Вукове задужбине у Београду. Ту су Косовска битка, и Први српски устанак стављени у подједнаку раван, као два највећа војна пораза нашег народа и два најсилнија зденца живе народне инспирације, која не стаје ни након толиког протока мутног времена и смјењивања смутних прилика.²

Пјесник Филип Вишњић, разумије се, није имао међу савременицима свог књижевног савјетодавца ни објективног књижевног критичара. Нама се чини, са ове временске дистанце, видјевши аутора и све његово у поплави народне, устаничке силе, да је он сам себи поставио висок циљ, као што је и његов инспиративни узор, народ и народни Вожд, као један корпус поставио превисок, достижан колико и недостижан чин. Вожд је у томе смислу био пјесник - тежио је немогућем. Немогуће, тако се звао књижевни часопис београдског надреалистичког круга са Марком Ристићем, Александром Вучом... То је вјечни атрибут велике поезије и великих људи уопште. Да Вожд није био увјерен у немогуће не би се догодило тај узвишени циљ револуције, иако је можда, подсвјесно бар, знао да нема последње револуције, па ни та његова неће бити задња. Као што ни-

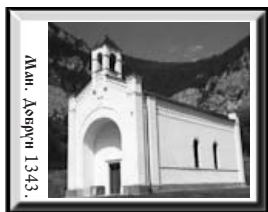
је ни била. И са пјесником Вишњићем је тако. Високи бријегови његових тендирали су неосвојивим висовима поезије. У посвемашној помрачини његовог живота стих се уздизао изнад живота, плавио га и остављао неутјешног, као поводањ ријеку без обала. Али, ријека ће, након заглушујућег туга подивљале природе, опет потећи својим коритом, као и његова поезија што ће застати кад застане револуција и умукне хук сељачког устанка без пресе- дана.

Филип Вишњић је умро 1834. године у сремском мјесту Грк. Данас се то мјесто зове правим именом - Вишњићево. А рођен је 1767. у подринској Босанској Трнави. Припомињемо то зато што је у 67. години, прије но што је спуштен у гроб бар тада, могао да одмјери свој пјеснички учинак, да одвагне на теразијама времена, које је прохујало у великим побједама и у крајњем поразу, шта је то урадио са својим слијепачким животом и својом пјесмом писаном без очињег вида. Старац, а за то вријеме човјек у седмој деценији је био старац, није имао разлога да буде невесео - слушаоци су били његови књижевни критичари, а њихов мрмор и плесак након одгуђене пјесме о Првом српском устанку увије му је зборио да је учинио добро, чак и врло добро, па и - одлично. Није то давно било - прије цигло пола столећа, кад су се по нашим биоскопима разлијегали аплаузи кад би на филмском платну „наш“ побједио „њиховог“. Можемо, тек, замислити како су гледаоци аплаудирали глумцу који је тумачио лик Војда у нашем првом играном филму легендарног Илије Станојевића Чиче, посвећен нашем непревазиђеном јунаку?!

Народ је пресуђивао своје пјеснику, ни по бабу ни по стричевима! Суреп наводи „еклатантан“ „транспарентан“ примјер за то народско у темељи- ма његовог одређивања за рају и њене интересе:

1 М. Матицки, Читанка Првог српског устанка, Српска књижевна задруга, Београд 2003. године

2 М. Матицки полази од увјерења да ни савремена књижевност не може без своје епске колијевке. Међутим, уочљив је „обрнут однос“ између савремених књижевних дјела о Косову и Војду и - вредности уметничке тих дјела у односу према епским пјесмама и приповјеткама које су настале у народу. Тако је и са дјелом Филипа Вишњића и епигона.



ДАБРОВ ИНФОРМАТОР



Број 36

100 година цркве на Борицама

ПЕТРОВДАН - СЛАВА ХРАМА НА БОРИКАМА

У Борицама код Рогатице је 12. јула 2007. прослављена храмовна слава - Свети Апостоли Петар и Павле. Свету архијерејску Литургију служио је Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај уз саслужење девет свештеника и ђаконa. Уз храмовну славу, ове године је пригодним програмом обиљежено и јубиларних стотину година постојања борицке цркве.

Честитајући празник и јубилеј, Митрополит Николај је између осталог казао: „Ганути обиљежавањем стогодишњице овог светог храма, сви осјећамо да су са нама и свети Апостоли Петар и Павле, којима су наши преци храм посветили. Нису нам само богослужбене пјесме говориле о њима, него су и они увијек живо присутни међу нама и говоре нам гласом љубави, милости, силе и славе Божије. Ову двојицу светитеља ми прослављамо и величамо их као велике Апостоле Господа Христа и Бога нашега. Преко њих, Бог нам сваки дан даје, и придодaje. И данас нам је дао и додао благодат своју, па заблагодаримо Господу за све Његове дарове.“



„Данас се сјетисмо ктитора, приложника, основатеља овог светог храма, али и свих сродника наших који су током стотину година у њега долазили, молили се, исповиједали, причешћивали, брачну заједницу благословом Цркве склапали, дјецу крштавали и одавде са молитвом испраћани из овог свијета. Стога, браћо и сестре, немојте ову вашу стару мајку - овај храм Божји - вашу школу побожности заборавити, нити према њој бити равнодушни. Нека вас Бог, преко Светих Апостола Петра и Павла, све благослови. Амин, Боже дај,“ рекао је на крају бесједе Високопреосвећени Митрополит.

Након Свете Литургије преломљен је славски колач, извршена литија око храма и освештан споменик на ком су уписана имена осамдесет бораца и десет цивилних жртава рата са подручја боричке парохије, погинулих током последњег грађанског рата у Босни и Херцеговини.

Потом је уследио свечани програм прославе стогодишњег јубилеја, на чијем је почетку проф. др Предраг Пузовић, декан Богословског факултета у Фочи, присутне упознао са историјом храма и парохије. Пјесмама и играма представили су се: Црквени хор „Слога“ из Сарајева; фолклорни ансамбли културно-умјетничких друштава: „Соко“ из Добруна, „Свети Сава - Опленец“ из Торонта-Канада, „Српски витезови“ из Бањалуке; пјевачко и гусларско друштво „Свети Ђорђе“ из Новог Горажда, гуслари Миљан Рађеновић и Радомир Андрић, рецитатор Тијана Мачар и здравичар Драгољуб Стојановић, те специјални гост: појац Љуба Манасијевић. Програм је водила Јована Боровчанин, а координатор програма био је Славко Хелета.

СТОГОДИШЊИЦА ЦРКВЕ СВЕТИХ АПОСТОЛА ПЕТРА И ПАВЛА НА БОРИКАМА

Ове године навршава се стотина година од добијања земљишта и дозволе за изградњу цркве Светих апостола Петра и Павла у Борикама. Данас смо се овде окупили да бисмо обележили овај значајан датум у историји ове светиње. Тим поводом је са нама и митрополит Николај, који никада није жалио труда ни времена да са својим свештенством и народом подели радост, каква је и ова данашња.



Подаци о овој цркви из временна градње нису сачувани. Оно што знамо, знамо на основу усмених казивања забележених у летопису поменутог храма. Према сведочанству Васа Планијевића, дугогодишњег председника Црквене општине, у Сарајево су 1907. године поред њега ишли свештеник Радомир Братић, Обрад Цвијетић и Лука Грубјешић да од аустријских власти траже земљиште и до-

зволу за градњу цркве. Пошто су добили 220 дунума земљишта одлучено је да се овде осим цркве сагради и школа. После добијене дозволе, по казивању Угљеше Балчака одбор за изградњу цркве састао се у Бранковићима. Задатак одбора је био да одабере место где ће црква бити саграђена. У току седнице дунуо је јак ветар који је однео записник, кога ће касније пронаћи Угљешина мајка чувајући стоку. Црквени одбор је одлучио да се црква сагради баш на месту где је записник пронађен, сматрајући то неким Божијим предсказањем.

Радови на цркви су почели 1909. године а следеће године, у недељу по Малој Госпојини, црква је освешћена. На црквеном земљишту саграђена је и школа. Занимљиво је да су први борички парох Милан Петковић и први учитељ у школи Милорад Петковић били рођена браћа. После свештеника Милана Петковића до избијања Првог светског рата боричку парохију је опслуживао свештеник Душан Миличевић. Нажалост, подаци о цркви у парохији у време Првог светског рата и касније између два светска рата нису сачувани. Једино знамо да је иконостас урађен 1935. године у радионици Николе Ивковића из Новог Сада и да су ову парохију између два светска рата опслуживали свештеници: Јово Ајвазовић, Алекса Поповић и Душан Веселиновић.

Чим је почео Други светски рат усташе су парохијски дом срушиле, а цркву прилично оштетиле. по свршетку рата, иа-

ко у тешким приликама, свештеници су са верним народом ове парохије почели да обнављају оштећену цркву. У то време парохију су опслуживали: монах Виталије, потом свештеници Миливоје Мандић и Драгомир Петровић. Од 1968. године за пароха је постављен Слободан Лубарда. Оцу Слободану је припала част да на Петровдан 1970. обележи 60. годишњицу од освећења храма. За време његовог наследника свештеника Драгише Топаловића црква је 1975. године покривена поцинкованим лимом, уграђене су керамичке плочице у лађи цркве и офарбана фасада. Две године касније жељезном оградом ограђено је црквено земљиште са западне стране и део земљишта на Црквинама, месту где је била задужбина краља Милутина. Захваљујући овом свештенику и одборницима 1978. године измештена је траса пута за Стару Гору, која је ишла поред цркве.

После свештеника Драгише Топаловића ову парохију је пет година опслуживао свештеник Неђо Јањић. Најдуже је ову парохију опслуживао свештеник Радоје Туба. За време његовог службовања на овој парохији 1985. су извођени радови на парохијском дому; 1987. обновљена је ограда око цркве и дрвени под у олтару замењен бетонским; 1990. замењени су прозори на цркви, обновљена је фасада и доведена струја. Планирано је било да се за Петровдан или Илиндан 1991. године изврши мало освећење цркве. Ова се жеља није остварила због болести митрополита Владислава. Мало освећење цркве ће извршити 27. маја 1993. године митрополит дабро-босански Г. Николај.

До пензионисања свештеника Радоја Тубе изведени су још следећи радови: 1996. поправљена је ограда на јужној страни црквене порте, дрвена ограда око парохијског дома, префарбани су столарија и прозори, 2000. урађена је веранда на парохијском дому, 2001. пољпоришно добро Агрокомбинат је вратио боричкој цркви 160 дунума земљишта, 2002. црква је покривена бакром и урађени су тротоари и расвета око цркве.



После пензионисања Радоја Тубе за новог свештеника постављен је Марко Билинац, који ће ову парохију опслуживати непуне три године. За ово кратко време асвалтиран је део порте од велике до мале капије и реновирани су кухиња и купатило у парохијском дому.

Данашњи свештеник Драгиша Симић постављен је на ову парохију 2005. године. Овај млади свештеник је покренуо неке радове на цркви и на парохијском дому. Под његовим руковод-

ством покренута је акција за градњу цркве у Бранковићима и обнављање црве у Црквинама. Отац Симић показује посебан дар задатака сваког свештеника. Овом дивном народу и њиховом свештенику захвални су Богословија и Богословски факултет у Фочи на прикупљању намирница за потребе ових школа.

Године 1992. на трон митрополита дабро-босанских изабран је дотадашњи епископ далматински Николај. Од доласка на ову епархију митрополит Нколај је више пута служио у овом храму и pouчио верни народ. Овај угледни архијереј дошао је на ову епархију у најтеже време, у време грађанског рата. У време несрећног рата чинио је све што је било у његовој моћи да помогне своме народу и својим свештеницима. По завршетку рата митрополит Николај настоји да се обнове порушене и подигну нове светиње. Уз помоћ Божју, свештенства и верујућег народа, обновљен је знатан број храмова. Подигнуто је доста и нових храмова. Поред свих ових обавеза митрополит Николај брине даноноћно и о двема богословским школама у Фочи. Молимо се Господу да му подари здравља и снаге у извршавању богоугодних дела.

Честитам Његовом Високопреосвештенству митрополиту Николају, свештенству и овоме благочестивоме народу данашње славље и молим вас да овај свети храм редовно посећујете, да се у њему Богу молите, да међусобно проповедате љубав, мир и слогу и да чувате нашу Светосавски Цркву.

*проф. др Предраг
Пузовић*

У ФОЧИ ПРОСЛАВЉЕНЕ КРСНЕ СЛАВЕ ФАКУЛТЕТА И БОГОСЛОВИЈЕ

У суботу, 12. маја ове године, у Фочи су заједнички прослављени Свети Сава први архиепископ српски и патрони фочанског Богословског факултета и Богословије: Свети Василије Острошки и Свети Петар Дабробосански.

У новосаграђеном храму, посвећеном Светом Василију Острошком и Петру Дабробосанском, који се налази у саставу комплекса ових богословских училишта, служена је Света Литургија којој је начествовао Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај. Саслуживали су преосвећени епископи: Канадски Г. Георгије и Врањски Г. Пахомије, дванаест свештеника и три ђакон, док је Камерни хор Одсјека за црквену музику и појање на Музичкој академији у Источном Сарајеву, под диригентском управом мр Рада Радовића, Свету Литургију украсио својим изванредним појањем. Празничну бесједу је одржао ученик четвртог разреда Богословије Дарко Јовановић, а након Свете Литургије преломљени су славски колачи.

На почетку свечане академије у амфитеатру Богословског факултета, декан Богословског факултета протојереј-ставрофор др Предраг Пузовић пожелио је добродошлицу гостима, међу којима су били: предсједник Скупштине Брчко Дистрикта др Милан Томић, ректор Универзитета у Источном Сарајеву др Митар Новаковић, директор Секретаријата за вјере Републике Српске г. Јово Турања-

нин, начелник Општине Фоча г. Здравко Крсмановић, начелник Општине Пале г. Слободан Савић, декан Врхбосанске теологије у Сарајеву др Анто Ћосић, ректор Врхбосанске богословије у Сарајеву др Нико Икић, игуман манастира Добрићева архимандрит Симеон, архијерејски замијеник западноамерички прота Велимир Петаковић, представници крагујевачке и цетињске богословије, већина декана Универзитета у Источном Сарајеву, те бројни свештеници и други угледни гости.

Свечану бесједу о „трима српским јерарсима”: Светом Сави, Светом Василију Острошком и Светом Петру Дабробосанском,

је дипломе за седморо магистара и четрнаесторо дипломираних студената Богословског факултета, а Високопреосвећени Митрополит Г. Николај додијелио награде студентима Факултета и ученицима Богословије за педесет и осам награђених светосавских темата.

У програму свечане академије, пјесмама и рециталима учествовали су: Камерни хор Одсјека за црквену музику и појање Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву и хор Богословије и Богословског факултета из Фоче, са диригентом мр Радом Радовићем, те ученици Богословије и студенти Богословског факултета у Фочи.



одржао је асистент Богословског факултета г. Дарко Ђого.

Током академије, ректор Универзитета у Источном Сарајеву др Митар Новаковић подијелио

Након свечане академије, за све госте је, у трпезарији Богословског факултета и Богословије, приређен свечани славски ручак.

ХОР СЛОГА ОДРЖАО ГОДИШЊИ КОНЦЕРТ

Српско пјевачко друштво „Слога“ из Сарајева, под диригентским вођством ђакон Душка Сандића, одржало је у суботу, 26. маја, Годишњи концерт у Саборној цркви у Сарајеву.

Пред већим бројем слушалаца, хористи „Слоге“ извели су стилски богат програм православне духовне музике, на ком су се нашла дјела познатих композитора: Мокрањца, Маринковића, Бортњанског и Дворецког, као и једногласни стари српски црквени напјевы од 14. до 18. вијека.



Овом приликом, у име хора „Слога“, ђакон Душко Сандић је уручио појединцима и организацијама захвалнице на подршци неопходној за успешан развој хора.

Српско пјевачко друштво „Слога“ је једно од најстаријих пјевачких друштава у Босни и Херцеговини и најстарије домаће пјевачко друштво у Сарајеву. Основано је 1888. године под називом „Српско-православно црквено пјевачко друштво Слога“, да би 1906. године ово име замијенило „Српско пјевачко друштво Слога“.

Идеја за оснивањем друштва потекла је из редова сарајевских Ср-

ба занатлија, под вођством Риста Максимовића и проте Стијепа Трифковића, као и проте Ђорђа Петровића, који је био члан и утемљивач СПД „Слога“.

„Слога“ је често приређивала интимна забавна сијела за своје чланове, давала годишње једну или двије забаве за народ, учествовала у разним јавним приредбама (светосавске бесједе, прославе Видовдана, и др.) и повремено пјевала у обе сарајевске цркве. Након анексије Босне и Херцеговине од стране Аустро-Угарске, „Слога“ је ојачала везе са Србијом и више пута је одлазила на концертне турнеје у Београд.

Године 1928., на своју четрдесетогодишњицу, „Слога“ постаје чланом Југословенског пјевачког савеза у Београду и бива одликована орденом Светог Саве петог степена.

Кулминацију успјеха „Слога“ доживљава на познатом Духовном концерту у Београду, 1938. године. Наступајући у високој репрезентативној форми са богатим програмом, „Слога“ је врло високо и ласкаво оцијењена од београдске публике и критике, а тадашња штампа уступа јој много простора.

У периоду између два свјетска рата, друштво посједује властите некретнине, међу којом је и данас позната зграда „Слоге“ - популарни културни центар сарајевске омла-

дине, у којој су одржаване пробе, концерти и дружења. Након Другог свјетског рата зграда је национализована и од тада се СПД „Слога“ залаже да јој се врати имовина.

Многи диригенти, мање или више познати, заслужни су за опстанак друштва и његов духовни континуитет и у најтежим временима. То су: Коста Травањ, Фрањо Мађејовски, Љубомир Бајац, Цвјетко Рихтман, прота Милорад Ајвазовић, Бранко Глумац, Бранка Бошњак.

„Слога“, у свом дугом и непрекинутом трајању, пружа драгоцјену слику успона и падова у развоју српске музике, откривања националног музичког идентитета, грађанског духовног узрастања и развоја културног живота у цјелини.

Од многобројних признања, која је хор у свом дугогодишњем раду добио, треба издвојити: Орден Светог Саве петог степена (1928) и Орден Светог Саве првог степена, којим је 2002. године хор одликован од стране Светог архијерејског сабора Српске православне цркве.

Друштво данас броји око четрдесет чланова, који активно учествују на светим богослужењима у сарајевским и другим храмовима Митрополије дабробосанске, те другим духовним манифестацијама. Хор води ђакон Душко Сандић, професор црквене музике и појања.



ВИДОВДАНСКИ САБОР НА РОМАНИЈСКОМ КОСОВУ



Петнаести традиционални Видовдански сабор код Романијске Лазарице, храма Св. пророка Илије у Сокоцу, одржан у недељу по Видовдану, и ове године је окупио више хиљада вјерника из свих крајева Митрополије дабробосанске.

Овом приликом, у соколачком храму, служена је Света архијерејска Литургија којој је начествовао Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, уз саслужење дванаест свештеника и три ђакон. Свету Литургију је умилним појањем украсио хор „Слога“ из Сарајева, под диригентским вођством ђакон Душка Сандића.

Прије Свете Литургије, у Романијској Лазарици је одслужен парастос свим војсковођама и војницима српским који су на бојиштима, од Косовског боја до данас, своје животе положили бранећи вјеру и отаџбину, док су на српском Војничком гробљу у

Сокоцу, свештеници Митрополије дабробосанске служили помен за војсковође и војнике, погинуле у протеклом рату.

Након одслужене Свете Литургије, извршене Литије око храма, освећења жита и ломљења славског колача успједила је видовданска академија, коју је свечаном бесједом отворио Високопреосвешћени Митрополит Николај.

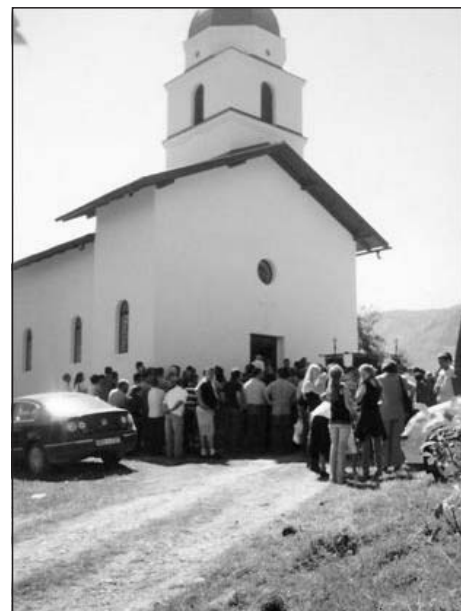
У богатом програму академије пјесмама и играма представили су се: Црквени хор „Слога“ из Сарајева, тамбурашки оркестар „Чачански бојни“, гуслар Миљан Рађеновић, фрулаш Милан Станковић, рецитатори Тијана Мачар и Драгољуб Стојановић, те културно-умјетничка друштва: „Сретење“ из Рогатице и „Романијска врела“ из Мокрог, „Младост“ из Пала, „Извор“ из Велике Дренове, „Славија“ из Источног Сарајева и „Луча“ из Сокоца.

ОСВЕЋЕЊЕ ХРАМА У ГОСТОВИЋУ

На празник Светих бесребреника и чудотвораца Козме и Дамјана, 14. јула ове године, Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај извршио је велико освећење обновљеног храма Светог оца Николаја у Гостовићу код Завидовића. Овај храм, изграђен 1978, спаљен је 1992. године.

Најприје је освештано ново звоно, чији су приложници Крсто и Нада Веселиновић из Калгарија (Канада), који су у Канади и сакупили већу новчану суму за обнову храма. Њима је Високопреосвешћени Митрополит додјелио архијерејску грамату признања.

Потом је извршено велико освећење храма, учињена литија око храма и у Часни престо положен дио моштију светог вели-



комученика кнеза Лазара. Ново-освећеном гостовићком храму кумовала је гђа Савка Богдановић из Брчког.

На Светој архијерејској Литургији, Господину Митрополиту саслуживала су четири свештеника и ђакон, а присуствовало је мноштво вјерника, који су родом из гостовићког краја, а данас настаниjeni у свим крајевима свијета.



Током Литургије Митрополит Николај се, у својој бесједи, помолио Господу: „Ми данас, освећујући овај храм, вјером својом обраћамо се Господу: Чуј молитве које ће Ти од данас опет приносити човјек у храму. Чуј и смилуј се.

Долазиће у овај храм у црно за-вијене жене и палиће свијеће за душе милих својих који су се упокојили: оних који су насилно живот изгубили, као и оних који су се у роду давно преставили и из овог свијета отишли Богу. Ти, Господе, чуј и смилуј се! Подигни вјеру, ублажи тугу, окупај у сузама уцвијељену душу, олакшај бол и дај да свако из ове Цркве изађе утјешен, охрабрен и умирен.

Свратиће можда у ову Цркву неки невољник и биједник, који се није умио међу људима снаћи, кога су сви одбацили, презрели и коме је живот постао тежак и горак. Доћи ће овдје и Теби се потужити и помолити. А Ти, Господе, који свакога разумијеш, жалиш и волиш, чуј и смилуј се! Избави невољнога и упути Га на прави пут.

Господе, свратиће у ову цркву и људи који су посрнули, тешко се огријешили, који су гомилали безакоње на безакоње и очајно се уплели у свезе гријеха. Биће и оних који ће се потужити да не могу више живјети животом којим су живјели и молиће се Теби за помоћ, да се извуку из блата у које су запали. А Ти, Господе, помози им, раздријеши, смилуј се и упути их да прилазе Теби.

Доћи ће неко млад да се помоли и потражи Твоју помоћ да добро учи, да у својим животним плановима успије, да нађе доброг и племенитог сапутника у животу, да у страху Божијем подигне и васпита пород свој. Ти,

Господе, притеци у помоћ, бдиј над њима и учини да им терети живота буду што лакши и Јеванђељем што испуњенији.

Па тако, Господе, доћи ће у овај храм и онај који чини добро, а узвраћа му се злом, који чини правду, а узвраћа му се неправдом, који се труди да ником не учини какво зло, али коме људи загорчавају живот и не дају му мира ни спокоја. Доћи ће збуњен и молиће Ти се за помоћ и охрабрење. А Ти, Господе, чуј и смилуј се! Дај снагу праведнику, да издржи на праведном путу и не клоне духом, него да и даље високо држи заставу добра и правде у овоме свијету."

Митрополит се затим захвалио свима који су учествовали у обнови храма и поручио им: „Ваша вјера у Бога покретала је вашу снагу и руке да уљепшају ово свето здање. Али ту има још нешто, колико год сте више уљепшавали ваш храм, он је све више уљепшавао ваше срце, уљепшавао вас и узрастао. Зато, свима вама, заједно са вашим свештеником Зораном Живковићем, од нас велико: Хвала! Молимо се да све вас Господ стоструко награди и благослови за све учињено, а Бог вам дужан неће остати."

Услиједила је трпеза љубави за све госте и свечани програм у ком су учествовали чланови културно-умјетничког друштва из Модриче, представљајући народне игре и гуслар Вукан Ђука. Додијељен је и велики број захвалница приложницима за обнову храма.

*јереј Зоран
Живковић*

ОСВЕШТАН ХРАМ СВЕТОГ САВЕ У ГОРЊОЈ ЛИЈЕСКИ

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански г. Николај је у седму недељу по Духовима, 15. јула 2007. године, освештао нови храм Светог Саве у Горњој Лијески код Вишеграда, служио Свету Литургију, уз саслужење четири свештеника и два ђаконa, те освештао новоподигнути парохијски дом.

Новом светосавском храму,



започетом 2003. године, кумовао је г. Славиша Павловић, родом из Горње Лијеске, а архијерејска грамата захвалности додијељена је гђи Милки Боровина из Хан Пијеска, која је поклонила земљиште на ком су храм и парохијски дом подигнути.

На почетку бесједе, Високопреосвећени Митрополит је упутио ријечи захвалности свима који су помогли да се овај светосавски храм изгради и освешта.

„Ево дана када се сви радујемо због освећења овог храма, посвећеног Светом Сави Српском, нашем великом просвјетитељу и учитељу, кога сви прослављамо, коме се радујемо и

посвећујемо му многе храмове. Овај храм осветисмо данас ради православних вјерника, који ће се у њему молити и својом вјером очекивати Божију милост и помоћ, ходатајством и молитвама Светог Саве. Нека је слава Богу и Његовом светитељу, Сави Немањићу, за сва велика дјела која извиру из срца српског народа, па и у овим тешким и ватреним временима," рекао је Митрополит Николај.

Потом је нагласио да се током не тако давног безбожног времена, добро пазило ко иде у цркву, у школама се није предавала вјеронаука, и није се редовно и благовремено крштавало, исповиједало, причешћивало и вјенчавало, па ипак, људи су били жедни вјере у Бога, као нечег дубљег, топлијег и животијег. Када је вријеме безбожнштва донекле прошло, и народ схватио да је дошло вријеме слободног дисања вјером, у Српском народу је обновљено задужби-

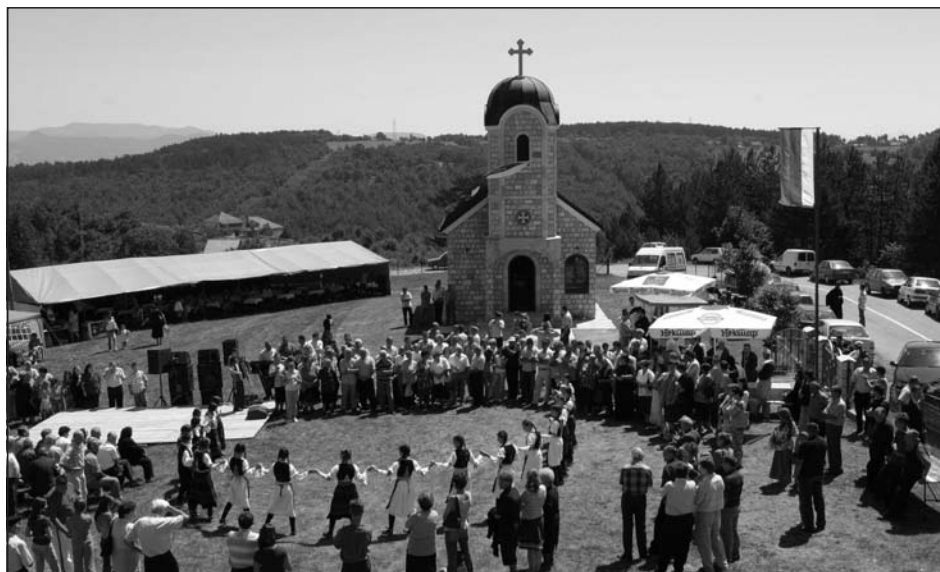


Кум храма Славиша Павловић

нарство, као што је било код наших предака.

„Ради нас људи подигнут је овај храм, ова бања препорођаја, као мјесто где ћемо тражити себе у Богу - школа побожности у којој смо сви ученици, без обзира на узраст, пол, занимање и положај. У овој школи побожности примимо оно што рађа љубав и радост," додао је Високопреосвећени Митрополит.

Након Свете Литургије у црквеној порти је приређена трпежа љубави, а потом је уследило народно весеље.



СВЕТА ПАРАСКЕВА РИМЉАНКА ПРОСЛАВЉЕНА НА БИЈЕЛОМ БРДУ

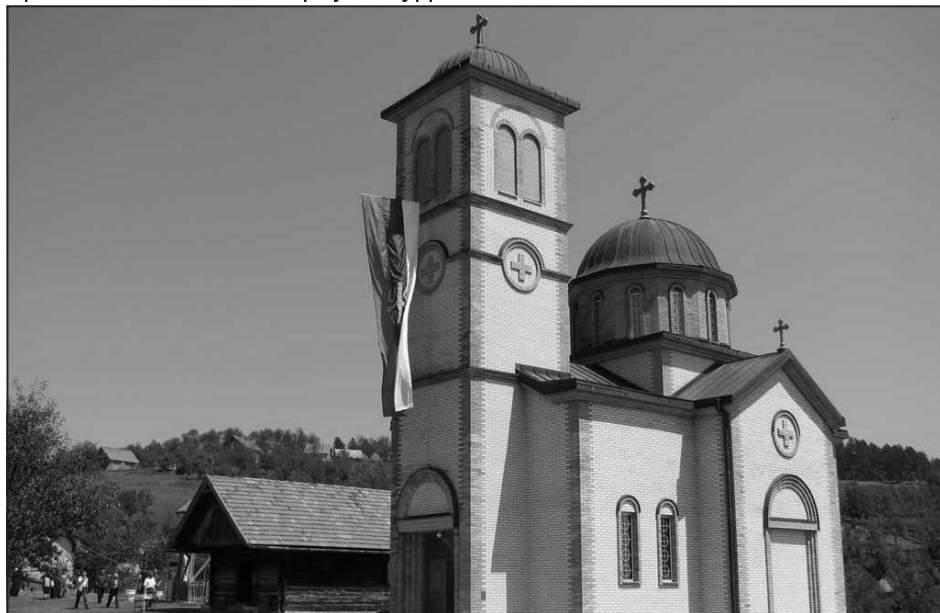


Празник Свете преподобно-мученице Параскеве, 8. августа ове године, свечано је прослављен у старој цркви на Бијелом Брду код Добруна. Поводом славе старе цркве-брвнаре, Свету архијерејску Литургију служио је Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, уз саслужење четворице свештеника и ђакона.

У присуству великог броја вјерника из Бијелог Брда и околине, Високопреосвећени Митрополит је уручио Орден Светог Саве трећег степена г. Славенку Микавици из Будимлије, за дјелатну љубав према Светој мајци Цркви, нарочито показану материјалном помоћи према црквама у Бијелом Брду, Рудом, Паштан Брду, Чајничу, Вишеграду, манастиру Добруну и другим светињама Српске православне цркве.

Господин Митрополит је приликом предаје Ордена нагласио да се он односи и на све житеље Бијелог Брда који су на било који начин помогли изградњу новог храма Свете Петке и који несебично помажу све храмове и манастире у вишеградском и руђанском крају, на чему им се топло захвалио.

Потом је свима присутнима честитао славу старе цркве, Свету Параскеву Римљанку, која је животом својим непрестано прослављала Бога и за вријеме гоњења хришћанства ревностно проповиједала ријеч Јеванђеља Христовог. Због своје вјере поднијела је велика мучења и мученичку смрт, али је Господ наградио неугасивим вјенцем славе на небесима и њене мученичке мошти прославио великим бројем чуда.



Ваше Високопреосвештенство, господине Николаје, дозволите да Вам се најискреније захвалим на додјели овог високог одликовања Српске Православне Цркве, дано од Светог Архијерејског Синода.

Хвала и члановима нашег црквеног одбора на челу са оцем Живком, одакле је потекао предлог.

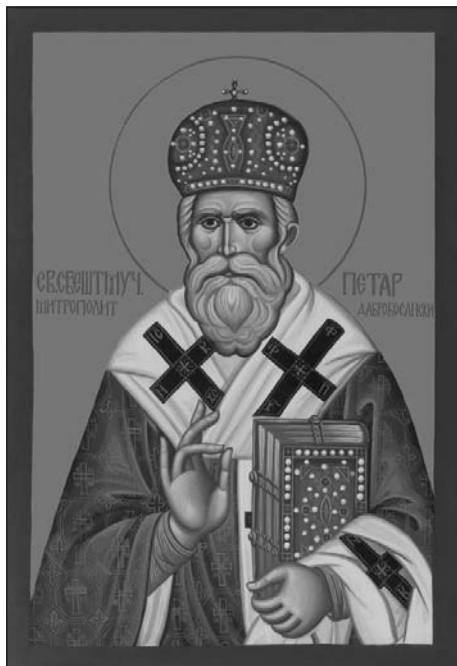
Али ово није само моја заслуга, већ добрих вјерника из наше сусједних црквених општина, који су дали своје прилоге за куповину престоних икона и иконостаса. Затим звона, полијелеја, свих прозора, врата и осталих светих ствари потребних за ову цркву.

*Предсједник ЦО
Бијело Брдо
Славенко Микавица*

Након одлужене Свете Литургије извршена је литија око храма, освештано жито и преломљен славски колач, а у црквеној сали приређена је трпеза љубави.

ПРОСЛАВА СВЕТОГ СВЕШТЕНОМУЧЕНИКА ПЕТРА ДАБРОБОСАНСКОГ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

16. 09. 2007.



Празник Светог свештеномученика Петра дабробосанског данас је свечано прослављен у истоименом храму у Војковићима у Источном Сарајеву. Поводом храмовне славе, Свету архијерејску Литургију служио је Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, уз саслужење седморице свештеника и ђакона. По заамвној молитви освештано је славско жито и преломљен славски колач, након чега је извршена литија око храма.

Високопреосвећени Митрополит је великом броју окупљеног народа честитао храмовну славу, и у својој бесједи, тумачећи на Литургији прочитану причу о талантима из Јеванђеља по Матеју, нагласио да на земљи нема

ниједног човјека који нема неки дар Духа Светога, и да тај дар треба да умножава како би постао ближи богу. „Велика је поука за сваког да се на овој земљи не живи вјечно и да је овај живот само кратак период у поређењу са животом вјечним. Али, иако кратак, живот на земљи и однос према себи и ближњима одређује нас у односу на Царство Небеско у односу на вјечно живљење у Господу Исусу Христу, Богу Оцу и Богу Духу Светоме," рекао је Господин Митрополит.

Потом је додао да данас прослављамо великог страдалника Светог Петра Митрополита дабробосанског, који је попут добрих слугу из јеванђелске приче умножио дарове Божије, а за награду је на земљи овјенчан мученишtvом и вијенцем неугаси-

ве славе на небесима. „Ухапшен у мају 1941. године и одведен у Загреб, никада се физички није вратио у свој столујући град Сарајево, јер ни до данас није до краја расвијетљено гдје је и на који је начин пострадао, али се своме народу вратио духовно, као светитељ Цркве Божије, који стоји пред престолом Господа и моли се за све нас," рекао је на крају бесједе Митрополит Николај.

Свети Петар дабробосански ће сутра бити прослављен и у храму Светог пророка Илије на Сокоцу. Свету Литургију ће служити Високопреосвећени Митрополит Г. Николај, а том приликом биће преломљен и славски колач Града Источног Сарајева који овог светитеља прославља као своју крсну славу.



ОСВЕШТАНА ЦРКВА СВЕТОГ ЂОРЂА НА ВРАЦАМА

Сарајево, 9. септембра (СРНА)



Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански Николај, уз саслужење свештенства Српске православне цркве (СПЦ), служио је јутрос Свету архијерејску литургију и освештао новоизграђену цркву Светог Ђорђа и темеље парохијског дома на Врацама, у Источном Сарајеву.

Митрополит Николај рекао је у пригодној бесједи пред великим бројем вјерника да је овај храм један од ријетких који има три олтара и који је једини посвећен мученику Вукашину.

Он је нагласио да би ускоро требало да буде довршен и храм Вазнесења Господњег у Војковићима који ће бити посвећен Светом свештеномученику Петру Сарајевском.

Митрополит дабробосански захвалио се у име СПЦ свим појединцима и институцијама који су свесрдним радом подигли овај храм.

Тим поводом, Митрополија дабробосанска је за братску хришћанску помоћ и изузетну помоћ живој СПЦ додијелила пет златних орденa Светог свештеномученика Петра Сарајевског и то предсједнику Одбора за изградњу цркве Светог Ђорђа Мирку Шаровићу, Општини Источно Ново Сарајево, као и протојерејима-ставрофорима Јеремији Старовлаху, Милојку Топаловићу и Војиславу Чаркићу.

Заслужним појединцима и институцијама додијељено је и шест сребрних орденa Светог свештеномученика Петра Сарајевског, 11 грамата, као и већи број захвалница.

Црква Светог Ђорђа подигнута је с циљем обезбјеђивања услова за наставак вјерског живота сарајевских Срба, који су своје духовне потребе током рата у БиХ задовољавали у капели на Грбавици, а на чијим је темељима прву службу одржао батаљонски свештеник прота Војислав Чаркић 19. августа 1992. године, на Преображење Господње.

Мало освећење те капеле, посвећене Светом великомученику Георгију, обављено је на Покров Богородичин 1992. године, а на Цвијети 1993. године митрополит Николај извршио је освећење капеле, која је тих ратних година била духовно уточиште за вјернике и становнике који су живјели у насељима од Грбавице до Враца, као и неколико хиљада српских избјеглица који су морали да напусте Сарајево.

Приликом посјете Његове светости патријарха српског Павла и патријарха московског и цијеле Русије Алексја Грбавици, освештано је земљиште и пободен крст на мјесту гдје је требало изградити цркву, али покренути дејтонским егзодусом Срба из Сарајева, борци Војске Републике Српске, народ и свештеници СПЦ у 16. марта 1996. године

отишли су са Грбавице пут Враца, у дио који је припадао Републици Српској, а са собом су понијели и крст и звоно, намијењене првобитно изградњи цркве на Грбавици.

Прва служба на овој новој локацији на Врацама одржана је на Васкрс 1996. године.

На дан 12. маја 2000. године земљиште на којем ће бити изграђена црква Светог Ђорђа, са благословом митрополита Николаја, освештао је Његово преосвештенство владика захумско-херцеговачки Григорије.

Том приликом пободен је крст који је донесен са Грбавице и то у присуству тадашњег предсједника РС и предсједник Одбора за изградњу храма Светог Ђорђа Мирка Шаровића.

Тада је и договорено да нова црква на Врацама буде изграђена по узору на цркву Светог Михаила и Гаврила која се налази у старом дијелу Сарајева, на Башчаршији, што би за вијекове било свједочење о егзодусу сарајевских Срба.

Темељи ове цркве освештани су на Спасовдан 2001. године.

Међу многобројним гостима и представницима јавног, политичког, вјерског и културног живота Републике Српске и БиХ свечаностима поводом освештања цркве Светог Ђорђа на Врацама присуствовали су и замјеник предсједвајућег Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Младен Иванић, предсједник Клуба српског народа у Вијећа народа Народне скупштине РС Сташа Кошарац, народни посланик Сениша Додик, представник Секретаријата вјера у Влади РС Душан Антељ, градоначелник Источног Сарајева Радомир Кезуновић, предсједник Скупштине града Источно Сарајево Миливоје Гутаљ и други.

ОСВЕЋЕНА НОВА ЦРКВА У ФОЧИ

Његово Високопреосвештенство Митрополит загребачко-љубљански и цијеле Италије г. Јован, с више епископа, свештеника и ђакона, 13. октобра ове године, извршио је велико освећење новоизграђеног храма на Велечеву у Фочи. Саслуживали су епископи: шабачко-ваљевски Лаврентије, банатски Никанор, славонски Сава, милешевски Филарет и будимљанско-никшићки Јоаникије, 20 свештеника и 8 ђакона.

Храм је посвећен Светом Василију Острошком, чије име носи Богословски факултет, и Светом Свештеномученику Петру Дабробосанском, чије име носи Богословија. Саграђен је за потребе Богословског факултета и Богословије, али је отворен за све посјетиоце. У њему се, од 8. октобра ове године, налазе мо-

шти Светог свештеномученика Момчила Челебићког, које су пренијете из цркве Светог Николе у Ријеци код Челебића.

Свечаности су присуствовали министар вјера у Влади Републике Србије Радомир Наумов, директор Секретаријата за вјере Републике Српске Јово Турањанин, ректор Београдске богословије протојереј-ставрофор др Драган Протић, градоначелник Никеје у Лариси, представник краљевског двора у Београду, представник Исламске заједнице у Фочи, ученици и студенти, и многобројни вјерници.

Послије чина освећења, протојереју-ставрофору др Предрагу Пузовићу, декану Богословског факултета у Фочи, уручен је Орден Светог Саве другог степена, којим га је одликовао Свети архијерејски синод Српске право-



славне цркве на приједлог Митрополита дабробосанског Николаја. Митрополија дабробосанска одликовала је протојереја-ставрофора Лазара Васиљевића, секретара Богословског факултета у Фочи, златним орденом Светог Свештеномученика Петра Дабробосанског, а свештенике Милосава Видаковића, пароха вишеградског, Миломира Ковача, пароха у Источном Сарајеву, Милојка Дробњака, пароха мокрањског и Чеда Ђуреиновића, пароха војковићког, правом ношења напрсног крста.

У току Свете Литургије, протојереј др Драгомир Сандо, професор Богословског факултета, бесједио је о правој вјери у коју нас и призива овај дивни дан. А



по завршетку службе Митрополит загребачко-љубљански и цијеле Италије г. Јован уручио је митрополиту Николају Орден првог степена „Кантакузине Катарине Бранковић“, којим га је одликовала Митрополија загребачко-љубљанска.

На свечаном ручку, после Свете Литургије, више бесједника честитало је Митрополиту Николају јубилеј - 50 година рада у просвјетној служби, истичући његове велике заслуге и хришћанске врлине.

Претходног дана одржана је свечана академија посвећена Покрову Пресвете Богородице. Осим министра вјера у Влади Републике Србије и директора Секретаријата за вјере Републике Српске, академији су присуствовали предсједник Академије наука и умјетности Републике Српске академик проф. др Рајко Кузмановић, ректор Универзитета у Источном Сарајеву проф. др Митар Новаковић, са свим деканима тог Универзитета, фочански на-

челник Здравко Крсмановић, професори богословских факултета из Београда и Либертвила, руководство грчке општине Никеја, те представници бројних општина из Српске и Србије. У свечаном програму наступила је позната умјетница из Србије Биљана Крстић са групом Бистрик, а учествовали су хор и рецитаторска група Богословског факултета и Богословије, док је свечану бесједу одржао декан Богословског факултета протојереј-ставрофор др Предраг Пузовић.

Пројекат за новоизграђену цркву урадио је проф. др Љубиша Фолић. Темељи су освешћени на дан Светог Василија Острошког 1998. године, а изградњу су помогли Влада Републике Српске и Митрополија дабробосанска, општина Фоча, Министарство вјера Републике Србије и православни вјерници из цијеле Босне и Херцеговине и шире.

*Пројојереј-ставрофор
Ранко М. Билинац*



ВИЈЕСТИ

05.05.2007

ТРЕЋИ НАПАД НА ЦРКВУ У ГОЛОМ БРДУ

Непозната лица оскрнављивају су православни храм светог Јована Крститеља на Голом Брду у Зимчи, насељу између Високог и Какња, у коме су разбили прозор и испреметали инвентар.

Како је извјестио надлежни парох, јереј Мирослав Вујичић, у петак, 04. маја 2007. године у јутарњим часовима, пријављена му је провала у цркву Светог Јована Крститеља на Голом Брду, о чему је одмах обавијестио Полицијску управу Високо, чији су припадници извршили увиђај.

Из цркве није ништа однешено, али је полупано прозорско стакло, а у цркви је сав инвентар испреметан, царске двери отворене, прекривачи побацани и оскрнављени предмети на Часном престолу у олтару.

Ово је треће скрнављење голобрдског храма након његовог освећења, извршеног 15. октобра прошле године. Починиоци претходних напада нису пронађени. Такође, ни више десетина сличних напада на православне богомоље и гробља на подручју општина Високо и Какња никад није расвијетљено.

ПРОСЛАВЉЕНА ХРАМОВНА СЛАВА МАНАСТИРА ВОЗУЋИЦЕ

У недјељу, 27. маја, у манастиру Возућици код Завидовића прослављена је храмовна слава, празник Силаска Светог Духа на Апостоле. Свету архијерејску Литургију служио је Његово

Високопреосвештенство Митрополит добробосански Г. Николај, уз саслужење архијерејског намјесника травничко-зеничког протојереја-ставрофора Миомира Зекића, пароха возућког јереја Зорана Живковића и епархијског ђакона Митра Танасића.



Слављу је присуствовало више стотина вјерника, поријеклом из крајева Возуће и Завидовића, који се, упркос томе што су у посљедњем рату прогнани са својих вјековних огњишта и налазе се расијани по цијелом свијету, више пута током године редовно окупљају код ове древне светиње - задужбине српског краља Драгутина Немањића.

Пред почетак Свете Литургије, Митрополит Николај је извршио освећење новог звона, тежине 200 кг, које је приложио г. Борко Лукић из Возуће, са синонима Витомиром, Радомиром, Радиславом и Раденком. Звон је подигнуто на новоизграђени дрвени звоник, дјело Јанка Па-

нића из Возуће, за који су вјерници возућке парохије сами, из прикупљених прилога, обезбиједили новчана средства, док су од шумарског предузећа из Добоја добили резану грађу.

Високопреосвећени Митрополит је вјерницима окупљеним око импровизованог олтару у манастирској порти честитао велики празник и манастирску славу, благодаривши Богу што је коначно, након дванаест година од страдања, отпочела обнова манастира Возућице и позвао све житеље возућког краја, ма гдје се налазили, да својим прилозима помогну ово богоугодно дјело, изразивши наду да ће се о манастирској слави идуће године, Света Литургија служити у самом храму.

Након Свете Литургије извршена је литија око храма, освештано славско жито и преломљен славски колач, које је припремио овогодишњи кум и домаћин славе, г. Лука Благојевић из Возуће. Кум је, такође, за свештенство и друге госте припремио и богату славску трпезу.

Прва фаза обнове цркве манастира Возућица код Завидовића, која укључује обнову зидова и сводова и куполе манастирске цркве, покривање бакром и у уградњу столарије, отпочела је 13. марта ове године. Радове финансирају Влада Федерације БиХ и амбасада Савезне Републике Њемачке у Сарајеву. Пројекат обнове израдио Федерални Завод за заштиту споменика, а радове изводи грађевинско предузеће К-Пројект из Жепча.

Све информације везане за обнову и помоћ манастиру могу се добити код Црквене општине у Завидовићима, путем телефона +387 61 189 734 или електронском поштом на spc.zavido-

vici@in-tel.net, а приложници из Босне и Херцеговине могу своје прилоге уплатити путем жиро-рачуна: Српска православна црквена општина у Возући 161 075 00055500 71.

**ВИСОКИ КОМЕСАР
ЗА ЉУДСКА ПРАВА
САВЈЕТА ЕВРОПЕ
ПОСЈЕТИО
МИТРОПОЛИТА НИКОЛАЈА**

Његово Високопреосвештенство Митрополит добробосански Г. Николај примио је јуче, 4. јуна, у својој сарајевској резиденцији, Високог Комесара за људска права Савјета Европе г. Томаса Хамамберга, који борави у званичној посјети Босни и Херцеговини. Уз комесара Хамамберга, делегацију, која је посјетила сарајевску митрополију, чинили су још и г. Тим Картрајт, специјални представник генералног секретара Савјета Европе у БиХ, те помоћници комесара г. Алп Еј, гђица Сирпа Раутио и г. Бери Краљ, а сусрету су присуствовали и сарајевски свештеници: Вања Јовановић и Борислав Ливопољац.

Уз ријечи добродошлице и поздрава, Високопреосвећени Митрополит је високој делегацији Савјета Европе описао стање у Сарајеву, које се по великом броју вјерских објеката различитих цркава и вјерских заједница, те предратним мјешовитим становништвом, с правом називало „европским Јерусалимом“. Међутим, након посљедњег рата, када је град изгубио велики број православних хришћана, овај назив је доведен у питање. Посебан акценат Господин Митрополит је ставио на проблем враћања зграде Сарајевске богословије, рекавши да се ни након

дугогодишњих преговора и трагања за одговарајућим рјешењем, оно још увијек не назире.



Сарајевска бољословија

Говорећи о процесу помирења у Босни и Херцеговини, након грађанског рата, Митрополит Николај је нагласио и да велику

препреку представља једнострано гледање на злочине и злочинце из рата у БиХ. Наиме, није добро да се данас цијели један народ анатемише и проглашава злочиначким, иако се зна ко је злочинац и ко је починио гријех и да је на свим странама у ратном сукобу било и злочина и злочинаца.

Митрополит Николај је рекао да су сва људска права уствари садржана у хришћанској вјери и да наша вјера, по Христовом Јеванђељу, сама по себи носи и љубав према другоме и не угрожава ничија права. Посебно је нагласио да православна вјера у овој земљи, односно Српска православна црква, нема везе са политиком и политичким питањима, нити се у то мијеша, него проповиједа Христово Јеванђеље љубави.

Отац Вања Јовановић је, по Митрополитовом благослову, делегацији изнио различите сег-

менте живота наше Цркве, првенствено у Сарајеву, наводећи различите примјере кршења и непостојања или игнорисања основних права. Између осталог, навео је недостатак сарадње са локалним властима, или примјер капела на два православна гробља у које православни свештеници не могу ући. Навео је добру сарадњу са полицијом, али и несарадњу са осталим органима и инстанцама власти које не рјешавају нагомилане проблеме, а тичу се Цркве. Отац Вања је нагласио да су декларације о људским правима и слободи вјере садржане у домаћем законодавству, али се исти не спроводе, осврнувши се и на медије који често злоупотребљавају јавну ријеч и стварају међувјерску и међунационалну нетрпељивост.

ИСПОВИЈЕСТ И ПРИЧЕШЋЕ СВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ

15.06.2007

У манастиру Добруну јуче је одржана заједничка исповијест и причешће свештенства Митрополије дабробосанске. Овим поводом, у манастирском храму Успења Пресвете Богородице служења је Света ерхијерејска Литургија којој је начелствовао Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, уз саслужење Његовог Преосвештенства Епископа диоклијског Г. Јована, те свештеника и ђакона Митрополије дабробосанске, док је свештенике исповједио архимандрит Симеон, игуман манастира Добрићева.

Након Свете Литургије, у манастирском конаку је одржан

братски састанак, на ком су одржана два предавања.

Протојереј Чедо Ђуреиновић одржао је предавање на тему



„Православна Црква и данашње прилике“, у ком се дотакао неких од проблема данашњег друштва у перспективи вјечне Цркве Христове, док је јереј Марко Билинац говорио о парохији као школи у којој свештеник представља учитеља вјере, али у којој се и он сам учи.

Услиједила је дискусија на предавања, као и разговор о питањима живота и рада свештеника, након чега је у трпезарији манастира Добруна уприличена трпеза љубави.

11.06.2007

НАПАД НА ПРАВОСЛАВНО ГРОБЉЕ КОД САРАЈЕВА

Прошлог викенда, православно гробље у Осијеку код Илиће било је мета напада малољетних вандала.

У суботу 09. јуна, око 16 часова, три непозната лица, старосне доби од око 15 година, фарбом су посули два споменика породица Млађен и Берјан. Обзиром да су примјећени и упозорени од стране једног вјерника, са гробља су се ужурбано удаљили. Цијели догађај пријављен је полицијској управи на Илици, чији су припадници извршили увиђај и обавијестили надлежне свештенике да се за починиоцима трага.

15.06.2007

ПОТПИСАН УГОВОР О ИЛУМИНАЦИЈИ САБОРНЕ ЦРКВЕ У САРАЈЕВУ

Градоначелница Сарајева Сема Боровац и старјешина Саборне цркве у Сарајеву јереј Борислав Ливопољац данас су потписали Уговор о суфинансирању

реализације пројекта илуминације Саборне цркве Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву.

Град Сарајево је са 58.000 КМ финансијски подржао пројекат, док је старјешинство Саборне цркве припремило пројектну документацију за освјетљење овог храма, који је недавно уврштен на листу националних споменика Босне и Херцеговине. Укупна вриједност пројекта декоративног освјетљења Саборне цркве износи око 200.000 КМ.



„Овим пројектом Град Сарајево настоји сачувати вјерске објекте који, попут сарајевске Саборне цркве, представљају дио нашег богатог културно-историјског наслеђа. Освјетљењем и уређењем фасада и на вјерским објектима, наш град поприма љепши изглед и потврђује да је јединствено мјесто сусрета различитих конфесија, чији припадници могу несметано испољавати своју културу, обичаје и вјерске обреде,“ истакла је градоначелница Боровац.

Јереј Борислав Ливопољац је захвалио градоначелници и Граду Сарајеву што су препознали проблеме с којима се сусреће ЦО у Сарајеву. „Саборна црква, заједно са Беговом џамијом, катедралом и синагогом твори препознатљив имиџ Сарајева и чини га својеврсним европским Јерусалимом. Поред Града, који је суфинансијер овог пројекта, очекујемо и финансијску подршку Кантона Сарајево, како би се коначно освјетлила и Саборна црква,“ казао је отац Борислав, додавши да би радови на освјетљењу требали кренути у августу или септембру и завршити се до краја текуће године.

16.06.2007

СВЕТА ЛИТУРГИЈА И ПАРАСТОС ЗА ПОГИНУЛЕ БОРЦЕ

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај служио је данас, поводом обиљежавања Дванаесте годишњице одбране Сарајевско-романијске регије, Свету Литургију у манастиру Светог великомученика Георгија на Равној Романији. Истовремено, на српском Војничком гробљу у Сокоцу, свештеници Митрополије дабробосанске служили су парастос за војсковође и војнике, погинуле у протеклом рату.

У својој бесједи Високопреосвећени Митрополит је нагласио да су се они који су животе своје положили бранећи своју православну вјеру и отаџбину у претходном рату, сјединили са свetim војсковођама и војницима народа српског.

„Они су пресликали икону истинског хришћанског живота и удахнули у све љубав Божију.

Одјек наших великана преноси се, не као да су умрли, него као оних који васкрсавају са светим Мученицима и који се у сили показују, па нека им Бог подари Царство Небеско. Сјетимо их се данас, дајмо им мало мјеста у својим срцима и рецимо: Хвала им и слава," рекао је на крају бе-сједе Митрополит Николај.



У манастиру Светог Георгија, на чијим су зидовима, умјесто фресака, исписана имена 3.800 погинулих бораца Сарајевско-романијске регије, окупио се велики број вјерника, међу којима су били представници Владе Републике Српске, на челу са премијером Милорадом Додиком, представници Борачке организације, Републичке организације породица погинулих и заробљених бораца и несталих цивила РС, Савеза удружења породица заробљених и несталих лица РС, те делегације Града Источног Сарајева и локалних општина.

У оквиру обиљежавања ове годишњице, у манастирској порти је организован богат културно-умјетнички програм у којем су учествовали глумци Народног позоришта Републике Српске из Бањалуке, Камерни хор Музичке академије из Источног Сарајева, трубачи, гуслари и други умјетници.

Организатор ове манифестације је Одбор за његовање традиције ослободилачких ратова, а покровитељ је Влада Републике Српске.

29.06.2007

ПОЧЕЛА ОБНОВА КАПЕЛЕ У ДРИВУШИ

Благословом Његовог Високопреосвештенства Митрополита дабробосанског Г. Николаја, а жељом благовјерног српског православног народа који живи у Зеници и зеничком крају или је из њега поријеклом, отпочела је обнова капеле у Дривуши, која је у последњем рату оскрнављена и девастирана.



Укупна вриједност радова на обнављању капеле је око 60.000 конвертибилних марака. Мањи дио новчаних средстава већ је обезбијеђен путем добровољних прилога вјерника, као и од појединих институција у Босни и Херцеговини. Већи дио средстава тек се треба прикупити, стога Црквена општина у Зеници моли све благочестиве вјернике, као и све људе добре воље, да помогну у овом богоугодном дјелу.

Новчани прилози могу се уплатити на трансакцијски рачун Црквене општине у Зеници:

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА
ЦРКВЕНА ОПШТИНА
У ЗЕНИЦИ

Ул.Травничка цеста бр.4,
72000 Зеница-БиХ

ИД број: 4218510510003

Раиффеисен Банк д.д.

Босна и Херцеговина Сарајево

Трансакцијски рачун

(за уплате у КМ):

1610550006230051

Девизни рачун:

502012000-06550001533

Све информације могу се добити на горњој адреси Црквене општине или путем телефона: +387 32 401 460 и +387 065 381 156.

02.07.2007

НА КУПРЕСУ ОСВЕШТАНИ ТЕМЕЉИ ЦРКВЕ

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај је на Видовдан освештао темеље храма Светог кнеза Лазара и свих српских мученика и новомученика у Доњем Маловану на Купрешкој висоравни, а потом је служио Свету Литургију уз саслужење протоје-

реја-ставрофора Миомира Зекића, архијерејског намјесника сарајевског, синђела Арсенија (Матића), професора Богословије у Сремским Карловцима, јереја Томислава Чубриловића, пароха благајског и ђакон Митра Танасића.



Црква у Доњем Маловану саграђена је 1974. године и припада парохији у Равном. Оба храма ове парохије, Светог кнеза Лазара и Светог пророка Илије у Равном из 1910. године, потпуно су уништена 1994. године од стране хрватске војске. Залагањем и трудом надлежног свештеника, пароха благајског јереја Томислава Чубриловића, у току је обнова оба храма.

Молимо све приложнике да своје прилоге уплаћују искључиво преко Црквене општине у Благају, и то путем трансакцијског рачуна:

**СРПСКА ПРАВОСЛАВНА
ЦРКВЕНА ОПШТИНА
У БЛАГАЈУ**

70250 Купрес-Ново Село
Нова Бањалучка Банка
Бања Лука
Трансакцијски рачун
(за уплате у КМ):
5510190000844211

Све информације могу се добити на горњој адреси Црквене општине или путем телефона:
+387 65 615 759.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ НА ИВАЊДАН СЛУЖИО У БИЉЕШЕВУ

На празник Рођења Светог Јована Претече и Крститеља - Ивањдан, 7. јула ове године, а поводом храмовне славе, Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај служио је Свету Литургију у Биљешеву код Какња, уз саслужење пет свештеника и ђакон. Током Литургије, у чин ђакон је рукоположен г. Немања Манџић, дипломирани теолог из Фоче.

Високопреосвећени Митрополит је у својој бесједи, тумачећи јеванђелску причу о чудесном рођењу Светог Јована Претече, нагласио да су и само његово зачеће и рођење чудо Божјег промисла и дио Христовог домостроја спасења рода људског. Улога Светог Јована била је да свијету објави долазак Господа Исуса Христа, али и да након краја земаљског живота у Аду проповиједа Христов силазак и васкрсење свих.

Такође, Митрополит Николај је окупљеним вјерницима честитао храмовну славу и захвалио се свима који су издалека дошли у свој родни крај, из ког су током рата изгнани, позвавши их да и даље брину о својим светињама, да их својим молитвама

и трудовима обнављају и одржавају, не остављајући их на милост и немилост нашим ненавидницима и зубу времена.

Након заамвоне молитве преломљен је славски колач и освештано славско жито, а по завршетку Свете Литургије, извршена је литија око храма.

11.07.2007

ПРАЗНИК СВЕТИХ НОВОМУЧЕНИКА ДАБРОБОСАНСКИХ И МИЛЕШЕВСКИХ

У манастиру Успења Пресвете Богородице у Добруну данас је свечано прослављен празник Светих новомученика Дабробосанских и Милешевских - дан када славимо успомену на двадесет и осам новопросијавших исповједника и мученика Митрополије дабробосанске, мученички пострадалих за православну вјеру током Првог и Другог свјетског рата, чија су имена унешена у диптихе светих 2005. године.

Поводом празника, Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај служио је у манастирском храму Свету архијерејску Литургију уз саслужење свештства епархија Дабробосанске и Милешевске, а током Литургије је у чин ђакон рукоположио Бошка Тошовића, дипломираног теолога из Источног Сарајева.

ПЕТРОВДАН У ПАЗАРИЋУ

Црквена општина у Пазарићу код Хаџића, и ове године је организовала обиљежавање славе храма Светих Апостола Петра и Павла у Осенику.

На Петровдан, 12. јула ове године, надлежни свештеници су у порушеном храму преломили славски колач и освештали жито уз присуство већег броја вјерника. Након славског обреда, потписан је уговор о комплетној грађевинској обнови цркве, коју ће извршити грађевинско предузеће „Петковић“ из Новог Горазда.

Храм у Осенику подигнут је 1896. године, а запаљен почетком јула 1992. године. Ово је једини православни храм на подручју Кантона Сарајево који није обновљен. Обнова храма финансираће се углавном од прилога вјерника који су поријеклом са парохије пазарићке, а данас настањени широм свијета.

17.07.2007

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ

Поводом јучерашњег разбојничког напада на Његово Преосвештенство Епископа бихаћко-петровачког Господина Хризостома, Митрополит дабробосански Николај упутио је слиједеће саопштење за јавност:

„Шокирани смо ужасном вијешћу о бруталном разбојничком нападу на Преосвећеног Епископа Хризостома, нашег брата у епископству.

Напад на владика Хризостома напад је на цијелу Српску православну цркву у овој земљи. Стога, овај безочни чин најоштрије осуђујемо и од надлежних органа безбједности очекујемо и захтијевамо да подузму све мјере на проналажењу починилаца овог разбојништва.

Епархија бихаћко-петровачка је тешко страдала у посљедњем грађанском рату у Босни и Херцеговини. Народ је прогнан, а с

народом и свештеници са својим владиком Хризостомом. Велики број храмова је срушен, спаљен и девастиран. Након рата, владика Хризостом неуморно ради на обнављању Епархије, бринући се, као истински пастир хришћанског стада, прије свега о повратку вјерника (и сам се вратио у Босански Петровац), а потом и о обнови цркава и црквених објеката.

Умјесто награде за труд, владика Хризостом постао је жртва злочиначког акта, након којег су наши вјерници и свештеници у Федерацији БиХ с правом узнемирани и забринути, јер, подсјећамо, прије овог напада, још су три напада на сједиште Епархије бихаћко-петровачке остала нерасвијетљена. Морамо се упитати: Да ли се све ово случајно дешава или се ради о неком режираном притиску на Српску православну цркву и повратнике у Босанском Петровцу?

На крају, позивамо православне вјернике и све људе добре воље у цијелој земљи да остану мирни и прибрани, те да владици Хризостому пруже сваку могућу подршку, као и духовну и људску утјеху у његовим страдањима.”

17.07.2007

ПЉАЧКА КАПЕЛЕ У ДРИВУШИ

Само петнаестак дана након почетка обнове, у рату девастирана православна капела у Дривуши код Зенице била је метом пљачкашког напада.

У ноћи са недеље на понедељак, 15. и 16. јула ове године, непозната лица одвалила су даске са једног од прозора на капели, послје чега су из капеле

однијели грађевински материјал и алат у вриједности од око 700 КМ. Оно што нису могли однијети, пљачкаши су испретурали и тако направили не мали неред.

Након дојаве о пљачки, полицијска патрола изашла је на лице мјеста, о свему направила записник и кренула у потрагу за починиоцима овог недјела.

21.07.2007

У ВИСОКОМ ПРОСЛАВЉЕН СВЕТИ ПРОКОПИЈЕ

У Високом је данас прослављена слава храма Светог великомученика Прокопија и уједно обиљежен јубилеј 150-годишњице његовог постојања. Том приликом служена је Света архијерејска Литургија којој је началствовао Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, а саслуживала четири свештеника и ђакон, уз присуство већег броја вјерника.

Обраћајући се окупљеном народу, Високопреосвећени Митрополит им је честитао славу и јубилеј, захваливши свима који су дошли да у литургијском заједничарењу увеличају празник. Он је подсјетио да је овај дан био веома значајан за све православне Србе у Високом и околини, те да су се прије рата код храма окупљале хиљаде вјерника.

Посебно је нагласио да се на овај дан требамо сјетити свих предака који су прије стотину и педесет година подизали височку цркву, угледајући се понајприје на њихову вјеру и побожност, као и на све који су током свих година њеног постојања вјером, молитвама и трудом сво-

јим чинили да овај храм буде истински дом Божји.

Митрополит Николај је у својој бесједи позвао прогнани српски народ да се врати на своја вјеровна огњишта у Високом и околини, као и да се поведе више рачуна о светињама које иза себе остављамо на милост и немилост нашим ненавидницима и зубу времена. Поменувши жалосну чињеницу да је Високо једини већи град у Епархији дабробосанској у којем нема свештеника и позвавши све да помогну како би се ово што прије остварило, он је упутио критику локалним властима у Високом, које, иако је било много обећања, до сада ничим нису помогле да се храм и парохијски дом обнове.

Овогодишњој храмовној слави кумовао је Данило Цвијановић из Чекрчића, који је, након ломљења колача и литије, у великој сали светосавског дома приредио трпезу љубави за све присутне.

УКРАДЕНО ЦРКВЕНО ЗВОНО

У ноћи са 1. на 2. август, у храму Зачећа светог Јована Крститеља у Голом Брду код Високог извршена је провална крађа. Том приликом, непозната лица су са звоника цркве скинула и однијела звоно тешко 80 килограма.

Локална полиција је о догађају обавијештена 2. августа од стране предсједника црквеног одбора, након чега је извршен увиђај.

Украдено звоно је, иначе, власништво храма светог Пророка Илије у Равном на Купресу, одакле је однешено након рушења равањске цркве 1994. године. Звоно је пронађено и откупљено

у Бусовачи, а прошле године је позајмљено цркви у Голом Брду.

Ово је пета провала у голобрдску цркву након њеног освећења у октобру 2006. године. Досадашњи провалници углавном су скрнавили храм и није било веће материјалне штете. Ниједан од претходних напада на овај храм није расвијетљен, нити су пронађени починиоци.

ДУХОВНЕ ПРОСЛАВЕ У МИЉЕВИНСКОЈ ПАРОХИЈИ

На Илиндан, 2. августа ове године, прослављена је слава храма Светог пророка Илије у Миљевини код Фоче. Том приликом, Свету архијерејску Литургију је служио његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај уз саслужење четворице свештеника и два ђаконa. Светој Литургији у Миљевинској цркви присуствовао је велики број вјерника, а након Литургије обављена је литија, освећење жита и ломљење славског колача.

На празник Свете Марије Магдалине, 4. августа ове године, Митрополит Николај је служио Свету Литургију у мјесту Осија, у парохији миљевинској. Пред почетак Литургије, Митрополит је освештао темеље новог храма, који ће бити посвећен Светој Тројици, а након Свете Литургије одслужен је помен за све које су у Осијама, прије тачно петнаест година, побиле муслиманске снаге, а село спалиле.

Храм је задужбина породице Драшковић и представља остварење давнашње намјере житеља овог краја, а подиже се у спомен свих преминулих чланова породице, чији се остаци налазе

сахрањени на гробљу поред будућег храма. Становници Осија веома су пострадали и у Другом свјетском рату, али и у посљедњем грађанском рату у Босни и Херцеговини, када је убијен 21 његов становник.

Митрополит Николај је изразио захвалност свим члановима породице Драшковић, што су смогли духовне и физичке снаге да на овом прилично неприступачном мјесту започну градњу цркве и нагласио да су „наша тијела храмови Духа Светога, а храмови које градимо у славу Божију материјализују наше унутрашње цркве Божије. Како год ми градимо овај храм, он уствари изграђује нас саме."



Подсјетивши присутне на тешко страдање саме породице, која подиже цркву у Осијама, Високопреосвећени је додао да су се православни Срби увијек у својим храмовима Богу молили за све људе под небеском капом, без обзира на нападе које су са свих страна трпјели, те ће тако ће бити и у овоме храму и помолио се Господу да помогне како би се ово дјело брзо и успјешно довршило, у славу Божију а свима људима за примјер вјере и наде у Бога.

СЛАВА ЦРКВЕ НА ТРЕБЕВИЋУ

У недељу по Илиндану, 5. августа ове године, у Лукама на Требевећу прослављена је храмовна слава цркве-брвнаре посвећене Светом пророку Илији. Свету архијерејску Литургију служио је Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, а саслуживали су протојереји-ставрофори: Војислав Чаркић и Миомир Зекић, те ђакони: Младен Видаковић и Митар Танасић.



Велики број присутних вјерника, Високопреосвећени Митрополит је, честитавши храмовну славу, подсетио на библијске чињенице о Светом пророку Илији, који није оскусио тјелесне смрти, него је вазнијет на небо, и који ће, пред свршетак времена, доћи да најави други Христов долазак у овај свијет. Нагласио је да је Свети Илија велика и важна личност не само у Старом, него и у Новом Завјету, јер је он заједно са Мојсејем посвједочио Апостолима да је Христос Син Божи.

По одслуженој Светој Литургији извршена је литија око храма, освештано жито и преломљен славски колач. Овогодишњој слави храма у Лукама кумовала је породица Пандуревић, која је за све госте приредила и богату трпезу љубави.

10.08.2007

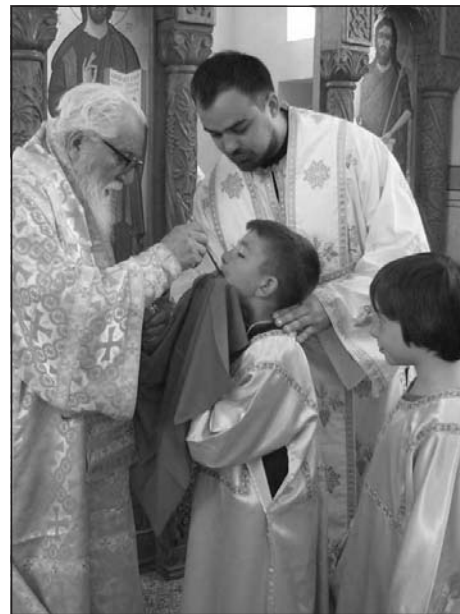
НА ВУЧИЈОЈ ЛУЦИ ПРОСЛАВЉЕНА СЛАВА ХРАМА И ОПШТИНЕ

Храм на Вучијој Луци и Општина Источни Стари Град јуче су заједнички прославили крсну славу Светог великомученика и исцјелитеља Пантелејмона.

У присуству великог броја вјерника, Свету архијерејску Литургију у храму Светог Пантелејмона служио је Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, уз саслужење пет свештеника и ђакона. По одслуженој Литургији освештано је славско жито, преломљен колач, извршена литија око храма и одслужен помен свим борцима овога краја погинулим у претходном отаџбинском рату.

Након ломљења крсног колача, Митрополит Николај је честитао славу свима вјерницима парохије на Вучијој Луци, као и представницима Општине Источни Стари Град, на челу са начелником Млађенком Драгаш, помоливши се Богу да Њега и Његовог угодника, Светог Пантелејмона, који и данас чудотвори и исцјељује оне који му се моле, и даље заједнички прослављају, потврђујући тиме своју вјеру, свој живот у Христу и приврженост својој мајци Цркви.

„Палећи славску свијећу, Господу Богу смо се помолили да



свима мјештанима ове парохије подари снагу да својим животом увијек свијетле добротом и љубављу пред цијелим свијетом. Освештали смо и преломили славски колач, као жртву за хвалности Богу, који нам увијек и свагда поставља богату трпезу својих дарова. Освештали смо славско жито, као нашу жртву и принос за добро свих живућих сродника наших и за покој душе свих наших упокојених," нагласио је Господин Митрополит.

Прослави су присуствовали многобројни гости из политичког и културног живота сарајевско-романијске регије.

20.08.2007

ПРЕОБРАЖЕЊЕ ГОСПОДЊЕ ПРОСЛАВЉЕНО У САРАЈЕВУ

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, служио је јуче, на празник Преображења Господњег, Свету архијерејску Литургију у Преображењском храму у

Сарајеву, уз саслужење петорице свештеника и ђакона.

Храм и црквена порта били су мали да приме све вјернике, који су се на овај велики Господњи празник окупили код своје светиње, освештане 1940. године од стране блаженопочившег Патријарха српског Гаврила и уз саслужење двојице великих српских првојерараха и новопросијавших светитеља: Николаја жичког и свештеномученика Петра сарајевског.



Бесједећи о великом празнику Христовог Преображења, када је Христос просијао божанском свјетлошћу пред својом тројицом ученика, Високопреосвећени Митрополит је нагласио да нам је Господ показао какви ћемо и ми бити у Царству небеском и подсјетио да је задатак свих нас на овој земљи да, прије свега, живимо вјером, да чувамо и његујемо своју вјеру, да наши домови буду храмови у малом и да, живећи по Јеванђељу Божијем, узрастамо „у мјеру раста висине Христове“.

По заамвоној молитви освештано је гробље, те извршен чин освешћења славског жита и ло-

мљења крсног колача, а након Свете Литургије извршена је литија око храма. Овогодишњој слави кумовао је г. Предраг Пајић из Источног Сарајева, који је у црквеној порти за све госте приредио богату трпезу љубави.

31.08.2007

ОСКРНАВЉЕНА ЦРКВА У БУГОЈНУ

Јутрос, око 4 сата, у храму Рођења Пресвете Богородице у Бугојну, четири за сада непознате особе извршиле су провалу, спалиле свештеничке одежде и оскрнавиле храм вршећи нужду у њему.

Према изјави надлежног свештеника Славише Ђурића, тачно у 4,07 сати примио је позив од вјернице која станује поред цркве да неко виче и урла код цркве. Отац Славиша је одмах позвао локалну полицију, и изашао из парохијског дома у црквеној порти да види шта се догађа. Примјетио је четири непознате особе мушког пола које су урлале у цркви и око ње, које су, након његовог повика да престану с тим што чине, побјегле уз гласан смијех.

Непун минут после овога, појавили су се припадници локалне полиције с којима је свештеник Ђурић обишао цркву. Улазна врата у цркву била су проваљена. У једном дијелу цркве горио је дрвени сточић и на њему свештеничке одежде, а на средини цркве, пред цјеливајућом иконом, извршена је велика нужда.

Након гашења ватре, полицајци су позвали јединицу за подршку МУП-а Средњобосанског Кантона, чији се припадници нису појавили. Такође, ни кантонални јавни тужилац, који је о догађају одмах обавијештен, није се појавио на лицу мјеста, тако да ни након четири сата од догађаја није извршен увиђај.

Храм Рођења Пресвете Богородице у насељу Чипуљић у Бугојну, саграђен је око 1853. године. Храм

је миниран и срушен до темеља 1992. године, од стране Армије БиХ, а почетком 2000. започета је потпуна обнова храма и данас је у завр-



Миројочива икона Пресвете Богородице „Иверска“, деиџа

шној фази. Током обнове, 18. марта 2004. године, запаљен је кров цркве, и тај инцидент никад није расвијетљен.

22.09.2007

СЛАВА САБОРНЕ ЦРКВЕ У САРАЈЕВУ

У Саборној цркви у Сарајеву јуче је свечано прослављена храмовна слава Рођење Пресвете Богородице - Мала Госпојина.

У присуству великог броја вјерника Свету Литургију је служио Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај уз саслужење шест свештеника и двојице ђакона, а својим умилним пјевањем евхаристијско сабрање украсио је сарајевски црквени

хор Слога, под диригентским вођством ђакона Душка Сандића.

По одслуженој Литургији освештано је славско жито и прело-мљен крсни колач, а потом је Високопреосвећени Митрополит благословио све присутне, честитавши им најприје велики празник, а затим бесједећи о Пресветој Богородици, која пред лицем Божјим непрестано моли за цијело човјечанство.

За присутне вјернике, међу којима је био и знатан број припадника Оружаних снага Босне и Херцеговине, старјешинство Саборне цркве је у храмовној порти организовало славско по-служење.

04.11.2007

ОБИЈЕНА ЦРКВА У БИЉЕШЕВУ КОД КАКЊА

Непозната лица обила су цркву Рођења светог Јована Крститеља у селу Биљешеву код Какња. По ријечима надлежног свештеника, јереја Марка Малеша из Какња, данас око 12,45 примјећено је да је црква обијена, о чему је обавијештена полицијска управа у Какњу.

Полицијска екипа је током увиђаја утврдила да су непознате особе ушле у храм одваливши алуминијску плочу са улазних врата, те да су отуђиле око 30 конвертибилних марака црквеног прилога, а у потрази за новцем улазила су и у олтар, чиме је црква оскрнављена.

*Вијести су преузете
са званичне интернетне
странице Митрополије
дабробосанске*

www.mitropolija.org

40. МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ТУРИЗМА ОДРЖАН У НОВОМ САДУ

Новина овогодишњег, јубиларног Сајма туризма у Новом Саду јесте промоција верско-поклоничког туризма, у оквиру којег је, кроз наступ неколико традиционалних Цркава и верских заједница, био приказан дио многовијековног духовног и културног блага Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине. Сајам је трајао од 09. до 14. октобра 2007. год. Учешће на сајму су узели Српска православна црква, Католичка црква, Словачко евангелистичка црква, Јеврејска заједница и Мешихат Исламске вјерске заједнице из Србије. Српска православна црква је имала централно мјесто у хали а на посебним штандовима представиле су се слиједеће епархије: митрополија црногорско-приморска, митрополија дабробосанска, епархија бачка, би-

хаћко-петровачка, врањска, сремска, рашко-призренска, нишка и шумадијска.

Заједно са осталим излагачима у сајамској хали 7, бројним посетиоцима представила се и Митрополија дабробосанска, која је, публиковала неколико информативних проспеката о историјату манастира и цркава на подручју наше епархије. На штанду наше митрополије дјелљени су проспекти о историјату цркве у Чајничу и чудотворне иконе Пресвете Богородице чајничке, Манастира Добруна и Старе цркве.

Вјерски и поклонички туризам је изазвао велико интересовање стручњака и публике. Сајам су посјетили Митрополит црногорско-приморски Амфилохије,



епископ сремски Василије и викарни епископ јегарски Порфирије, Београдски надбискуп Станислав Хочевар као и бројно свештенство и монаштво епархија београдско-карловачке, бачке и сремске. За високе госте који су посјетили наш штанд даровали смо им књигу наше издавачке куће „Дабар“.



У недељу 14. октобра 2007. на конференцији за штампу на Новосадском сајму представницима цркава и свих вјерских заједница уручене су захвалнице за учешће и велики допринос у организацији вјерско-поклоничког туризма на Новосадском сајму. Вјерски туризам треба да постане национални пројекат, што захтева посебне религијске туристичке програме као и енергичнији маркетинг, наглашено је на конференцији за штампу. Учесници сајма су мишљења да је ово било идеално место за међувјерски сусрет јер мир почива

на учењу и ово је прилика да се научи нешто ново, да се дружи са представницима других религија и конфесија, оцјенивши да је тај сајам „право место да се свету пошаље порука мира“.

Аутор пројекта верско-поклоничког туризма у Србији је г. Радивоје Мрачевић. Мрачевић је на конференцији за новинаре нагласио да је вјерски туризам последњих година доживио „праву експанзију“, што према његовим речима, потврђују и подаци Светске туристичке организације. Такође је рекао да од 1,4 милијарди туриста који путују свјетом, 20 одсто њих похађа неко поклоничко путовање.

Посјетиоцима који су долазили на штанд Митрополије дабробосанске, говорили смо о нашим светињама и то чудотворној икони Пресвете Богородице чајничке, манастиру Добруну и музеју, манастиру Возућици који је у обнови, манастиру Св. Георгија

на Равној Романији, затим о новоподигнутом женском манастиру у Озерковићима, новопроглашеном женском манастиру у Вардишту, цркви Сопотници и првој штампарији, Старој цркви и светињама које се чувају у њој, музеју Старе цркве, Саборној цркви-чудотворној икони Пр.Богородице сарајевске, Преображенској цркви као и о црквама брвнарама и шклопотницама наше митрополије.

Такође смо говорили о смјештајним капацитетима свих заинтересованих за посјету чајничкој Красници и наглашавали да је то послје манастира Острога и моштију Св. Василија Острошког једна од највећих светиња Српског народа.

Учесници и посјетиоци штандова вјерског туризма у посебној атмосфери доживели су сусрете пријатељства и толеранције.

*Јереј Борислав
Ливойолац*



„Стражарче са Дрине, умјесто поздрава и извјештаја баца у лице тројици чувених команданата, затекавши их при пићу, оштру критику:

*„Жље га сјели, ђири српске војводе,
Жље га сјели и вино попили!
Тко је вама коње набавио?
Тко је вама чогу порезао?
Тко ли вам је ђоково оружје
Разма јадна сиротиња раја?!
Шта чиниће да вас Бог убије?“*

Јест да овако одлучна, мушка реч првенствено говори о свести и храбрости песниковој (што се не може наћи код удворица), али она у исто време наглашава и атмосферу у којој ју је могућно изговорити. Овај тон и оштрина упућују на ону почетну чедност великих револуционарних покрета док им хијерархија и личне позиције још нису успеле да разбију породичну присност...³

Рајетину, рођеном пјеснику, неписменом као што је и његов народ, „сиротиња раја“, судија је пучанство које не гледа кроз прсте, као што смо видјели у случају овога дјечака са Дрине. Е, у том смислу је Вишњић схватао своју поезију - мора бити правична, етична, истинита и бескомпромисна, мора описивати реалне догађаје, без обавезне статистичке придржаности, мора удовољити високим захтевима народа чији су појединци изабраници тог народа, нипошто олимпијски богови који шенлуче, крше кодекс понашања, једу и пију преко сваке мјере, не хају за брачну оданост и задату ријеч, никоме не одговарају за своје баханалије, мир се и сваде због љубавница, љубавника и ситних, „трпезаријских“ рачуна... Вријеме је потврдило исправност пјесникових народа, а његов генерални књижевни историчар и критичар - вријеме, као коначни и непогрешиви судија, није се смисловало над сиротим просјаком, српским Хомером из босанског Подриња Филипом Вишњићем, него је

гласало за његову поезију, препоручило је вијековима који ће доћи и након нас, након времена свих времена. Управо тако. Јер, права умјетност је безвремена...⁴ Рекосмо да је пјесник по узору на „верховног команданта“ себи поставио и недостижан колико и достижан, висок и превисок списатељски стваралачки циљ. Мјера Вожда, мјера мјера, њему је стално била на уму, у он је по њој мјерио свој десетерац и свој ход, ритам, јамб и дитирамб. У његовим тминама Вожд је нарастао до несагледивих размјера, био је већи од босанских планина, чије је, небу под облаке дигнуте, шумовите, разбокорене висове памтио из дјетињства, оног које није била покосила куга. Најзад, он сам ће то рећи далеко боље од свих нас, стихом који га је прославио и слави као хеленског јунака Антеја:

*„Кад је Ђорђе Србијом завладао,
И Србију крсио ђрекрсио,
И својијем крилом закрилио
Од Видина ђа до воде Дрине,
Од Косова ђе до Биограда,
Вако Ђорђе Дрини ђоворио:
Дрино водо, ђлемениђа међо
Измеђ Босне и измеђ Србије,
Наскоро ће и ђо време доћи
Кад ћу и ја ђебека ђрећи
И чистиђу Босну ђолазиђи...“*

Ми смо ове стихове, или дијелове њих, већ цитирали у неком другом контексту, а овдје су искључиво као његов умјетнички узор, Вожд прије свега, а родна ријека Дрина, око које су се плела историјска и неописива фолклорна чудеса, овдје је у знаку модре ријеке, која се може прећи једино у Хароновом чамцу, у коме се превозе, у хебрејској традицији, душе умрлих са овога на онај свијет. Суреп вели једноставно и крајње усхићено: „Од овакве драматичности и патетике ни Хомер није могао даље отићи. Ту се прелазила граница људ-

ског...“ Високо уздигнуту лучу своје поетике он је, онако несретан и хендикепиран, успио да донесе и изнесе до самог врха Маслинове Горе, или до оног крста на коме је распет наш хришћански бог.

СЛЕПЦИ ИЗ ГРКА

*Петар Цвеђковић
А Слијейца Филија ђођре не добисмо
(Вук: из ђисма Муђицком)*

*Нису биле ђисђе баш ђе деобе
ђеђком: кад су се сђремала
ђредсказања за недељну цркву.
Хођеђе да звезде ђомођну онима
којима манађиђр кисне док ђледају ђеђсију,
криви се ђорањ седмично
да се Бог сажали и ђођрави кров,
ђа зађим и ђоведе ђпросјака за руку?
То иђио из варођи ђишу
јакоже о оно мало живођа
у доба у којем шуђави умор влада
и како „један ђлас ђреко Саве у уши долази“,
ђрича узбуђено сђарац,
а као да није сђарац без очију, неђо дечак,
заљубљен, који из Жиче иде.
И још о оном друђом
који је секао шашу и с архимандрђиђом ђричао
јер овај је умио да умири језик као кљунове вађе,
оном ђолу-човеку ђолу-диву који нема ниђиђа
а кад се у сиђама ђриђају
ђдје је као индијанац знао да ђрезими и Свевиђиђи
ђазио да ђа не ђосече.
А чим ђролеђе дође, некакав свраб ђа сђођадне
и без усуда баца ђусле, ђраби крђи
и иде на дађје.*

Пјесник о пјеснику рече своје, лијепо. На нама је да приведемо крају казивање о главном јунаку, али тако како смо покушали да зборимо у цијелом тексту: главник јунак су двојица - Вожд и пјесник.

(нађавак у следећем броју)

³ М. П. Суреп, о. п. цит. стр. 100/101.

⁴ Неки истакнути историчари наше књижевности упоређивали су Вишњићеве књижевне поступке и етику са хеленским узорима. Неовисно од поражавајуће чињенице да до њега тада такви узор никако нису могли доћи, ми остајемо при закључку који смо изнјели, рајетину из сиротиње раје, која му је одредила и узоре и морал...

РАД И ЊЕГОВИ ПЛОДОВИ

Рад је органски елемент људског живота. У Првој књизи Мојсијевој говори се да на почеку „не беше човека да ради земљу“ (Пост. 2, 5). Створивши рајски врт, Бог у њега доводи човека „да га обрађује и да га чува“ (Пост. 2, 15). Рад је стваралачко откриће човека, коме је, због његове исконске боголикости, од самог почетка било дато да буде стваралац по угледу на Господа, и сарадник Господњи. Али после човековог отпадноћа од Творца, карактер рада се променио: „Са знојем лица својега јешћеш хлеб, докле се не вратиш у земљу од које си узет; јер си прах и у прах ћеш се вратити“ (Пост. 3, 19). Стваралачка компонента рада постала је слабије изражена - рад је за палог човека постао првенствено начин обезбеђивања средстава за живот.

Реч Божја не само да људима скреће пажњу на неопходност свакодневног рада него му и одређује посебан ритам. Четврта заповест гласи: „Сећај се дана одмора да га светкујеш. Шест дана ради и свршуј све послове своје. А седми је дан одмор Господу Богу твојему; тада немој радити ниједнога посла, ни ти, ни син твој, ни кћи твоја, ни слуга твој, ни слушкиња твоја, ни живинче твоје, ни странац који је међу вратима твојим“ (Изл. 20, 8-10). Овом заповешћу Творца процес људског рада повезује се са Божјим стваралаштвом, које је поставило почетак стварању света. Пошто се заповест о дану одмора заснива на томе да приликом стварања света „благослови Бог седми дан и посвети га, јер у тај дан почину од свих дела својих, која учини“

(Пост. 2, 3), то овај дан треба да буде посвећен Господу, како свакодневне бриге не би могле одвратити човека од Творца. Истовремено, делатне пројаве милосрђа и некористољубива помоћ ближњима не представљају оглушења о ову заповест: „Субота постаде човека ради, а не човек суботе ради“ (Марк. 2, 27). У хришћанској традицији, од апостолских времена, дан слободан од рада постао је први дан седмице - дан Васкрсења Христовог.



Монаси на њослу

Усавршавање оруђа и метода рада, њихова професионална подела и прелаз од једноставних облика према сложенијим облицима рада доприносе побољшању материјалних услова људског живота. Па ипак, заваривање достигнућима цивилизације удаљава човека од Творца, води привидном тријумфу разума који настоји да земаљски живот уреди без Бога. Реализација сличних те-

жњи увек се у историји човечанства завршавала трагично.

У Светом Писму је речено да су први градитељи земаљске цивилизације били Каинови потомци: Ламех и његова деца су изумели и произвели прва оруђа од бакра и гвожђа, преносиве шаторе и различите музичке инструменте. Они су били зачетници многих заната и уметности (Пост. 4, 20-22). Ипак, ни они, као ни остали људи, нису избегли саблазни „јер свако тело поквари пут свој на земљи“ (Пост. 6, 12). Због тога се, по вољи Творца, цивилизација Каинита завршила потопом. Најистакнутији библијски пример неуспешног покушаја палог човека „да начини себи име“ јесте грађња Куле вавилонске, „високе до неба“. Грађење Куле вавилонске представља символ уједињења људских напора ради постизања богопротивног циља. Господ се противи гордима: помешавши језике неимарима Куле, Он их лишава могућности међусобнога споразумевања и расељава их широм земаљскога шара.

Са хришћанског гледишта, рад сам по себи није безусловна вредност. Он постаје благословен када представља сарадњу са Господом и када доприноси испуњењу Његове замисли о свету и човеку. Рад, међутим, није богоугодан ако служи или себичним интересима појединаца или заједница било задовољавању греховних тежњи духа и тела.

Свето Писмо сведочи о два морална подстицаја за рад: радити да би себе самога хранио, никог не оптерећујући, радити да би раздавао потребитима. Апостол пише: „Боље нека се труди да ради сво-

јим рукама оно што је добро да би имао давати ономе коме је потребно“ (Еф. 4, 28). Такав рад оплемењује душу и укрепљује човеково тело, пружа хришћанину могућност да покаже своју веру у богоугодна дела милосрђа и у љубав према ближњима (Мат. 5, 16 и Јак. 2, 17). Сви се сећају речи апостола Павла: „Ако неко неће да ради, нека не једе“ (2 Сол. 3,10).

Етички значај радних процеса наглашавали су и Оци и Учитељи Цркве. Тако је Климент Александријски рад називао „школом друштвене праведности“. Свети Василије Велики је тврдио да „стремљење ка побожности не сме да служи као изговор за лењост и избегавање рада него треба да буде подстицај за још веће напоре“. Свети Јован Златоуст сматра да „није нечастан рад него доколица“. Пример радног подвижництва дали су монаси многих манастира. Њихов рад на имањима по много чему је био пример за углед, а оснивачи највећих монашких обитељи уживали су, поред највишег духовног ауторитета, и углед неуморних трудбеника. Надалеко су познати примери ревносног рада преподобних монаха Теодосија Печерског, Сергија Радоњешког, Кирила Белојезерског, Јосифа Волоцког, Нила Сорског и других руских подвижника.

Црква благосиља сваки рад усмерен на добробит људи; притом се не даје предност ниједном виду људске делатности уколико она одговара хришћанским моралним нормама. У Својим причама Господ наш Исус Христос стално помиње различита занимања, али не издваја ниједно од њих. Он говори о раду сејача (Марк. 4, 3-9), слугу и управника куће (Лук 12, 42-48), трговаца и

рибара (Мат. 13, 45-48), домаћина и радника у винограду (Мат. 20, 1-16). Савремено доба, међутим, подстакло је развој читаве индустрије специјално усмерене на пропагирање порока и греха, као и на задовољавање пагубних страсти и навика, као што су пијанство наркоманија, блуд и прељуба. Црква пак сведочи о греховности учествовања у таквим делатностима пошто оне изопачавају не само радника него и друштво у целини.

Радник има право да користи плодове свога рада: „Ко сади виноград и не једе од рода његова? Или ко чува стадо и од млека стада не једе?... Ко оре, треба у нади да оре, и ко врше у нади, примиће по својему надању“ (1 Кор. 9,7-10). Црква учи да одбијање плаћања поштеног рада јесте не само кривично дело против човека него и грех пред Богом.

Свето Писмо говори: „Немој вређати најамника... Подај му најам његов исти дан... да не би завикао на тебе ка Господу, и било би ти грех“ (Изл. 24, 14-15). „Тешко ономе ко се служи ближњим својим ни за шта и плату за труд његов не даје му“ (Јер. 22, 13). „Гле, вапије плата радника који су пожњели њиве ваше, коју сте им закинули; и вапаји жетелаца дођоше до ушију Господа Саваота“ (Јак. 5, 4).

Поред тога, заповест Божја наређује радницима да брину о онима који из различитих разлога не могу сами да зарађују себи за живот - о немоћнима, болесницима, дошљацима, избеглицама, сирочади и удовицама - и да деле са њима плодове свога рада, „да би те благословио Господ Бог твој у сваком послу руку твојих“ (Изл. 24, 19-22).

Настављајући на земљи службу Господа Христа, Који је Себе поистоветио управо са унесрећенима, Црква увек ступа у заштиту слабих и немоћних. Због тога она позива друштво на праведну расподелу производа рада, при чему богати помаже сиромашнога, здрав - болеснога, радно способан - остарелога. Духовно благостање и самоодржање друштва могуће је само тада када се осигуравање живота, здравља и минимума благостања свих грађана сматра безусловним приоритетом при расподели материјалних средстава.

„Основи социјалне концепције Руске Православне Цркве“

Пред јављање Господа народу и пред Његово ступање на испуњење домостроја нашег спасења, био је послан свети Јован Претеча како би људе припремио да га прихвате (Мк. 1, 4). Та припрема се састојала у призивању на покајање. И од тог времена је покајање постало пут ка Господу и предверје вере у Њега. Сам Спаситељ наш је своју проповед започео речима: Покајте се и верујте у јеванђеље (Мк. 1, 15). Ономе који жели спасење, покајање и вера упућују једно на друго. Покајање га потерећује бременом грехова и плаши страшним и неизбежним судом правде Божије. Но, долази вера и указује му на Избавитеља, те он, скинувши бремене грехова исповешћу, са радошћу иде за Њим, путем Његових заповести. На тај начин се вера рађа из покајања и на њему почива. Онај који се често каје чврсто се држи вере због осећања избављења које му она пружа. Вера је, тако, жива од покајања. Без покајања, она је слична дрвету без унутрашњег животодавног тока, тј. млтава и неживотворна.

О ВРЛИНАМА

Ја тврдим, благовести свети Златоуст, да су сви способни за врлину... Очигледно је да се у нама људима налази могућност врлине. Стога, немојмо говорити: онај је добар по природи, а овај је зао по природи. Јер ако би ко био добар по природи, онда никада не би могао учинити себе злим; а ако би био зао по природи, онда никада не би могао учинити себе добрим. Међутим ми видимо брзе промене код људи: они час падају у једно час у друго стање, и прелазе од једног к другоме. То се види у Светом Писму: цариници постају апостоли, ученици - издајници, блуднице - целомудренице, разбојници - добри, волсви - поклоници, безбожници - побожни. А многобројне примере тога видимо и сами сваки дан. Када би добро и зло били природни, онда таквих промена не би остало. Ко хоће да буде добар, ништа га у томе не може спречити, па макар пре тога он био један од најпорочнијих људи. Врлина је сагласна с природом, а порок је супротан природи, као што је болест супротна здрављу. На пример: каква то неопходност приморава лагати и клети се? Никакве неопходности нема, никакве воље; ми то чинимо по доброј вољи.

Реци ми, зашто кажеш да је врлина тешка? Она је тешка за нашу лењост, а сама по себи она је лака и удобна. Ево шта о томе вели Христос: Јарам је мој благ, и бреме је моје лако (Мт. 11, 30). Ако ти не осећаш да је врлина лака, значи немаш јаке ревности. Као што при ревности тешко постаје лаким, тако без ње лако постаје тешким. Ако ти настројиш душу своју како ваља, онда ћеш осетити лакост врлине. Ти се најнесрећнији од свих људи, ако се туђиш врлине. Нама је важно оно

што је врлинско, а без тога све је остало потпуно некорсно. Оно што је корисно за нас јесте врлина и философија, то јест свети еванђелски живот.

Љубав је виновница сваке врлине. Зато, засађујмо је најбрижљивије у нашим душама, да би нам она донела блага, и да бисмо непрестано сабирали обилне плодове њене, који свагда цветају и



*Свети мученици
Николај, Рафаило и Ирина*

никада не увену. Све врлине сачињавају један чврст ланац, који је чвршћи и лепши од сваког златног ланца. Свака врлина има такву силу да и ствара другу врлину и сама се од ње ствара, подржава другу врлину и сама се од ње подржава. Нико никада не може помоћу зла доћи до добра, ни помо-

ћу блуда до целомудрија, ни помоћу зависти до добронамерности... Наређујући нам да се испунимо сваком пуноћом Божјом (Еф. 3, 19), свети апостол нас побуђује на подвиге, помоћу којих се можемо испунити онаким чудесним врлинама какима је испуњен Бог.

Раскликтана чудесном благовешћу Спасовом, христочежњива душа светог Златоуста благовести: Свети апостол вели: „захваљујући свагда за све Богу“ (Еф. 5, 10). Шта - зар треба захваљивати за све што се деси? Да, да макар то била болест, макар то било сиромаштво. Захваљуј, макар и не схватао разлог нечега; у томе се баш и састоји захвалност. Ништа велико, ништа особито ако захваљујеш када си у добру, када си здрав, када си напредан и срећан. Но од тебе се тражи да захваљујеш када си у невољама и жалостима. Немој говорити ништа сем речи: Хвала Ти, Господе! Но шта ја говорим о невољама које бивају овдје на земљи! За сам пакао треба захваљивати Богу, за казне у паклу, за муке у паклу. Јер ако будемо пажљиво размишљали, несумњиво ће нам много користити и ова ствар: страх од мука у паклу зауздаће срце наше... Да, када нас постижу болести, несреће, беда, онда баш и треба силно захваљивати Богу. И то захваљивати не речима, не језиком, него поступцима, делима, мислима и срцем. Од све душе треба му захваљивати. Јер нас Он љуби већма него наши родитељи; и љубав Божја се толико разликује од љубави наших родитеља, колико добро од зла.

*Ава Јусџин
(Пойовић)
Из Житија светих*

СЕРАФИМ САРОВСКИ

Мени се ово чудо не само чини необичнијим од других, него упоредо са преображењем преподобног Серафима, описаног од самог очевидца Н. А. Мотовилова, сва остала се чине веома проста, незнатна и природна.

Причу ћу испричати по сећању: више пута сам га чуо од дадиље, старице Александре.

- То је било давно,- почела би полако старица, са прекидима, - Дошао је у Саровски манастир нови архијереј. Много се наслушао о угоднику Божијем, али сам није веровао у чудеса баћушке. А можда су му и људи свашта причали?

...Срели су архијереја монаси са звонима, част његовој части, у цркву га испратили, а онда у архијерско одмориште. Онда, угостили га онако како и треба. Другога дана служба. Све је архијереј погледао, а онда упитао:

- А где живи отац Серафим?

А баћушка тада није живео у манастиру, него у својој пустињи. Упрегли су коње за архијереја. Била је зима, снега је у саровским шумама било - какви само сметови! На силу је путовао архијереј.

Баћушку су раније обавестили да сам архијереј иде њему у госте. Угодник Божији му је изашао у сусрет без капе (клобука) и смирено је направио архијереју поклон до ногу.

- Благослови,- каже,- мене убогог и грешног, свети владико! Благослови баћушка!

Архијереј благословио и иде напред у његову пустињицу. Баћушка га под руку придржава. Свита је остала да причека. Ушли, помолили се, сели. Баћушка тако и каже:

- Гост код мене високи, а угостити га код мене убогога Серафима и нема чиме, - обратио се он

опет архијереју. А он, угодник, прозрео је душу његову, да не узима све за благодат, оно што Бог даје светима. А и да каже директно неће, да не би увредио архијереја.

А баћушка је био добар, зато га је и медвед волео, јер је веома добар био овај угодник. Од његовог изгледа сва злоба је нестајала у људима и у зверима.

Архијереј је мислио да баћушка хоће да га угости чајем, па рече:

- Не брини се, ја сам сит. А и ни сам ради тога ја к теби дошао по великом снегу. Ето о теби говоре разне приче.

- Какве, баћушка, приче? - пита угодник, као да не зна.

- Ето, кажу да ти твориш чудеса.

- Не, баћушка, убоги Серафим не може творити чудеса, њих може творити само један Господ Сведржитељ. А, Њему је све могуће, Милостивом. Он је и цео свет прекрасно из ничега створио, баћушка. Он је и Илију хранио преко гаврана. Он је и нама, с тобом, ето погледај, какву само благодат дао.

Архијереј је погледао у угао, куда му је показао угодник, а тамо је већи грм малине израстао, а на њему пуно зрелих плодова.

Запрепаштени владика није ништа могао да каже. Зима, а малина, и још из голог пода израсла! Као у причи!

А Серафим, узео чајни тањир, и бере малине. Набрао и донео пред госта.

- Једи! Не стиди се. У Бога свега има много! И преко убогога Серафима, по његовој молитви и по Својој милости неизрецивој, Он све може. Ако будете имали вере колико је зрно горушичино, тада и гори можете рећи: „Баци

се у море!“ - и она ће се преместити. Само не треба сумњати. Узми, узми!

Архијереј је све појео, а онда се изненада поклонιο Серафиму до ногу. А он је успео да га предупреди и да каже:

- Не смеш ти да се клањаш пред убогим Серафимом, ти - архијереј Божији. На теби је велика благодат! Благослови мене, грешног, и помоли се!

Архијереј је послушао и устао. Благословио је баћушку и само рекао две - три речи:

-Опрости ми, старче Божији. Погрешио сам пред тобом! И моли се за мене, недостојног, и у овом животу, и у будућем.

- Слушам, баћушка, слушам. Само ти до моје смрти никоме ништа не спомињи, иначе ћеш боловати.

Гледа архијереј, а грм се и не види, а на тањирџу од малине још сока остало, значи да то није било привиђење. А и прсти су код њега били од малина.

Изашао је архијереј. Чека га његова свита. „И шта би то могло бити, - мисле, - да је он тако дуго говорио са Серафимом?“ А он га, опет испод руке, све до саоница прати. Посадио га и опет се још једном у снег поклонιο.

А архијереј, само што су одмакли каже својима:

- Велики угодник Божији. Истину су за њега говорили, да он може да твори чудеса.

Али ништа им о малини није рекао. Само је целим путем ћутао и крстио се, а онда би опет поновио:

- Велики, велики угодник!

*Из сећања о
свјетом Серафиму
Саровском*

(*Mκ. 12, 28-34*).

Указује се и на услов за делотворност љубави према ближњима.

Љуби ближњег својег као самога себе... У додатку „као самога себе“ постављено је мерило твоје љубави. Да твоја љубав не би била бесплодна, мртва, одвојена од живота, да не би била конструкција за самоугађање, ти свако дело љубави провери на себи: да ли би оно било добро за тебе и ради тебе или не?

То је идеално мерило. Оно стоји у нераскидивој вези са твојим унутарњим бићем, потпуно му одговара и одражава га као огледало. Уз то мерило, морални ниво твога дела, обраћеног ближњем, опада или расте заједно са тобом самим. И по мери твога духовног раста, расте и твоје дело љубави.

Када у своме унутарњем расту дођеш до савршене љубави према себи, а савршена љубав према себи у Хришћанству је „одбацивање себе“, онда замрзи и погуби себе (Мк. 8, 34-35) - тада ћеш и другога моћи савршено да заволиш, тј. до самоодрицања.

Ето због чега на другом месту Христос као границу љубави ставља - љубав до смрти. Од ове љубави нико нема веће, да ко живот свој положи за пријатеље своје (Јн. 15, 13). Заповест о љубави до смрти никако не противречи заповести о љубави према ближњем као према самој себи. У њима је јединство и затворен круг: ти ћеш ближњег упознати и завољети кроз себе; и када себе познаш до самоодбацивања, тек онда ћеш и другога моћи да заволиш до самоодрицања.

Затим се указује на још један услов за делотворност заповести, а то је да их човек учини стварним оправдањем живота, тј. да их истакне у први план свога живота и да не измишља никакве друге ослоњке живота. У њима (овим заповестима) дато је све. У њима су сав Закон и сви Пророци. Не затамњуј их ничим и не заграђуј их некаквом другом лажном декорацијом живота! Чак ни ради самог служења Богу не измишљај ништа што би помрачило и одгурнуло у страну заповести љубави, јер је испуњавање тих заповести веће од свију паљеница и жртава.

Дакле, у служењу Богу на првом месту држи љубав, обраћеност и устремљеност к Њему свом душом. Осим љубављу, немој да се правдаш ничим спољашњим, тј. никаквим „паљеницама“. И у практичном животу, стално имај и држи пред собом љубав према оцу и браћи. Нека та љубав буде први задатак твога живота - његов темељ, стуб и ослонац. Такође, не измишљај на то да неким другим задацима замениш овај, нити да подупреш живот другим ослоњцима, колико

год ти се они чинили разумним и потребним, чак и ако би ти изгледали као „жртве“. Таква замена била би узалудна ствар. Сви твоји ослоњци, без ове две котве, биће трули, и свако оправдање живота, без њих, представљаће обману.

Таква обмана може само привремено да се одржи, па чак (као твоја „жртва“) и да те утеши, али пре или касније откриће се право стање ствари, лажни ослонац ће пропасти, а варљива декорација живота ће се срушити. И то стога, што осим силе љубави нема другог темеља живота. А покушај да се тај темељ замени или потисне, те да се поставе други, тобоже разумни ослоњци живота, представља безуспешно напрезање са циљем да се здање живота подигне на ваздуху. Клони се таквог непотребног подухвата. Пропашиће. Угушиће и тебе самог.

Конечно, Божанска реч открива разлог због кога заповести о љубави према Богу и ближњем представљају темељ живота.

Чување ових заповести обезбеђује оправдање живота. То је разлог!

Књижевник који је разговарао с Христом прихвата ове заповести, и, као што се види, спреман је да их следи у животу. Он потврђује Христу да су, према његовом знању, ове заповести - централна тачка закона и живота, и да су оне изнад свега осталог, изнад свију паљеница и жртава. На такав став Господ одговара књижевнику: Ниси далеко од Царства Божијег. А књижевник, чак, није ни био Христов ученик!

Ето где је разлог што је љубав толико значајна. Она је - пут у Царство. Она је пут у Царство Божије чак и за оне који у датом тренутку не иду за Христом.

И то је истина! Када је човек Бога учинио Источником целог свога живота, када је сву силу свога живота усмерио ка Небеском Оцу, када је Богу упућен сваки уздах и када Он усмерава сваки корак, када је у светлости такве обраћености Оцу човек и себе и друге схватио као призвану децу Божију, када се осврнуо на себе и ужаснуо се сопствене нискости, онда ће се он, сигурно, свим срцем прилепити уз Оца, себе ће одбацивати далеко, све до мржње према себи (земаљском) и потпуног самоунижења, па ће, макар напињајући, отпузати ка Оцу. Куда? Па куда би човек мога да се баци, код таквог схватања живота, осим ка светлости Очевој. Он ће отпузати у светлост Очевој, ка Његовом Царству.

И када пред њим - немоћним, слепим, заблуделим - затрепери светлост Христова која изводи на светли

пут Царства, тада ће он свом својом душом да прихвати руку Спаситељеву и онда ће неминовно ући у Царство Божије.

*Ејиској Григорије
Лебедев*

Смокви која је била богата лишћем али није имала плода, Господ је одузео благослов - и, она се осушила (Мк. 11, 13-20). То је поука делом. Под смоквом се подразумевају људи који су наизглед исправни, док су по суштини својих дела недостојни одобравања. Ко су ти људи? То су они који знају да красно разговарају о вери, али немају саму веру. Они појмове вере имају само у своме уму. Такви су и они који су исправни само по спољашњем понашању, док су по својим осећањима и расположењима врло неисправни. Они праведна дела показују само дотле док нису у стању да сакрију своју неисправност; чим је, пак, то могуће - они их не чине. На пример, они дају милостињу када неко проси у присуству људи; уколико, пак, просјак буде сам, они га чак и изгрде. Они иду у цркву да се моле Богу; на очиглед свих се моле, а и код куће се моле да се не би осрамотили пред домаћима. Међутим, чим су сами - неће ни да се прекрсте. О мисаоном и срдачном обраћању Богу нису ни чули. Ми се, пак, помолимо да Бог не допусти да и ми сами будемо такви. Јер, у том случају не бисмо могли да избегнемо суд изречен над смоквом.



ДЈЕЧИЈА СТРАНА



Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

ИГРАЧКЕ

На полици њу у хошку
Чекају на мене с њуџом
Све играчка до играчке
Као прави друг са другом.

Лушке играже моје руке
Да их сложе и обуку
Ја би радо ал не могу
Пронашла сам нову луку.

Што ме секо зледаш њужно
Нисам ни ја баш без душе
Али што ћу кад је њако
Играчке ме сада зусе.

Не њуџује друштво мало
Ја сад имам нове бриге
Ошшла сам новом друштву
Прече су ми сада књиџе.

† Андреа Васиљевић



СТАРА КУЋА

У њој кући на њројланку
Гдје је увјек срећа била
Ошависмо сѡару мајку
И све што је кућа крила.

Ту у малој њојлој соби
Ошала је дјечја срећа
Да заувјек чувја њајну
На дјеињсѡво што ме сјећа.

А ѡамо на једном сѡолу
Једна књиџа, једна бајка
У њој књиџи ѡу све ѡише
Што је љубав, што је мајка.

Исѡред куће сѡара лиѡа
Савила је своје зране
Чува лиѡа сѡару кућу
Да дјеињсѡво ѡу осѡане.

† Свјетлана
Цеца Васиљевић

МОГУ ЈОШ

Могу још, Госѡде,
ходиш, радоваш се, ѡришш,
волиш, браћу зрлиш.

Имам снаџе, Госѡде,
ходиш, радиш, слушаш,
иконама Твојим у браћи се клањаш
Теби се, у браћи, дивиш.

Могу још, Свѡи,
к Теби злаву дизаш
к Теби руке ѡружаш
Теби дух, ум и срце ѡредаваш.

Могу још, Свѡи,
радосш моја,
све што Ти хоћеш чиниш,
како Ти хоћеш дјелаш.

Могу док Ти дајеш снаџе
могу док Ти сијаш ѡреда мнош.
Могу док Ти ме волиш, Премиљосшви,
док Ти ме ѡишшшш, Прежалосшви,
док још ми ѡрашшшш, Бескрајно Човјекољубиви.

у марту 2007.





ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

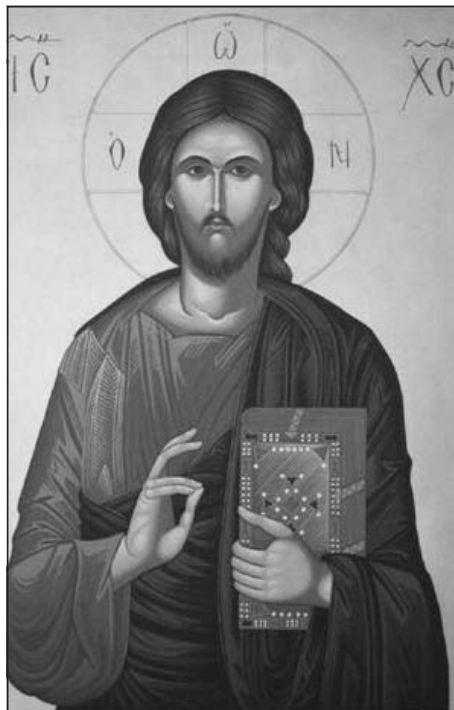
(Мт. 19,14)



О ВАСПИТАЊУ ДЈЕЦЕ

Молим вас и преклињем, о љубљени, да водимо велику бригу о нашој дјеци и да се на све начине старам о спасењу њихових душа. Будите као блажени Јов, који је страхујући од њихових сагрјешења и у помисли, за њих приносио жртву и исказивао велику бригу о њима; будите као Аврам, који се такође старао не о новцу и имању, већ о божанским законима, како би их предао неокрњене потомцима на чување. Па, када је Давид умирао, позвао је свога сина, и намјесто огромног наслеђства, он га је мудро и разборито савјетовао: „Дијете, ако пожелиш да живиш према Божијим законима, ништа ти се непредвиђено неће догађати и све ће ти тећи по твојој жељи, а још ћеш се при томе наслађивати сталном сигурношћу; но, уколико пак изневјериш ту помоћ, никакве користи за тебе неће бити ни од царства ни од велике власти. Ако вјере нема, онда и блага, каква год да била, пропадају изазивајући опасност и наносећи велику срамоту; а ако вјере има, онда се пројављују чак и она блага каквих дотад није било. Због тога би родитељи требало да мисле не о томе како да дјецу учине богатијом сребром и златом, већ о томе како да им она постану што богатија вјером, мудрошћу и стицањем врлина - да не би имали потребе за многим стварима, као и да се не би заносили и одушевљавали обичним и дјетињастим жељама. ...А то што многи родитељи много и трпе од - и за своју дјецу, то долази отуда што не желећи да ишибају, ријечима уразуме и доведу на прави пут своје синове који живе развратно и про-

тивзаконито, па им се стога и дешава често да гледају како им дјеца пропадају у крајњој биједи, да посматрају како их одводе у суднице и предавају целатима који им одсијецају главе. Заиста, када га ти сам не васпитаваш, када га ти сам не уразумљујеш, онда он зближивши се са неваљалим и исквареним људима, и прикључивши им се уживању у пороцима, долази под удар друштвених закона и на-



очиглед свих бива кажњен; а послје казне наступа још виша срамота... И, чиме се то ти, на крају крајева, оправдаваш? Зар ти нисам допустио, каже теби Бог, да живиш са дјецом од самог рођења? Ја сам те поставио над њима (дјецом) у својству њиховог учитеља, наставника, старатеља

и вође - не дадох ли сву власт над њима у твоје руке? И не заповиједих ли да га тако њежно и неисквареног усавршаваш и дотјерујеш? Па, какво ћеш онда наћи оправдање ако си безбрижно и безвољно посматрао његове кораке? Шта кажеш? Да је он распуштен и неукротив? Али, ти си морао на то да рачунаш од самог почетка - да га обуздаваш када је био млад и доступан узди; кротити његове душевне пориве, онда када се на њега могао извршити највиши утицај; коров је тада требало чупати, када је био малог узраста и кад се лакше могао извадити, јер, гле, обраћање пажње не би тада појачавало страсти и не би их учинило несавладивим.

...Слично ономе, како нико не може да рачуна на оправдавање и опраштање сопствених гријехова, тако ни родитељи не могу - када су у питању гријехови њихове дјеце. Они очеви, који не брину о пристојности и скромности дјеце, постају дјецоубице, тачно је-дјецоубице, јер, сада се говори о пропадању и смрти душе. Према томе, исто као што онда када видиш да те коњ носи у провалију, ти набацујеш узду на његова уста, снажно га пропињеш на задње ноге, неријетко и бијеш - што, истине ради, представља неку врсту казне, па ако се каже да је казна - мати спасења, - онда тачно поступај и са својом дјецом уколико гријеше: свежи грјешника док Бога не умилиставиш; и не дозволи му да хода неспутан да не би гњевом Божијим још вишу биједу навукао себи на врат. Јер ако га ти свежеш, Бог га потом неће везивати; а ако га пак не везујеш, онда га очекују окови нераскидиви.

Свети Јован
Златоуст



ДЈЕЧИЈА СТРАНА



Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

РАДУЈЕМ СЕ

Животи ми је створио најљепшу страну
кад ми је мама родила Лану.

Радујем се, радују се
и мама и тата, и бака и дека,
радоси нам је донијела
моја мала сека.

Лана је моја сестрица мила,
она ми је највећа жеља била.

Радујем се, радују се
и мама и тата, и бака и дека,
радоси нам је донијела
моја мала сека.

Лана је моја мајчина и њежна,
као на длану пахуљица сњежна.

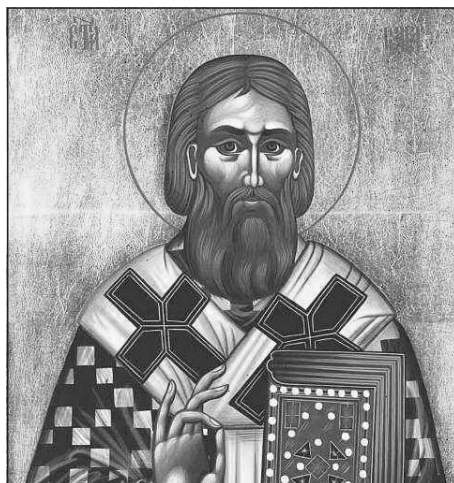
Радујем се, радују се
и мама и тата, и бака и дека,
радоси нам је донијела
моја мала сека.

Окице њене сјају ко звијезде
док моје жеље небом језде.

Радујем се, радују се
и мама и тата, и бака и дека,
радоси нам је донијела
моја мала сека.

Чувај ми Боже моју секу Лану,
као што се чува каи воде на длану!

Алекса
Александровић



ПЈЕСМА СВЕТОМ САВИ

Твоји добри родитељи лијепи су те васпитали
Па те онда у манастир ради веће школе дали
Од добријех родитеља мора бити добро дијете
Ти се Саво описмени читајући књиже свете.

Заио и ја овако мала учим пјесме православа
Док је вјере док је свијетла учи се и моја сека
А и баио мали Мијо Оче наш је научио
И сва дјеца српског рода уче вјеру свој народа
Да се знаде вјера шта је наше српство да попраје.

Свети Саво све нас гледа и вјеру нам приповједа
Да учимо православље да се Богу дјеца моле
Да у школу ми идемо да нам свима буде боље.

Заио сада главу горе православни народе
Да се српска слава слави да се љубав свуда шири
Да живимо сви у слози Свети Саво ти помози.

Анђела Дробњаковић
I разред, основна школа
„Бранко Радичевић“,
Штирца, Прибој

МАРКО

Проходао мали Марко,
ја га зрије сунце жарко
мама, тата, бака, сека,
бака, тетка, уја нека.

Сви ликују Марко хода
ионос куће, ионос рода
проходао Марко мали
Маре, Маре, ја прозвали.

Ходи маме, дођи тата
цела кућа Марка праи
проходао Марко људи
шта вас тако диви, чуди.

Кад га крстих крај фресака
свједок су ми кум и бака
реко да је ионос рода
има брзо да прохода.

Проходао Мајко маји
сада хода и не таји
још када се и причести
биће мали анђел - исти.

С. Ј. Г.

посвећено Марку Ракићу
из Мраморина





ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)



ДЕЛА БОЖИЈА



ПОБОЖНИ СЈАЈ

*У крајком њролећном цвајњу
Скромно и бојажљиво њправе
Просујте њо месечевом злајњу
Миришу росне зелене њправе.*

*Само њонекад рано њујање
Шум бисјуре врџоломне воде
Нарушава монашко њујање
Мир вечно смирене њприроде.*

*Заборављен у хладној дубини
Пада на иконе, монахова њлећа
Несјаје у бескрајној њразнини
Побожни сјај кандила и свећа.*

Данка Ђукановић

У некој далекој земљи живио је цар, који се под старост забрину и запита:

„Ето“ - рече он „ја сам се у своје веку свачим задовољио, и није било ствари у домаћају човечијем коју нисам видео. Једно пак не познадох у животу. Нисам видео Бога. Хоћу да га видим!“

Позове своје великаше, мудраце и свештенике и рече им: „Ако ми не покажете Бога, све ћу вас лишити чина и љуто казнити.“

И даде им рока три дана. Овлада брига у двору, оборише главе дворјани и снуждени премишљају. Трећег дана, о року, тачно у подне, зовне их цар. Умукли су мудраци, свештеници и великаши а страшне речи грмљаху из царевих уста. У том часу наиђе један пастир и рече цару: „Допусти мени да испуним твоју жељу!“ „Добро“ - одговори цар- „само паз, глава ти игра у твојем одговору!“

Тада пастир изведе цара у двориште, показа сјајно сунце и рече: „Гледај!“

Подиже цар главу, хтеде гледати, но светли зрак сунца удари му у очи, а он сави главу и заклопи очи. „Шта хоћеш? Зар да ослепим?!“ викну цар пастиру. „Господару“ - рече тада пастир - „пато је само једно од дела Господњих. Само незнатни зрак величине његове, сићушно огњиште пламтеће ватре Божије. Како ћеш ти прићи Њему и видети Га славим сузим очима?“

Допале се то цару и он рече пастиру: „Видим да си паметан и разуман, и ценим твоје објашњење. Одговори ми још на питање: Шта је било пре Бога?“

Размисли пастир па одговори: „Молим те, господару, не срди се, него број!“

Цар поче: „Један, два, три...“ „Не, не“ - прекиде га пастир - „немој тако, почни бројати пре један!“ „Како се то може? Пре један нема ништа“ узвикну цар. „Ето, видиш и сам, господару! Тако и пре Бога није било ништа!“

Ово се још више свиди цару те рече пастиру: „Обдарићу те богато само ми одговори и на треће питање: Шта чини Бог?“

Види пастир да је омекшало срце цареве, и рече: „Добро, ја ћу и на то одговорити. Али испуни ти најпре моју молбу. Да променимо за часак одело!“

И цар скиде своју одећу коју обуче пастир, а сам обуче пастиреву одећу.

Пастир се успе на престо, узне скиптар у руку и показавши на збуњеног цара доле рече: „Ето, шта чини Господ! Једне диже на престо, а друге обара и скида доле!“ Затим обуче своју пастирску одећу.

Замисли се цар, дубоко му се у душу урезаше ове речи, и усхићен радосно повика: „Ето, сад видим Бога!“

Монах Тадија

ИРОДИЈАДА

(наставак са 26. стране)

- Само немој учинити! Само немој учинити! Јекну жена, стисну уснице и подигнутом песницом и прећаше према страни откуда се до мало час песма хорила.

Лаки шум завеса трже је, и она се окрену према изласку. Пред завесама стоји човек висока стаса, црне коврцаве браде и косе, у позлаћеној одори и обућама по којим се осуло драго камење. За појасом има окраћи нож, чија је дршка такође осута бисерима и скупоченим камењем, а косу му опасује узан златни обруч, на чијем врху трепери у драгом камењу укрштени Соломонов трокут.

Жена одсудно стаде преда њ, и не свдећи очију посматраше га осорно и пркосно.

- Шта тражиш овамо?

- Жену! Одговори човек јетко и крочи у одају.

- Потражи је у соби; она је зацело тамо, одазва је жена и презриво му леђа окрете.

- Тако ми Јехове, сад си истину казала, Иродијадо! У речима ти је увек пуно жаока, али кад жаока такне у срце, онда и „жена“ постаје човек, разумеш ли ме, и „жена“ постаје човек.

- А ти постани! Одговори Иродијада са потсмехом. Две жене не могу становати под једним кровом. Ја тражим човека а не жену.

- Верујеш ли у чуда?

- Кад постанеш човеком, вероваћу.

- Ти искушаваш судбуну. Јован је свет пустињак; њега народ поштује. Има и таквих који говоре да је он пророк..... Илија....

- Или обећани? Прсну жена у смех и презриво га погледа. Ирод Антипа мора да је окусио Јадранске воде на Витавари; он заштитиће суманута пустињака, који

хули на веру праотаца, свештенике и левите зове аспидиним породом, а жену цареву назива блудницом; чујеш ли, блудницом!

- Зато сам га казнио, одговори човек блажим гласом.

- Боље, реци, склонио од гнева своје жене! О, да га ниси склонио, он би главом платио!

- И то би учинило да се светина још више узбуни. Знаш ли да се у таквим метежима често и крунагуби!

- Али у оваквом кукавичлуку жена за цело! Плану Иродијада.

- Жено!

- Ја ти рекох већ! Не учиниш ли како приличи, не одржиш ли заклетву, коју си дао Саломији пред самим Јеховом, изгубићеш и круну, и жену и Јехову!

- Ко ће ми их отети?

- Ја! Одговори жена и претећи га гледаше.

- Тигрице моја! Прошапута Ирод у полу пијаном заносу. Како се жестиш! Јехове ми, ја завидим тој чаролијској моћи, којој се не могу опирати...

- И немој! Јер ти не остаје друго него да бираш између жене и тога клеветника. Он те је осрамотио, он ме је пљувао. Он или ја!

Антипа је гледаше чудним погледом. Ова прелепа жена, која га толико занесе, да је погазио Тору отаца, а која га и сада опија лудилом страсне љубави, титрала се његовим срцем и вољом као дете играчком. На престолу Галилеје изгледала му је она као да се вози на златним, победним колесницама, смела и поуздана као Исус Навин пред јидовима јерихонским, а он привезан за златне колеснице ступа као роб, који у очајноме напору гризе гвоздене ланце, којима је привезан, гризе и ломи зубе и баца крваве пене око себе.

Иродијада је осећала његову слабост и своју моћ, па га је охоло и пркосно гледала.

- Имаш право, Иродијадо; он те је увредио, али...

- Не заборави заклетве! Ниси ли позвао Јехову за сведока? Хајд, пореци, царе!

- Антипа дубоко уздахну и обори главу на прса.

- Па сад? Запита га она. Кога жртвујеш? Царску заклетву и мене, или?...

Очајан изглед пређе преко лица Иродова пред оваком сугубицом. Он заусти да каже нешто, али не изговоривши окрете се и одсудним корацима изгуби се из завеса.

Овај одсудни покрет изненади је мало. Што оде тако ненадно? Да ли зато, да је не слуша, или.....?

Она пониче. Глев и понижење што га осећаше скаменили су сваку даљу помисао. Више није ни нашта мислила; само је осећала како јој бубња у ушима и како јој се груди распињу и надимају с необуздана једа који је кључао у њојзи.

Весео усклик трже је из замишљености.

- Мајко, мајко, добила сам.

Иродијада задрхта. Угушени врисак задовољства истрже јој се из грла.

- Где је? Узвикну она и пружи обе руке кћери, која у тај пар улете у одају.

Саломија разгрте завесе и победнички веселомошћу гледаше у очи мајчине. На улазу је стајао човек, који на бакарном кругу носаше главу Претечину. Бледа као восак, почивала је она мирно и склопљених очију, као да је овога часа заспала.

- Остави је тамо! - заповеди жена, а очи јој севаху необичним пламеном задовољства.

Целат спусти зделу на сто, па се брзо удаљи. Иродијада и Саломија осташе саме.

- Саломија, рече Иродијада, пипајући се журно по косама, имаш ли код себе иглу укосницу?

- Ето ти је! Одговори ова и извуче из косе једну иглу.

- Добро је! А сада иди и ти!
 - А ти?
 - Ја ћу остати.
 - Сама са овом главом?
 - Иди, рекох ти! - викну она, и, погледавши је мрко, готово је изгура напоље.

Ноћ је већ увелико покрила до-
 мове града

Жижак у бакреној уљаници
 светлео је нејасном светлошћу.
 Када оста сама, Иродијада крочи
 ниском, каменом банку, на коме
 стајаше уљана светиљка; узео је и,
 пуна пакосна задовољства, приђе
 столу, поднесе жижак Претечи-
 ној глави, па са насладом гледаше
 у немо лице њезино. Црте њезина
 лица и плахи огањ, што је у очима
 светлео, напомињали су у овоме
 часу на хијену што се прикрада.

- Па сад? Запита она и спусти
 светиљку на сто. Јеси ли задово-
 љан наградом?

Ниси је ли? Чекај, сада ћеш до-
 бити још!

И поче пакленом брзином бо-
 сти језик Претечин.

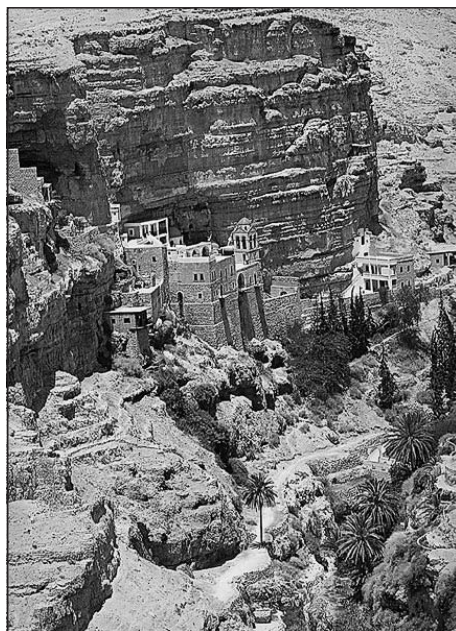
- „Блудница! Блудница!“ Ха,
 што не говориш? Јекну као ша-
 кал, па, када јој се учини да је до-
 вољно бола, плуну у мртво лице и
 шаком одгурну зделицу. Глава са
 зделицом се претури на светиљку,
 ова се изврте, уље се разли по сто-
 лу и жижак утрну.

Густа тама захвати одају.

Иродијада прену. Тек сада у
 овоме мраку такну је помисао, да
 је остала сама са одсеченом гла-
 вом. На место задовољеног беса,
 њу подиђе, нејасан страх и она по-
 лете завесама, да позове Сулам-
 ку. Неколико месечевих зракова,
 што продиру у мрачну одају, ба-
 цају једва приметну светлост на
 тамне завесе. Иродијада пружи
 руке завеси и, таман да је разгрне,
 цикну престрављена и побеже, за
 редове широких стубова. Она
 угледа како у одају уђе човек без
 главе, који јој лагано и без шума
 приступи.

- Јован! Врисну она и устукну.
 Човек без главе стајаше пред
 њом. Необична гробна тишина
 владала је свуда око ње, и она, у
 грозничаву страху, не чујаше ни-
 шта друго осим цвокотање својих
 зуба. У силној безумици, која крв
 слеђава, освртала се на све стра-
 не, како да избегне да не види ову
 лешину без главе, која на својим
 ногама стоји и још јој приступа.

- Бежиш! - зачу се потмули
 глас.



Хозевийска џусишња

Укочена од страха, преплаше-
 на лица и разрогачених очију,
 гледала је она у ову лешину.

- Охола блуднице! - загрме
 глас.

Убила си онога, који ти је исти-
 ну казао. Пролила си невину крв,
 да угушиш глас вапијућега. „Не
 уби, не учини блуда, љуби бли-
 жњега као себе“, то су ти налага-
 ле Божије заповести, и ти си их
 све погазила.

Иродијада дрхташе. Труп је
 стајао пред њом, али она осећа
 добро да тај глас не долази од ње-
 га; она га чује као подземну гр-

мљавину око себе, у ваздуху, сву-
 да, свуда.

- И крај ће ти страشان бити, и
 твоја душа, када се с муком и оча-
 јањем ишчупа из блудничког те-
 ла, неће се смирити у крилу прао-
 таца. Хиљадама година вућиће се
 она над земљом, у бесу и помаму.
 Окужена кужиће свет, и што ви-
 ше буде кужила све ће више пати-
 ти и мучити се. И као махнита
 улетеће у тела гадних шакалова,
 па ће се штекћући вући око гро-
 бова, и раскопаваће гробове своје
 деце, да им и пепео прождере. И
 твој блуднички живот и невина
 крв, што си је пролила, и раскопа-
 ни гробови, вапијаће правдом, и
 правда ће доћи, хијено, а ти ћеш
 погинути од мача Господња!

Страшна лешина, која стајаше
 пред њом и из чијег рамена прска-
 ше крв по њезиним рукама и ли-
 цу, приступи је ближе и дотаче је
 руком, која је пакленим жаром
 опече.

- Блуднице! - загрме глас.

- Суламка! Антипа! Цикну не-
 срећница и онесвешћена паде на
 земљу.

Па тако је све и било. Прве го-
 дине Калигулине владе Ирод
 Агрипа, цар јудејски, а синовац
 Ирода Антипе, оптужи стрица да
 је био у завери са Сејаном проти-
 ву Тиберија. Калигула ухвати Ан-
 типу; његову Галилеју и земље
 иза Јордана поклони Агрипи, а
 њега са Иродијадом посла у зато-
 чење, у Галију, у град Лијон, где је
 Иродијада као последња робиња
 испаштала. За дугих болештина и
 самртних мука што јој утробу
 растрзаху, гризла је усне и руке, и
 узвикивала: „Јоване! Јоване!“ па
 је тек после скончала. Небо се за-
 творило пред њезиним духом, а
 Христова црква, која моли за спас
 душе и најокорелијих грешника,
 затвара уста и срце своје пред
 именом Јуде и ове крвнице.

Драгужин Ј. Илић,
 1903.

ДРЖАВА

Адамов пад донео је у свет грехе и пороке који су изискивали супротстављање друштва. Први такав грех било је Каиново убиство Авеља (Пост. 4,1-16). Схватајући то, људи су у свим познатим заједницама почели доносити законе којима се ограничава зло и подржава добро. За старозаветни народ Законодавац је био сам Бог, који је дао правила за регулисање не само верског него и друштвеног живота (Исл. 20-23).

Бог је благословио државу као неопходни елемент живота у грехом исквареном свету, у којем и личност и заједница имају потребу за заштитом од опасних испољавања греха. Истовремено, неопходност постојања државе не проистиче непосредно из воље Божје о првоствореном Адаму него из последица грехопата и из усклађености деловања државе на ограничавању владавине греха у свету са вољом Божјом. Свето Писмо позива носиоце власти да моћ државе употребе за ограничавање зла и подржавање добра, у чему се и огледа морални смисао постојања државе (Рм. 13,3-4). Полазећи од напред реченог, анархија, - одсуство одговарајућег уређења државе и друштва, - подједнако као и позивање на њу и покушаји њеног успостављања, у супротности је са хришћанским поимањем света (Рм. 13,2).

Црква не само што својим синовима и кћерима прописује да се покоравају државној власти, независно од убеђења и вероисповести њених носилаца, него и да се

моле за њу, „да тих и миран живот поживимо у свакој побожности и честитости“ (1 Тим. 2,2). Истовремено, хришћани треба да се клоне апсолутизације власти, односно преувеличавања њених чисто земаљских могућности, чија је вредност привремена и пролазна, условљена присуством греха у свету и неопходношћу његовог сузбијања. Према учењу Цркве, ни власт нема право да апсолутизује саму себе, проширујући своје



„Крвава ливчија“, 1937. год.

ингеренције све до потпуне аутономије у односу на Бога и на поредак ствари који је Он успоставио, што може довести до злоупотребе власти, па чак и до обоготварања властодржаца. Држава, као и друге људске институције, чак и оне усмерене према добру, може имати тенденцију да се претвори у институцију која је сама себи дозвољна. Многобројни историјски примери таквих трансформација показују да држава у овом случају губи своју истинску намену.

У узајамним односима Цркве и државе треба узимати у обзир различитост њихових природа. Цркву је основао непосредно сам Бог, Господ наш Исус Христос, а богоустановљеност државне власти пројављује се посредно у историјском процесу. Циљ Цркве јесте вечно спасење људи, док се циљ државе састоји у њиховом овоземаљском благостању.

„Царство моје није од овога света“, вели Спаситељ (Јов. 18,36). „Овај свет“ се делимично покоравља Богу, а делимично, и то најчешће, тражи за себе аутономност у односу на сопственог Творца и Господа. У оној мери у којој се свет не потчињава Богу, он се потчињава „оцу лажи“ - сатани - и „у злу лежи“ (Јов. 8,44 и 1 Јов. 5,19). А Црква - „Тело Христово“ (1 Кор. 12,27), „стуб и тврђава истине“ (1 Тим 3,15) - по својој тајанственој суштини не може у себи имати никаквога зла нити сенке таме. Будући да је држава део „овога света“, она нема удела у Царству Божјем, јер тамо гдје је Христос „све и у свему“ (Кол. 3,11), нема места принуди, нема места супротстављању људског и Божјег, па, према томе, тамо нема ни државе.

У савременом свету држава је обично секуларна (световна) и не везује се ни за какве обавезе у верској сфери. Њена сарадња са Црквом ограничена је на одређене области и заснована на узајамном неуплитању у послове који по природи припадају другој страни. Па ипак, по правилу, држава је свесна да је земаљско благостање незамисливо без поштовања одређених моралних норми - оних истих које су неопходне и за чове-

ЖИВОТ У ЦРКВИ

ково вечно спасење. Зато се задаци и делатност Цркве и државе могу подударати не само у погледу достизања чисто земаљске користи него и у остваривању спасоносне мисије Цркве.

Начело световности државе не треба схватати као начело које означава радикално потискивање религије из свих сфера живота, као изузимање верских заједница из учешћа у решавању друштвено значајних задатака, као одузимање права верским заједницама да процењују рад власти. То начело претпоставља само делимичну поделу сфера компетенције Цркве и власти и неуплитање у унутарње послове друге стране.

Црква не треба да преузима на себе функције које припадају држави: супротстављање греху путем насиља, коришћење овлашћења световне власти, прихватање функција државне власти које подразумевају било какву принуду или ограничење. Црква се истовремено може обраћати државној власти са молбом или позивом да употреби своју моћ у одређеним случајевима, но притом, ипак, право решавања припада држави.

Држава не треба да се уплиће у живот Цркве, у њену управу, у њено учење о вери, у литургијски живот, у духовничку праксу и тако даље, као ни у делатност законских црквених институција, изузев оних страна те делатности које подразумевају иступање у својству правног лица, његове неизбежне односе са државом, законодавством и органима власти. Црква од државе очекује поштовање њених канонских норми и других одредби које важе унутар Цркве.

Живот у Цркви, на који је призван сваки човек, јесте непрестано служење

Богу и људима. На то служење позива се читав Народ Божји. Чланови Тела Христовог, учествујући у заједничком служењу, извршавају и своје појединачне функције. Свакоме се даје посебан дар ради служења свима. „Свако као што је примио благодатни дар, њиме служите једни другима, као добри управитељи разноврсне благодати Божје“ (1 Петр. 4,10). „Једноме се даје кроз Духа реч мудрости; а другоме реч знања по истом Духу; а другоме вера истим Духом; а другоме дарови исцељивања истим Духом; а другоме чињење чудеса, а другоме пророштво, а другоме разликовање духова, а другоме различити језици, а другоме тумачење језика. А све ово чини један и исти Дух, делећи свакоме понаособ како хоће“ (1 Кор. 12,8-11). Различити дарови благодати Божје дају се свакоме понаособ, али ради заједничког служења Народа Божјег (између осталог, и ради служења свету). То и јесте заједничко служење Цркве. Оно се не врши на основу једног дара него на основу различитих дарова. Различитост, пак, дарова чини да су и службе различите, но „различне су службе, али је Господ исти, и различна су дејства, али је исти Бог који дејствује све у свима“ (1 Кор. 12,5-6).

Црква позива своја верна чеда да учествују и у друштвеном животу, а то њихово учешће треба да се заснива на начелима хришћанског морала. У Својој првосвештеничкој молитви Господ Исус је молио Оца Небескога за Своје следбенике: „Не молим да их узмеш са света него да их сачуваш од злога... Као што Ти мене посла у свет, и ја њих послах у свет“ (Јов. 17,15.18). Недопустиво је манихејско гнушање над животом света који нас

окожује. Учешће хришћанина у том животу треба да се заснива на схватању да су свет, друштво и држава предмет љубави Божје, јер Бог жели да они буду преображени и очишћени по начелима Богом заповеђене љубави. Свети и друштво хришћанин треба да сагледава у светлости коначног циља њиховог постојања, у есхатолошкој светлости Царства Божјег. Различитост дарова у Цркви на посебан начин се испољава у области њенога служења друштву. Недељиви црквени организам учествује у животу света који га окружује у свој пуноћи, па ипак свештенство, монаси и верници који живе у свету могу на разне начине и у различитој мери да узму учешће у том служењу.

Испуњавајући мисију спасења људског рода, Црква то не чини само путем непосредног проповедања него и добрим делима, усмереним на побољшање духовно-моралног и материјалног стања света који је окружује. Тога ради она ступа у узајамне односе са државом, чак и ако она није хришћанског карактера, као и са разним друштвеним асоцијацијама и појединцима, чак и кад они не постоје, већују себе са хришћанском вером. Не постављајући непосредно обраћење свих у Православље за услов сарадње, Црква се нада да ће заједнички рад на пољу добра њене сараднике и људе који је окружују довести до познања Истине, да ће им помоћи да очувају или васпоставе верност богоданим моралним нормама, да ће их подстаћи на мир, слогу и добро, јер у таквим условима Црква може на најбољи начин испуњавати своје спасоносно деловање.

*Из књиге „Основи
социјалне концепције
Руске Православне
Цркве“*

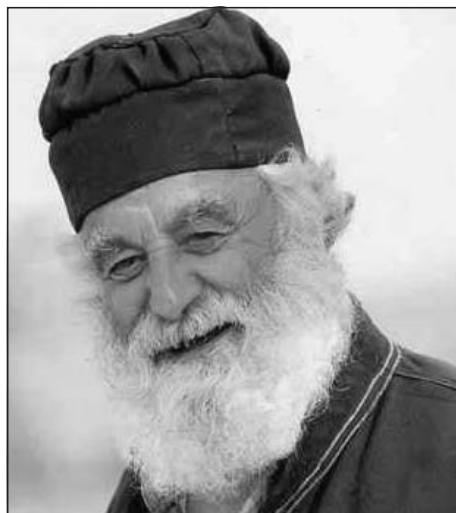
ПРАЗНИК МУЧЕНИКА

Празници посвећени мученицима не уважавају се само због тога што долазе по редоследу, но и по усрђу оних који их празнују. А ово што рекох овако схватам.

Ако си мученику подражавао, ако си се потрудио да и сам будеш добродетелан као мученик, па си трагом његовог мудрољубља пошао, онда си празник мученички прославио, а ако празник и није био, поштовање мученика је подражавати му. И као што су они, који су порочни, без светковине и онда када се празнује празник мученика, тако се и добродетелни, и када није празник, светковином радују; јер је празник у чистој савести, као што је то и апостол Павле разјаснио када је рекао: „Зато да празнујемо не у староме квасцу, ни у квасцу пакости и лукавства, него у бесквасном хљебу чистоте и истине“.

Но ово ја не говорим да бисте престали долазити мученичким гробовима, но да би када већ долазите, са усрђем долазили, па и не само у дане посвећене мученицима, него да бисте исту побожност и другим данима показивали. Јер ко се не би задивио нашем данашњем окупљању; знаменитој овој позорници, топлој љубави, горућем усрђу и ненаситој жељи? Та готово цео се град овамо слегао и ни слугу није страх од господара, ни сиротога нужда убогости, ни слабост онога који је престарео, ни жене њихова природна нежност, ни богатога гордост због имања, ни чиновника надменост власти није код куће задржала, јер

је све те неповољности и природне слабости и недостатке, жеља убожества према мученицима победила, и као једним замахом толико је мноштво прикупила, да се ми сада овде, као на небу налазимо; а то зато што је свака страст неуздржања и нечистоте у свима нама угушена и ви сви мученичком љу-



бављу горите. И као што звери, кад се сунчеви зраци појаве, беже и у своје се пештере скривају, тако се и слабости ваше притајише, а светли се огањ мудрословља разгорева, чим вам ваше мисли мученичка светлост осветли.

Но да би не само сада, но и увек, тј. и по распуштању овог духовног скупа тај огањ сачували, потребно је да се са истом побожношћу и домовима својим вратимо, да у крчме и блудилишта не идемо, нити да се раскоши и пијанству предајемо.

Свеноћним песмама ви сте од ноћи дан направили, немојте сада пијанством, преједањем и срамним песмама да од дана ноћ пра-

вите. Почастовао си мученике тиме што си амо дошао, као и тиме што си с пажњом Слово Божије слушао; почастуј их дакле и часним повратком, да не би неко кад те у крчми види да се непристојно понашаш, рекао да ти овамо и ниси због мученика дошао, но да би страст потакао и безаконј похоти удовољно.

А ово говорим не да бих забрањивао да се ви јелом задовољите, но да би се од греха уздржавали. Не браним вам да пијете, но да се опијате, то забрањујем. Јер није вино зло, но неумереност је штетљива. Вино је дар Божији, а неумереност ђаволски проналазак. „Служите Господу са страхом и радујте се с трепетом“ (Пс. 2,11). Желиш ли пак да се јелом наситиш, насити се у своме дому, где ако се и догоди да се опијеш, има те ко прикрити; а не у крчми, где би се општој пажњи изложио и оне који су ту присутни саблазнио. Али када и овако говорим, не налажем ти да се у дому своме опијаш, но да крчме не посећујеш. Сам замисли како је на подсмех мушкарца или жену видети да и после и оваквог скупа, после свеноћног славопоја, после слушања Светог Писма, после Светог Причешћа па и духовног предавања, да у крчми дан проводи. Зар не знате, каква мука пијанце очекује? Та они ће и из Царства Божијег бити изгнани, и неизрецивих блага лишени, и биће у огањ вечни послани.

Ко је то рекао?

Блажени Павле: „Ни лакомци, ни лопови, ни пијанице, ни опада-

чи, ни отимачи, неће наслиједити Царство Божије“ (1 Кор. 6,10).

Па шта може бити горе од пијанице, кад он ради мале сладости насладу таквог Царства губи?

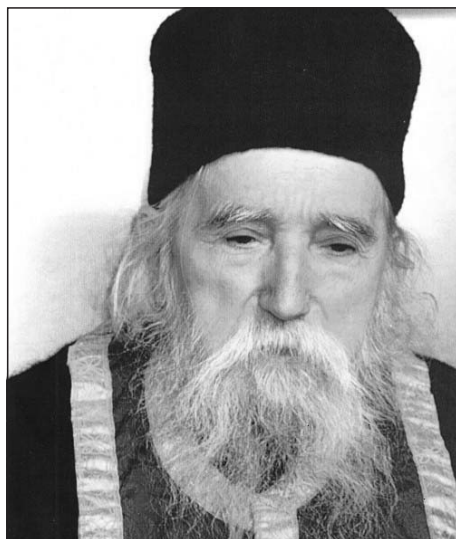
Али пијаница не може никакве сладости имати, јер се сладост само у умерености састоји, док је у прекомерном уживању безосећајност. А ко не осећа ни где седи или лежи, како ће пријатност пића осетити? Ко због густог облака пијанства не може ни само сунце да види, какву тај радост осећа? Та колика је код њега тама, да ни сунчеви зраци нису у стању да је разгоне.

Заиста, љубљени! Пијанство је свагда, а особито у мученички дан порочно, пошто осим греха и друге саблажњава, а такође и о безумљу и презирању Божанствене науке сведочи. Отуда и двогуба казна мора следити.

Зато, ако намераваш да по одласку свом одавде пијанчиш, онда ти је боље било дому остати и безобразлук не показивати, не скрнавити мученички празник, не саблажњавати ближњег, мисли своје не угушивати, а нове грехе не навлачити. Али кад си већ дошао да људе видиш који у крви и ранама беху огрезли, који садашњи живот презреше и к будућем полетеше, а ти настој да таквих бораца и достојан будеш. Они су живот презрели, презри и ти раскош, они су садашњи живот одбацили, одбаци и ти љубав ка пијанчењу.

Но ако баш хоћеш и да се насладиш, застани овде код гробова мученичких, пролиј ту изворе суза, узми са собом од раке благослов и узевши такву помоћ у молитвама, нека су ти свагда у свежој памети историја њихових борби, целивај

раку и прилегни на гроб, јер не само кости мученичке, но и гробови њихови и раке велики благослов изливају. А узми од светог уља и помажи све тело своје, језик, усне, врат и очи, па никад нећеш у попор пијанства поклизнути, пошто ће те уље ово својим мирисом опомињати на патње мученичке, одвраћати од неузддрживости, у трпљењу утврђивати и све душевне болести одагнати.



Желиш ли пак да се по вртовима, баштама и воћњацима прошеташ? Онда немој сад, кад је толико народа, но други пут то чини. Јер данашње је време, време борби, гледања на исте а не раскоши и одмора. И овде си дошао не да се одмориш, но да се научиш како да водиш разне борбе, па да би као човек силу невидљивих бесова сломио.

Нико не ужива у раскоши кад на место битке долази, и нико се мечу присутнима у време борбе хаљинама не украшава, нити гозбе тражи у време немира. Па немој ни ти, кад си већ дошао да духовну храброст видиш, и чврстоћу срца и

победу нову и чудновато и отмено нападање и рањенике у бици и савршену борбу јунака, немој велим, да демонска дела износиш. Нити се након овога што је дивно немој се овој ужасној пажњи пијанству и раскоши предавати; но духовну корист отуд узевши кући се врати тако да целим својим изгледом сведочиш, да си видевши мученике оздравио. И као што нам се они који се из позоришта враћају некако смућени, изнемогли и слаби чине, а то зато што о делима која су им тамо приказана још мисле, тако треба и онај који се с мученичке позорнице враћа да се од свих по изгледу и по држању, и по ходу и по умиљењу, па и по избору мисли разликује. Треба огњем душе да се смирује, скрушава се, трезвен и бодар да буде; па да и самим спољашњим кретањем тела унутарње љубомудрије показује. А због овога смо дужни да се уз потребну пристojност, са смиреним ходом, с разумном и умном чистоћом; са смирењем и тихим погледом у град вратимо. Јер „Све свједочи о мужу и одијело му и смијех зуба па и ход“ (Сирах. 19,27).

Повратимо се дакле од ових мученика, од духовног овог света и небеских вртова, повратимо се са позорница нових и необичних али тако да и сами бољи будемо и да друге од свих страсти одвратимо, да би се будућих блага удостојили помоћу благодати и човекољубља нашег Господа Исуса Христа, с којим Оцу заједно са Светим Духом слава, власт и част нека буде сада и свагда и у веке векова. Амин.

*Свети Јован
Златоуст*

„МАЈКА“ БОРКА - САСУД ЂАВОЛА

Преузето из часописа „СОКО“

Слуге од својих господара и синови од очева трпе често чак и онда када их ови неправедно кажњавају; а зар ти не желиш да претрпиш казну од Бога Који је изнад свих (господара), и који те воли више од било ког оца, Који све предузима и чини не због гнева, него ради твоје користи? Напротив, чим се деси било каква лакша болест, одмах бежиш од његовог Господства, хиташ ка демонима и журиш у синагоге? Можеш ли на крају добити опроштај? Како ћеш опет бити у стању да Га призовеш? Може ли било ко други, макар имао и смелост Мојсејеву, да умоли за тебе? Нико. Зар не слугиш шта Бог говори Јеремији о Јудејима: „Не моли се за тај народ, јер и да Мојсеј и Самуил стану преда Ме, нећу их услишити“ (Јер. 7,16, 15,1). Тако да постоје греси који су изнад сваког опроштаја и не могу бити опроштени. При томе Јудеји, мада привидно својим враџбинама и прекидају грозницу (у телу), у самој ствари они то не чине, али зато у савест уводе другу, још страшнију, грозницу, због тога што ће те свакодневно рањавати сопствена помишао, савест ће те мучити, говорећи: „Поступио си безбожно, учинио си безаконје, нарушио си завет са Христом, због лаке бољетице си издао побожност.“ Зар си ти једини оболео? Зар нису много више од тебе претрпели други? Па ипак се нико није осмелио на дело слично твојем: а ти, слабић и размаженко, изгубио си душу своју. Како ћеш одговорити Христу? Како ћеш Га у молитви призвати? Са каквом ћеш савешћу ући у храм? Каквим ћеш очима гледати свештеника? Како ћеш се усудити да руком дотакнеш Свету Трпезу? Којим ушима ћеш слушати Свето Писмо које се тамо чита? Ево шта ће ти сваког дана говорити мучитељска мисао и савест која мори. Какво је то здравље кад у себи имаш толико тужилаца? Али ако мало претрпиш, ако одбациш и са великом срамотом из своје куће избациш оне

који су хтели да те наговоре на било какве враџбине или хтели да ти на тело ставе било какву амајлију, одмах ћеш од савести добити росу спокојства. Нека те грозница пали колико хоће: душа ће ти пружати свежину бољу и спасоноснију од сваке росе, од сваке влаге. На исти начин на који ћеш, ако примиш неки враџбински лек, осећати се горе од оних што болују од грознице, и то због помисли о греху (који си учинио идући врачару, нап. прев.), тако ћеш сада, одбацујући све безбожнике, макар и страдао од грознице и трпео мноштво невоља, осетити се боље од било ког здравог, зато што ће ти мисао бити светла, душа весела и радосна, а савест ће те хвалити, одобравати и говорити: „Одлично, одлично, пријатељу мој, друже Христов, верни мужу, подвижничке побожности, који си пре спреман да умреш у мукама него да издаш поверено ти благочешће; у дан Суда бићеш са Мученицима. Они су били спремни да трпе бичевање и муке да би задобили част (од Бога): и ти си се сада решио да трпиш ударце и муке од грознице и рана, само да не би пристао на безбожне враџбине и амајлије“; и храњен тим надама (на вечне награде), ти ни нећеш осећати јаке болове. Ако те ова болест не однесе, однеће те, на крају крајева, нека друга: „ако сада не умremo, умрећемо касније“ (Св. Јован Златоуст).

Велики Отац и Учитељ Цркве, Свети Јован Златоусти, много је говорио против врачара и гатара и упозоравао Хришћане да се код њих не лијече. Данас, можда више него икада, требамо се подсећати на ове његове ријечи, јер живимо у времену када смо изложени заиста великим искушењима, када, многи од нас, још увијек јуре за хоџиним записима, у исто вријеме носећи бројанице око руку и афричке талисмани око врата те тако окићени одлазе код разних магова. Вријеме у којем живимо, недаће које нас свакодневно погађају, не смију да буду разлог због којег ћемо олако заборавити Бога и на његову непресушну љубав.

Тема рубрике „Отворено о негативно-стима“ овог броја „Сокола“ иницирана је свакодневним и нажалост, у последње вријеме, бројчано много већим, одласцима наших суграђана извјесној „мајци Борки“, самозваној исцјелитељки из Смедерева. Борка Стојановић, бивша радница пропале фабрике конфекције „Украш“, главна је атракција сеоцета Вучак покрај Смедерева. Професија којом се бави општи је дио антихристовских настојања да се човјек одвоји од Бога. Међутим, начин на који то изводи је страшан; запањујуће је колико покушава да се заклони иза Цркве и Православља, и забрињавајуће је колико у томе успјева код лаковерног и декларативно „православног“ дијела народа.

„Са овог светог мјеста, ја вас молим, апелујем, не радите то, јер многи које је она наводно лијечила данас леже у гробовима...“ брижним гласом препуним љубави, обраћао нам се отац Богдан Станишић једне недјеље по завршетку свете Литургије у Храму Рођења Пресвете Богородице на Мегдану. Ријечи су громогласно одзвањале у препуној цркви над погнутим главама вјерника који се искупаше да се сједине са јединим Исцјелитељем, јединим Спасењем наших јадних душа. У мом ми пролети једна мисао и подсјети ме на догађај од прије годину или двије. Сјетих се како свратих тада у стаклорезачку радњу у граду с намјером да устаклим једну икону. Док сам чекала да ми стаклорезац исјече тражени комад стакла, поглед ми привуче једна језива слика на зиду. „За Бога милога, шта је ово?“-упитах забезекнуто. „А, ма то је света мајка Борка“, одговори ми немарно и настави свој посао. Док сам ја скамењена покушавала да схватим како неко може такво светогрђе да направи, он незаинтересовано настави: „Ма помогла је неком човјеку па ето он одлучио да јој направи икону“. „Да јој направи икону!? Он је само тако одлучио да јој направи икону?“, разбјесних се...Он ме зачуђено

погледа и настави свој посао...Не сачекавши ни на свој тражени комад стакла напустих радњу без ријечи...Дуго ме, чини ми се, прогањао тај приказ...Ружни лик средовјечне жене извиривао је из дуге црне одежде коју можемо видјети на иконама свете Петке. Била сам и тужна и бијесна данима мислећи како смо стварно безумни, јадни и ...убрзо сам наравно заборавила на то. С тугом схватих да је данас много више оних који јој одлазе него тада, прије годину...двје...Ако смо јој луди и безумни правили иконе вјероватно ће се ускоро наћи неки фанатик да јој подигне храм.

Тешка времена која су нас задесила често су узрок наших недоумица. У низу невоља којима смо изложени протеклих година, ратних и послјератних расељавања, губитака најближих, сиромаштва и бескућства, неријетко се многи од нас питају гдје је излаз из неке наизглед безизлазне ситуације и којим путем треба кренути да би нешто промјенили. Само јаки Христови борци наоружаће се постом, молитвом и врелим сузама покајања те смирено чекати да им Господ осветли пут којим ће кренути. Они слабији, нажалост, сами ће изабрати несрећни пут који ће, њиховим очима гледано, бити, лаган и једноставан. „Шта је ту тешко? Отићи пар пута на гробље, покупити мало земље, мјешати је са водом и пити, па ће све кренути набоље?“ Умјесто Истинитог и Живог Бога од којег све долази вјероваће да им је кућа у којој живе направљена на гробном мјесту, или је станиште каквих бајковитих вила или можда злих духова!? Тако непријатељ Христов направи себи мјесто у једном збуњеном уму те им у сусрет пошаље своје вјерне слуге, „мајку Борку“ и њој сличне. Сеансе које она изводи, упуства која даје, говоре сами од себе. На једном од проспеката које дијели људима који јој долазе стоји следеће: „...помешајте некувано млеко и мед и извршите четири пута. Прскање радите у кући у свакој просторији и изговарајте следеће речи: драге виле и вилењаци, опростите што смо грешили, ми намерно нисмо хтели...“

или „са три незнана гроба (не читати ко је сахрањен) узети три грудве земље. Првог дана се стави у чашу воде једна грудвица земље да се сталожу, одлије се неколико кашика и сипа у сок...сви треба да пију у кући по мало тог сока...“ или „воду коју мајка Борка уради сви пију у кући, гдје неког боли да намочи крпу са водом и да стави на то место и замоли: Света Мајка Борка оно што је урађено у овој води нека дође до мене...“

Језиво, заиста! Јесмо ли Христови, браћо и сестре? Хоћемо ли молити Бога коме смо згрешили или ћемо опроштај тражити од некаквих измишљених вила и вилењака? Хоћемо ли се служити ђаволом водом коју некаква врачара „уради“, земљом са незнатних гробова или ћемо се умити животорном богојављенском, крстовданском или острошком

светом водицом? Не скрнавимо Христов крст урезан на нашем челу, него то исто чело своје помажимо уљем из кандила које даноноћно гори над чудотворном иконом Чајничке Краснице и својим израђаваним срцем вратимо се једином Исцјелитељу, Господу нашем Исусу Христу а Он ће, у бескрајној Милости Својој зацјелити све наше ране и опростити сва наша лутања.

Многи, вјерујем, неће се сложити са овим редовима. Многи се не би сложили са упозоравајућим порукама оца Богдана јер свакодневно хрле у Смедерево, својој мајци Борки да их бајањем и врачањем спаси од урока, болести, неуспјеха, неплодности...једној неписменој жени која користи нашу маловјерност у личну корист, која окићена светим иконама „изгони ђаволе“ из наших душа. „Пржи, се-

КОМЕНТАР

(Из Законџавила Свејџоџа Саве)

ПРАВИЛО: Ко себе врачарима и демонима препусти како би нешто што је недокучиво сазнао од њих, шест година запрећење да прими. Исто тако и који се повезују са чуварима медведа и врачарима и облакогонцима, те верују у родослове и у случај, из Цркве да се избаце.

ТУМАЧЕЊЕ: Онима који следе поганским обичајима и одлазе врачарима или гатарима или те у своје домове позивају, желећи од њих неке тајне да сазнају, такође и онима који хране и чувају медведе или друге неке животиње ради забаве и ради преваре простијих људи и који верују у случај и у родословље, то јест у рожданике, и у бајање, о онима који се зову облакогонци (од сељака звани вукодлаци, јер када негде нестане луна или сунце, веле „вукодлаци луну изједоше или сунце“ - то су басне и лажи) - тима који тако нешто творе и који тако нешто верују сабор прописа да се учини забрана (причешћивања) шест година, с тим

да четири године стоје са „припадајућима“, а друге две са вернима, те да се тако удостоје Божанствених Дарова. А ако непоправиви остану и после забране и не оставе се тих јелинских лукавстава, из Цркве свугде и на сваки начин да се избаце. Јер о врачарима и о чаробњацима рекоше богоносни Оци и учитељи Цркве, а више од других Златоусти говори, да од оних који врачају и који се баве бајањем, иако и Свете Тројице Име изговарају, иако и Светитеље призивају, иако и знак Часног Крста Христовог творе - треба бежати и одвраћати се.

ПРАВИЛО: Врачар и чаровник исто су што и убице.

ТУМАЧЕЊЕ: Врачар и чаровник забрану као за хотимичног убицу да приме.

ПРАВИЛО: И она која даје траве и она која чедоморне траве прима - убице су.

ТУМАЧЕЊЕ: Забрани за разбојнике подлежу и жене које узимају отров да уморе децу у својој утроби, и оне које им их дају.

МАТЕРИНСКА МОЛИТВА

*„Материнска молитва
са дна мора избавља“.*

Ову пословицу сигурно знају сви. Но, верује ли бар већина да ово није празна лепоречивост, већ савршена истина потврђена кроз многе векове безбројним примерима.

Отац Павле, монах, испричао је случај који му се недавно догодио. Мене је овај догађај запрепастао. Зато ћу га испричати да би сви знали о чему се ради.

На улици, оцу Павлу пришла је непозната жена и замолила га да дође и исповеди њеног сина. Рекла је адресу.

- Ја сам се врло журио - прича о. Павле и тога дана нисам успео да одем. А право говорећи заборавио сам адресу. Следећег дана она ме је опет срела ујутро врло забринута. Упорно ме је молила и преклињала да одмах кренем до њеног сина. Нисам је ни запитао зашто и она не пође са мном. Попео сам се уз степенице и зазвонио. Отворио је младић, врло запуштеног изгледа и одмах се могло видети да је пијан. Посматрао ме је дрско, јер сам био у одежди. Поздравих га рекавши: „Ваша мајка ме је замолила да дођем код вас.“ Младић се исприча: „То је лаж. Моја мајка је умрла пре пет година“. На зиду је стајала њена фотографија. Ја му показах на њу говорећи: „Ова жена ме је замолила да те посетим“. А он ће изазивачки: „Значи, ви сте са онога света дошли?“ „Не, одговорих. Управо са овога света. А то што ти кажем испуни. Сутра ујутро

дођи у храм.“ „А ако не дођем?“ „Дођи, мајка тако моли. Грех је родитељску реч не послушати.“

Сутрадан он је дошао. На исповести се тресао од ридања, говорећи да је мајку истерао из куће. Живела је по туђим кућама. Ускоро је умрла. Он је сазнао да је умрла, али није ишао на сахрану.

Тога дана увече последњи пут сам се видео са његовом мајком. Била је врло радосна. Много се захваљивала и рекла ми је да је њеном сину опроштено, јер се покајао и исповедио и да се она са њим већ видела.

Ујутро сам пошао на његову адресу. Суседи ми рекоше да је јуче умро и да је одвезен у мртвачницу.

Ево, то је била прича о. Павла. Ја грешни размишљам: Значи, мајци је било дано да види сина са места где је била после свог земног краја. Било јој је дано да зна време смрти свог сина.

Дакле, и тамо је њена молитва била тако силна да јој је било дано да се ваплоти и замоли свештеника да исповеди и причести несрећног раба Божијег. Јер, тако је страшно умрети без покајања и причешћа. И што је главно: она га је волела и као пијаницу који ју је истерао из куће. Она се није љутила и жалила, знајући боље од нас о уделу грешника. Учинила је све да тај део мимоиђе њеног сина. Она га је подигла са греховног дна, управо она, и то само силом своје љубави и молитве.

*„Руски дом“ бр. 9/2001.
Превео Небојша Ћосовић*

ци, пржи, сеци, уби ђавола, бади га у воду.... Пржи, сеци“ - одзвања просторијом Боркина бајалица. Онда даде знак, сви устадоше, и сагнуше се с рукама до пода. Ритмично мумлање Борке и њене помоћнице Љубице - пржи, сеци - па после пар минута сви се исправише, а неки уздахнуше као у заносу и ухватише се за главу. Дрвеним крстом удара по фотографијама болесних, и стискајући шаке рецитије: Цеди, цеди, цеди. То, кажу, цеди болест. Све време помоћница у ћошку, крај кутије где пише „прилози за Хиландар“, пева молитве против вештица и ђавола, уз обавезно помињање „велике мајка Борке“. „Чисти, цеди, да се чисти, да се цеди, цедим ти стомак, да избацитим ђавола...“ - описивао је један очевидац те „чудесне догађаје“. Догађаје од којих се леди крв у жилама оних који знају шта то значи. Нажалост, лаковјерном народу све је могуће продати. Па и онда када нам нека неписмена жена својим наводним даром наизглед враћа здравље а заузврат нам узима оно што нам је највриједније. Јер, док мислимо да јој плаћамо незнатну цијену за оно што нам пружа, ни свјесни нисмо да много већу цијену плаћамо. Цијену која се сада на изглед не види јер нас не удара, баш много, по џепу. Цијену онога за шта нам сва блага овог свијета неће бити довољна да би надокнадили штету. Цијену душе своје коју ћемо сутра морати изнијети пред Бога. А ви, драги наши суграђани, подсетите се на ријечи наших светих отаца и када вас стигне нека невоља, радије се помолите својој брзој помоћници Пресветој Мајци Божијој, помолите се св. Петки Српској, помолите се св. Сави и Немањи, поклоните се чудесним моштима св. Василија Острошког и св. Николаја Жичког.

А на крају, запитајте се од чега она то лијечи.... И ако сматрате да сте од неке болести, уз помоћ њеног демонског „дара“, излијечени, будите сигурни да сте тек тада обољели и да се та болест лијечи много теже од свих болести људског рода.

Редакција

МОЛБА

Човек неки имаше две трешње пред кућом својом.

Једна беше зла а друга добра. Кад год је он излазио из куће, обе трешње су викале к њему и просиле нешто од њега. Зла трешња сваки пут је просила нешто друго: те окопај ме, те окреси ме, те напој ме, те одведи сувишну влагу од мене, те заклони ме од жаркога сунца, те дај ми више светлости! А добра трешња понављала је увек исту молбу: господару, помози ми да донесем добар род!

Домаћин је подједнако милоствиво и брижљиво гледао обе своје трешње, и слушао њихове молбе. Чинио је по вољи и једној и другој, наиме: злој трешњи давао је све оно што је она захтевала, а доброј само оно што је он налазио за потребно с циљем да би њена молба на крају била задовољена, тј. да би јој род био што бољи и обилатији.

И шта се после догодило? Зла трешња је знатно надебљала; стабло и гране сијале су јој се као уљем помазане, а лишће јој је било тамно зелено, широко и као шатор густо, док добра трешња није својом спољашношћу привлачила ничију пажњу. Кад је пак дошло време роду, зла трешња донесе редак и ситан род, који због густог лишћа никад не дозри, а добра трешња да врло обилат и укусан род. Застиди се зла трешња због тога што и она није могла донети такав род као њена добра сусетка, и стане роптати на домаћина, кривећи њега за то. Но, незадовољни домаћин љути то јој одговори:

- Зар сам ја томе крив? Нисам ли ја целе ове године чинио све по твојим жељама? Да си и ти мисли-

ла само о роду као твоја сусетка, ја бих и тебе и припремио и оспособио да донесеш онакав исти род као и она. Но, ти си се правила разумнија од мене, који сам те посадио, па си ето зато и остала бесплодна. Покаја се зла трешња горко и обећа домаћину, да ће и она идуће године мислити само о роду и њега само за добар род молити, а остало све оставити његовој вољи и бризи. Што обећа, то и учини. И почне се понашати као и добра трешња. Идуће године обе су трешње донеле подједнако добар род, и радост њихова, као и домаћинова била је велика...

Из ове просте приче јасна је поука за све оне који се Богу моле. Бог је домаћин овога света, и људи су његов рукодјел. Као и сваки домаћин, тако и Бог тражи од свог рукодјела род. „Свако дрво које не рађа добра рода, сече се и у огањ баца“, говори се у Јеванђељу. Треба, дакле, бринути се, о роду пре свега и изнад свега. И треба се молити Домаћину Богу, „Господару Жетве“ за добар род. Не треба од Бога просити мале ствари. Гле, нико не иде ни земаљском цару да проси од њега мале ствари, које може добити лако и другде. „Господ наш је Господ великодарни“, вели свети Јован Златоуст. Он вели, да деца његова просе у њега велике дарове, достојне царевића. А највећи дар што Бог може дати људима јесте царство небесно, у коме сам Он царује. Зато Господ Христос и заповеда: „Иштите најпре царства Божјега“, а остало ће вам се

све придодати. И још Он заповеда: „Не брините, шта ћемо јести, или шта ћемо пити, или чиме ћемо се оденути. Зна отац ваш небесни, да вама треба све ово“. И још вели: „Зна отац ваш шта вам треба пре молитве ваше“.

Шта треба, дакле, просити од Бога? Најпре оно што је најбоље, највеће и најтрајније. А то су духовна добра, која се сва именују једним именом - царство Божје. Када то прво просимо од Бога, Бог даје уз то и све остало што нам је на потребу у овоме свету, но, наравно није забрањено просити од Бога и ово остало што нам је на потребу, но, ово се може просити само уз оно што је главно. Сам Господ Христос нас учи да се молимо и за свакодневни хлеб: „Хлеб наш насушни дај нам данас!“ Но ова молитва за хлеб у Оченашу не долази на прво место него тек после молбе за светост имена Божјег, за долазак царства Божјег, и за владавину воље Божје на земљи као и на небу. Прво, дакле, духовна добра, па тек онда материјална. Сва материјална добра јесу од земље, и Бог их лако ствара и лако даје. Даје их по милостивности својој чак и онима који му се за њих не моле. Даје их животињама као и људима. Али духовна добра Он не даје без воље човекове, нити без искања. Најдрагоценија блага, (тј. духовна, као: радост, мир, доброту, милостивост, истрајност, љубав, наду, веру, мудрост, и др.) Бог може дати исто тако лако као што даје материјална добра, но - само онима који заволе та духовна добра и од Бога их заишту.

*свешт. Владика
Николај*

МАРА - МЕЈРИМА

(наставак са 14. стране)

- Знаш шта је Маро? Ја те недам. Имам пушку уза се, чекаћу на вратима и сјутра ћу убити твога бега... Убићу га, нек се скот збрише са овога свијета. Само те молим причај ми све твоје јаде!

Мара после више уздаха настави:

- Од више времена приморава ме беговица и остале комшинице, да се потурчим. Ја сам свагда одбијала. Јуче беговица, ваздан, што ме викала и свјетовала, како је лијепа турска вјера, па ми је и име прећела. Сад ме зове лијепа Мејрима - о, небо! Погледај ме! Смилиј се! Рече Мара, па опет заплака...

Јеремији дошла душа у коталац, па ће опет рећи: „Даље говори Маро!“

- Пошто виђе, да ја нећу никако, она ми стаде и бегом прјетити... За вечером каза све бегу, а бег, права потурица, поче хвалити турску вјеру на дуго и нашироко, па пошто се и он освједочи, да ја нећу никада прећи у турску вјеру, он љутито рече: 'оћеш, крмачо! Или ћу те сву на комадиће сасјећи... Ја сам му рекла: Сјеци беже, али нећеш дочекаати да ти Мара буде туркиња... Ја сам сиромашна, али радо дајем свој живот за своју лијепу вјеру, која ће ме избавити сваке биједи и напасти!

- Тако је Маро! Него знаш шта је? - рече Јеремија.

- Шта?

- Ти ћеш свога драгога Јеремију послушати!

- Зашто не?

- Што ти год бег сјутра рече, ти га послушај... Ништа не говори, само шути .. и плачи .. они ће те на морање потурчити...

- Па за Бога Јеремија! Зар ме и ти наговараш, да се потурчим? О Боже! Зар немам помоћи ни од тебе? - прекиде га Мара плачући...

- Ти не мораш нигда бити туркиња, драга Маро! Само ако ти срце не воли турску вјеру... Нек

те они зову како год оћеш, опет ти у срцу можеш чувати и хранити своју вјеру.

- А шта ће Бог од мене учинити? Рече Мара жалостиво.

- Бог све види Маро! Нужда закон мјења... Он ће те опет миловати и љубити, само нигда не губи наде на своју православну вјеру...

- О гробе мајке! Отвор' се да прије времена легнем у хладни гроб, а да ме не зову туркињом, о мајко! Мајко!

И Јеремија удари у плач, па јој опет рече:

- Дакле Маро! Послушај моје ријчи. До неколико времена, ја ћу те избавити, па ћеш опет бити Српкиња вјере православне“...

- А, што ме одмах не избављаш? Иди! Онда нијеси више мој драги! Ја бих за те душу своју дала, а ти? Ти ћеш гледати, да ме туркињом Мејримом зову??

- Немој тако слатка Маро! Ништа ти нећеш бити. Да могу, ја бих те сад избавио, послушај ме биће боље и за ме и за те. Ја ћу одмах сутра отићи од једног Србина до другог, каза ћу им за те и питаћу их за савјете. Знам добро, они ће помоћи и мени и теби.

- Само се бојим већем јаду! - рече Мара.

- Зато се ништа не бој... А ако ми не помогну, ја ћу те - вјеруј своме Јеремију - избавити, ма и главом својом платио.

- Кад је тако Јеремија, ја ћу те послушати. Ријечима бити туркиња, али вјеруј ми, срце ће моје опет вјеровати и молити се мојој правој вјери... И ово ћу само због тебе учинити; јер да ми нијеси још ти, вјеруј ми сјутра би ме бег исјекао на комадиће...

- Нек ти није ни мало тешко Маро! Ти добро знаш, да је иза муке и лест.

- То сам одавна чула.

- Сада драга Маро, да се растанемо... вакат је...

- Мирно борави санак.

Зачуше се ватрени пољупци...

- С' Богом Маро!

- С' Богом Јеремија! Не заборави ме.

- С' Богом!

Освануо бијели петак. Руља Турака искупило се пред дамијом... Сви се нешто живо разговарају. У сваког си на лицу могао виђети, неку веселост.

- О, благо бегу и беговици! - рече неко међу оном руљом - пророк, Мухамед, поставиће их у ценет, на најбоље мјесто. Они једну Влахињу уведоше у нашу лијепу - турску вјеру... рече други.

- Благо њима свагда! - дода цијела руља...

Мало не постаја, воде Мару беговица и неколике Туркиње... Уведоше је управ у цареву дамију. Оца и кадија питају је:

- Оћеш ли Маро у нашу лијепу - турску вјеру, која је прва и најстарија на земљи?!

Мара плаче, ништа не говори...

Бег виче: „оће, да шта ће? Мора!“

Мара једнако шути и плаче...

Обуку јој ферецу, замотају је и нешто јој очи-тају и одведу је кући... Име су јој дали Мејрима.

Јеремије већ је казао Србима, како ће Мару данас тј. у петак потурчити... Србима је било тешко и договоре се, да даду Јеремији нешто новача, па да је како год избави, да је узме за жену. Обећају му дати писмо, те да прибојгне у Шумадију или Црну Гору.

На бијеле покладе увече, он се са њом састао, опет у башчи, узео је за руку и одвео је пред црквена врата. Ту је он с' њом стајао, све до пред зору. Тада јој је рекао, да пред црквом чека, а он се морао у хаџије вратити, да га не би ко видео, па би главом платио...

Она је тако стајала...

Освануо чисти понећелак, а Срби пошли у цркву... Пред вратима нађу Мару замотану у фереци.

Кад је виду, препадну се, бојећи се, да није који турчин замотан са оружјем, па ће неки запитати:

- Ко си ти у тој фереци?

Мара се одви и рече: „Ја сам Мара Бјелогрлица из Слатине, што су ме у прошли петак потурчили силом! Дошла сам Богу и св. Николи, да ми

опрости... оћу, да сам Српкиња православне вјере, па нека ме Турци сву исјеку..."

Срби кад чују од весеља нису знали шта чине... Уведу је у цркву. Свештеници је испитају, а она им све исприча и одрече се турске вјере...

Покојни поп Ђорђе Продановић, узме је себи код куће, ће је била мјесец дана; после је узме Јово Кандић свештеник и код њега буде мјесец дана...

Ријеч је одалица... Ријеч по ријеч - од уста, до уста, зачују Турци, да је Мару одвратио од Турске вјере Јеремија Обреновић... Кажу му хаџији. Хаџија кад је чуо - дозволе својој кући познатог српског катила, кога су због тирјанства прозвали Гегом и искаже му све... Договоре се, да ту ноћ убију Јеремију и да га баце под коњ у шталу, па да рекну, коњи га погазили...

У истог хаџије био је други слуга - неки Мухамеданац, који се са Јеремијом веома пазео, па кад чу, да ће Јеремију, мучки на спавању убити, жао му би, оде Јеремији и рече му:

- Да јадан ниси ноћас не мој никако спавати буди на опрезу. Пушку имаш - а тако и барута.. На моју душу убиће те Гега! Ено га са хаџијом у соби и говоре, како ће те убити. Ја ћу чувати врата, мени су рекли, па ако ти дође до невоље не бој се бјежи мени, ја ћу те пропуштати.

Јеремија кад чу, не би му мило, али се опет одважи и рече Турчину:

- Вала брате Смајо! Да, ти ће до невоље дође и ја бих тебе избавио, а ти како баш оћеш?

- Дина ми и турске вјере! Не бој се, ја ћу те избавити.

У том истрча хаџијин син и викне:

- О Јеремија, хајде у собу зове те хаџија!

Јеремија кад чу, брже боље, нађе свој - црногорски лаворвер - што га је под Острогом купио, напуни га и метну у џеп...

Уђе у собу, кад тамо сједи хаџија и крволук Гега, који је родом био из Арнаутске.

- Што си ме звао хаџија?

- Чуо сам Јеремије! - рече подмуко хаџија - да ти није више мило јести мој хљеб, па сам те зовнуо, да те питам?

- Како то драги хаџија! Мени је твој хљеб одвазда мио, па ће ми бити мио и даље.

- Неће, неће Јеремија, како сам ја чуо.. Ти се поасијо, па мислиш да нећеш нигда огладњети?...

- Мореш хаџија говорити шта оћеш, али ја мислим, да те вјерно и поштено служим?

- Служио си до сад, а сад си преокренуо!

- Не дао Бог хаџија! Ја тебе не могу никад забравити на твојој соли и хљебу...



- Заборавићеш Јеремија! Јер ти Мејриму прекрсти, па нисам више рад, да ми будеш слуга. То моме дину и вјери не подноси...

- О, за Бога драги хаџија! Како ћу ја Мејриму прекрстити, кад ја нисам поп? Ништа не умијем, него се Богу молити, по своме закону!

- Јеси крмче, ти си је покрстио!!

- Нисам хаџија, ако ћеш ми вјеровати, а зар би она мене и послушала?...

- До сјутра си у мене - у мојој кући, рече хаџија, а од сјутра, да те моје очи нијесу више виђеле. А видиш ли овога уза ме? Он ће ти сломити твој... крст кад било, јесил чуо влаше крмски?!

- Мореш хаџија што оћеш радити, али ја нијесам ни у чему крив!...

- На дво излази! Да ми ниси нигда на очи излазио!

- На дво! На дво крмче! - продера се и Гега - ја ћу ти свако твоје ребро сломити, да знаш, шта је Гега... крст ћу твој - влашки ногама погазити, па ћу се..... !!!

Јеремија истрча напоље и оде у шталу, премишљајући.

Смајо кад га виђе речу му:

- Ето видиш, да сам ти право казао.

- Јеси брате Смајо, да ако игдје вријеме дође, те ти зато вратим.

Ко ће ко Бог?! Ту ноћ хаџија и Гега изопијају се тако да се нијесу ни ујутру тријезнили.

Кад сване Јеремија заиште свој нож и дугачку пушку. Хаџиница није шћела дати, а он рече: „Бели жив одавде нећу изићи док ми нож и пушку не дате“. На пошљетку му хаџиница извади из собе и даде; он заћене нож, а пушку прорамена и изађе на врата.

Кад је изишо ко да се наново родио! Одмах крену попа Ђорђа кући, доведу од Кандића Мару и поп Ђорђе вјенча их у својој кући...

Одатле Јеремија и Мара ноћи оду кући Јеремијева брата у Слатину. Ту су били неђељу дана, па бојећи се, да Турци не би чули за њих, одселе се у Сарајево.

У Сарајеву су живјели и служили код неког србина и лијело им је било. Одатле се опет настане на Гласинац, ће и данас весело и задовољно живе...

У старачким годинама сладе им живот, њиховијех тринаест синова к'о соколова..

Још за живота Бог их је благословио и ето им дао тринаест новијех снага; јер не погазише своје православне вјере и српске народности, и спомен ће им свагда у срцима поштенијех Срба и Српкиња остати, као примјер и образац, како треба чувати своју прађедовску вјеру и народност.....

„Књижевни радови“
Мар. С. Пойовића -
Родољуба, 1892.

НЕПРАВИЛНО ДЕЈСТВО СРЦА

Као што неправилно дејство ума уводи у самообману и прелест, тако исто уводи у њу и неправилно дејство срца. Препуна је неразумне гордости жеља и тежња да се стекну духовна виђења умом који још није очишћен од страсти који још није обновљен и поново саздан десницом Духа Светога; препуна је исте такве гордости и неразумности жеља и тежња срца да се наслади светим, духовним и божанственим осећањима, кад је оно још потпуно неспособно за такве насладе. Као што нечист ум, жудећи за божанским виђењима и немајући могућности да их угледа, ствара себи виђења из себе самога, те помоћу њих себе обманује и прелашћује, тако и срце, усиљавајући се да окуси божанствену сладост и друга божанствена осећања, а не налазећи их у себи само себе вара, обманује и погубљује, те на тај начин улази у област лажи, у општење с бесима, потчињавајући се њихову утицају и подвргавајући се њиховој власти.

Од свију осећања огреховљеног срца људског једно једино се може користити у невидљивоме богослужењу: туга због грехова, због греховности, због пада, због погибљи своје. А зове се таква туга именом плача, покајања, скрушености духа. То нам сведочи Свето Писмо. „Да си хтео жртве, принео бих Ти; за жртве паљенице не мариш“; и није Ти благоугодно ниједно срдачно осећање, ни оно само за се ни сва укупно - сва су оскрнављена грехом и извитоперена падом човековим. „Жртва је Богу дух скрушен: срце скрушено и смерно Бог неће презрети“ (Пс. 50, 18-19). Та је жртва - одречна жртва: кад се она принесе, онда по самој природи ства-

ри отпада приношење других жртава; или: кад човек осети покајање, онда умукну сваколика друга осећања. Зато, да би жртве других осећања постале миле и угодне Богу, треба да он претходно учини добро нашем Сиону и да подигне зидове нашега разрушеног Јерусалима (сравни следеће стихове истога псалма). Господ је праведан и свесвет. И само су пра-



Манастир Св. Варнаве, Кијар

ведне, чисте жртве, за које је природи људска способна откако је Спаситељем обновљена, благопријатне праведноме и свесветоме Господу. За оскрнављене приносе и жртве паљенице Он не мари. Постарајмо се, дакле, да се очистимо покајањем! „Онда ће Ти бити миле жртве правде, приноси и жртве паљенице, тада ће метати на жртвеник Твој теоце“ (Пс. 50, 21) - тј. новорођена осећања човека који је обновљен Духом Светим.

*Св. Игњатије
Брјанчанинов*

ВЈЕРА

Вјера је наше дисање за вјечни и непролазни живот. Вјером живимо а не гледањем. Вјером се рађамо. Вјером живимо. Вјером се крећемо. Вјером се хранимо. Вјера је наша духовна храна. Душевним очима више видимо него тјелесним. Вјера је очекивање сусрета са невидљивим и живим Творцем и Господарем свега видљивог и невидљивог. Вјера од привремености овјековјечује. Вјера је мјера вјечности, а утјеха пролазности и привремености. Вјера нам блажи тугу и помаже да превазиђемо невоље, да савладамо и побједимо искушења и непријатеље. Вјера је наша одбрана од невидљивих непријатеља. Вјера је чувар душе. Вјера олакшава душевне и духовне терете и једина је која их може побједити. Вјера нам даје крила да летимо овом долином поднебеском. Вјером прелијећемо и све гудуре, брда и планине туга и проблема. Вјера нам улива снагу и храброст, даје одважност да смјело станемо пред све непријатеље, да се боримо и изборимо и побједимо. Вјером се одгоне непријатељи и нечисти духови који хоће душу нашу да заробе и одведу у вјечну смрт. Само нам вјера помаже кад ближњи и домаћи наши устану на нас. Вјера је тврдо поуздање да је Бог увијек са нама. Вјера је истинско усаглашавање слободне воље наше законима и заповјестима Божјим. Са вјером скрштамо бијеле руке и завршавамо овоземни живот наш, са вјером, надом и поуздањем да се тако не завршава наше битисање и наш живот, него са вјером да тек настаје онај вјечни, блажени, непролазни живот испуњен милости и Љубави Божје.

*Протој.-сѣаврофор
Момир Васиљевић*

УЛАЗ У ЦАРСТВО

Молитву Господ заповеда једнако као и покајање, а уз то указује на подједнак крај и молитве и покајања - улазак у Царство небеско, у Царство Божје, које је унутра у нама. „Покајте се јер се приближи Царство Небеско“ (Мт. 4,17). „Царство је Божје унутра у вама“ (Лк. 17,21). „Иштите, и даће вам се; тражите, и наћи ћете; куцајте и отвориће вам се. Јер сваки који иште, прима; и који тражи, налази; и који куца, отвара му се... Кад дакле ви, зли будући, умете добре даре давати деци својој, колико ће више Отац небески дати Духа Светога онима који ишту у њега?“ (Лк. 11,9-10,13). „А камоли Бог неће одбранили изабраних Својих који Га моле дан и ноћ“ и жале се на насиље од стране греховне заразе и демон?? „Кажем вам да ће их одбранили брзо“ (Лк. 18,7-8). Улаз у Царство Небеско, које је светим крштењем усађено у срце свакога хришћанина, није друго до развијање тога царства по дејству Духа Светога.

Похитај с молитвом, спасења жедна душо, похитај стопама Спаситеља Којега прате небројени ученици Његови! Помоћу молитве вичи за Њим као некада жена Хананејка (ср. Мт. 1,22-28), не срди се ако дуже потраје Његова привидна равнодушност спрам твоје молитве, великодушно и смерно претрпи невоље и унижења што ће те по Његову попуштењу срести на путу молитвеном. За успех у молитви неизоставно је нужна помоћ - од искушења?! По вери твојој, а за смирење твоје и неодступност у молитви, Господ ће те утешити исцељењем бесомучне кћери твоје, другим речима исцељењем бесомучне од дејства страсти душе твоје, - утешити ће исцељењем твојих помисли и осећања, претворив их из страсних у бестрасна, из греховних у света, из телесних у духовна. Амин.

*Св. Игњатије
Брјанчанинов*

ХЉЕБ

Хљеб је највећи благослов Бога човјеку. Без хљеба нема живота. Ако си гладан хљеба си гладан. Христос је хљеб нашег живота. Молимо Бога за хљеб насušни. Гладном понуди комад хлеба и све си му дао, јер си утолио глад његову. Кад имаш кору хљеба имаш све што ти треба. Ко тебе каменом ти њега хљебом. „Ја сам хљеб живота“.. говори Христос, и узевши хљеб благослови и преломи, даде својим ученицима и апостолима: „Узмите једите ово је тијело моје, које се



Манастир Св. Ирине, Цариград

за вас ломи, за отпуштење гријехова“. Богомладенац је рођен у граду хљеба, јер Витлејем и значи дом хљеба. А шта би понудио друго животодавац него оно што је најважније за живот - хљеб живота. Са хљебом су ученици нахранили неколико хиљада гладних, а у котарици су имали само неколико хљебова, и преоста неколико котарица.

Дошао до хљеба. Зарадио хљеб. Пошао трбухом за хљебом, или, трбухом за крухом. Кад останеш без хљеба, кад огладниш, тек тада поимаш шта су значиле корпе пуне хљеба на твом столу и твојој остави. Сазнаш колико је битно и потребно засити те и најести хљебом. Е, да су само мрвице које су

падале са стола док смо у изобиљу имали хљеба на трпези. Библијска прича о блудном сину, као и прича о богаташу и Лазару на најбољи могући начин посвједочава шта значи бити жељан и мрвица које падају са стола и бацају и свињама дају.

Сит гладном не вјерује. Сит није остао без хљеба и није огладнио. Кад огладниш и ужелиш се хљеба, тад сазнаш шта хљеб значи. Хљеб је светиња коју ратар и земљодјелац са побожношћу и молитвом у бразду сије, да би зрно изникло и стосрук род родило. Кад засије њиву своју моли се Богу да година буде пријатна и родна. Моли се да сунце умилно грије, а киша плодна пада те да усјеви сазру да не буде узалудан рад, припрема, гнојиво, орање и рад на њиви. Кад пшеница сазри и род донесе са молитвом приступа домаћин да род убере и благодари Богу на дару и приносу, јер зна да је узалудна сва мука његова, ако Бог не да да роди. Кад сабере род пшенични у амбаре своје онда се помоли да брашно буде хљебно и пекари добар хљеб испеку да људи користе и једу хљеб и благодаре Богу на дару. Благодари и ти Господу дародавцу што ти је подарио хљеб животни и што дјеца и домаћи твоји у здрављу и весељу једу хљеб и захваљују Богу на овом животном дару. Ти си срећан и благословен човјек јер си схватио да је хљеб светиња и да хљеб треба са благословом јести и односити се као према светињи. Тешко теби ако заборавиш и обесветиш хљеб. Знаш ли да хљеб представља тијело Господње. Зато благодари Богу на овом светом дару. Као што је Бог израиљцима давао хљеб са неба, нама је подарио хљеб живота. Исусе Христе Господе и Спаситељу Ти си хљеб живота Теби се молимо и вапијемо: насити нас хљебом потребним у овоземном животу нашом и нахрани нас хљебом од којег се не гладни, него вјечно живи.

*Пројтој.-сѣаврофор
Момир Васиљевић*

ПРЕД „КРАСНИЦОМ“

Дошао сам Теби, Света Мајко Божија, да се поклоним пред светом Твојом иконом, с надом да ће ме Господ молитвама Твојим укријепити, и ободрити, и оснажити. Дошао сам жедан, из пустиње, с надом стидљивом да ћу бити напојен Водом Живом. Дошао сам с надом да ће Господ, молитвама Твојим, узети моје гријехе, и олакшати ми души, и приближити ме Себи.

Стигли смо прије почетка Литургије. Цјеливали смо икону Пресвете Богородице, свако са својом молитвом.

Знао сам и да сам овдје сад, па ко зна кад поново, и да чекати с исповјешћу Богу више не требам, а да помоћ требам. Гријех сам видио у себи, носио сам своје падове - у очима су ми се видјели - и осјећао своју немоћ. Шта је могло да приговори жељи да пустим вапај за помоћ из грла?!

Браћа и сестре су већ били изашли из цркве, и ја се вратих у њу. Мир, тишина, и свјежина насупрот топлог прољећног јутра. Гледао сам полако по унутрашњости храма, чувајући најважнију слику за крај. Ону за чијом је благошћу све моје чезнуло, и Која као да је миловала моје срце и ум и душу својом молитвом. Код Тебе стадоше моје очи, Богородице.

Гледао сам Те дуго. Радовала ми се душа, тихо, молитва се везала једна за другу: Богородице Дјево, радуј се благодатна Маријо, Господ је с Тобом... Спаситеља душа наших; Богородице Дјево... Дизао сам поглед ка Твом лицу, па га обарао, па упућивао молитву Благом Христу, па опет Теби.

Глава се спуштала на хладни камен, као на најудобнији јастук. Срце се молило само од себе, и ум је постао само ниједи посматрач чуда присуства Божијег. Хвала Ти, Мајко. Боже Господе, како ми је само lijepo било! Помислих: Кад би човјек

могао вјечно овдје остати, радовати се Богу, учити о Њему и дивити Му се. Зашто морам одавде? Како да направим корак по изласку из цркве, а да се не испрљам?

Сада сам већ стајао, и прећох лаким погледом по зидовима храма. Моје очи видјеле су само иконе светих. Чух у себи ријечи преподобног аве Јустина да је човјек икона Божија, а цио свијет иконостас...

Слава Ти, Господе!

Хвала Ти, Господе!

Помилуј, Господе!



Живи, и буди свјесан ко си и Чији си, уз Божију помоћ, а то без борбе нећеш добити. Твоје срце нек буде у молитви, и мисао с Богом, ноге на путу Његовом. Твоје очи нека у браћи и сестрама виде само иконе Божије. Тада ћеш бити стално у храму Његовом, у наручју Његовом - Бога и Оца свог.

Слава Ти Господе

Хвала Ти, Мајко Божија

*о посјети икони
Чајничкој
Богородици
2007. год.*

О ПРОЛАЗНОСТИ У ЖИВОТУ

Међу људима живи, и наслеђује се формула: да је о неким чињеницама „паметније“ не мислити. Наслеђује се уједно и ванредна способност за то паметно немишљење.

Занимљиво је да у те чињенице долазе некоје од најкрупнијих појава и идеја овог света и живота, из области душе и духа, етике и морала. Између осталих, чињеница пролазности. Пролазност, као природно начело, као ток наше егзистенције, пред нама је, с нама је, у нама је, стално као крв и дах. Пролазност је услов живота који имамо, податак за све што ценимо и волимо; од начина како идеја о тој чињеници живи у нама, зависи оно у шта циљају напори човека: мир, и мудрост, и доброта човечанска. Оплемењена свест о пролазности, пролазност нас, и свега око нас, то је извор мира, мудрости, доброте. Увек нам смета она сурова реч у Еванђељу: Безумниче, још ноћас ти могу душу узети. Израз за пролазност не би смео бити претећи; пролазност није катастрофа, она је стално стање. Израз за пролазност мора бити складан и mudar. У нашој таласавој егзистенцији, талас је и лепота и енергија и отход. Божја воља је талас.

Међутим, ништа на свету није толико празна узречица, толико празнословље, колико у разговорима, текстовима, саветима, тешењима наши стереотиписани о обезличени изрази: све пролази; ништа није вечно; свему долази крај; данас јесте, сутра није; итд. Чује се то сваки час, поводом свачега и ничега, са једном одвратном механичношћу која избацује своју паролу слично оним глупим рефренима који немају никакве везе са строфом којој су додати.

Судбине наше су таласи. Таласаво кретање мишицом и руком у знак опроштаја при одласку, симбол је дубок и диван. Друм вијуга, рука таласа,

човек се губи из вида. Назидамо кућу, и затворимо се у њу, али куће су зидане по друмовима. Човек седне мирно, прекрсти руке непомично, али по рукама реже пролазност резотине као и по лицу. Нека једна личност, сакривена и непозната, промоли кроз прозор руку, тако је као да смо јој и лице видели. Пролазност је идентична с нама сваког тренутка, у свакој црти лика или руке. И више је у нашем пориву и лету, него у умору и паду. Жеђ да се што више уради, дочекивање белих зора са захуктаним енергијама, то је ритам пролазности. А меланхолија што тако мало можемо да свршимо, лепа је, има диван осмех оних који путују, одлазе, боре се са својим крилима кад год се вежу за једно место, једно чекање, једног човека. Код сељака, примитивних, непосредних, живих више својим бићем него правилима и навикама, чује се поводом свачега реч: ако Бог да, и види при том поглед који прне из очију у даљину.

Ми смо сваког часа други и другде. Два пријатеља се не могу наћи два пута на истом месту, исти. Пролазност свира у нас модулације, такве да пресићују сваку фантазију. Живот је од тих модулација леп, и једино од њих дугачак и вијугав... Али људи празнословје: пролазност наша, то је страшно; боље о њој не мислити. А о чему је онда добро мислити? О животу. Па ми у свом празнословљењу и живот зовемо страшним! И зар је живот противност пролажења? Живот је синтеза живљења и пролажења: он је пролазност, са спираластим боравцима око станица које се, редом, остављају. Ко не мисли о пролазности, не мисли ни о животу. С разапетим једрима и крилима се одлази. С пуном чашом живота у руци се пролази. Мушкарци, тако јаки у примитивном осећању свог бића, срочили су ону чувену и чудесну омладинску песму, чија строфа почиње речма Гаудеамус игитур, а свршује се речма Нос хабебит хумус.

У младости, у кући и у школи, редак је случај да нас неко учи мислити о пролазности, правилно, постепено, храбро, као о битној црти наше егзистен-

ције, и свега у њој. Напротив, уче нас кукавички избегавати ту мисао. Почне ли неко сам од себе да разговара са живим песком на коме стоји, плаши га околина њим самим као човеком у кога је ушао „дрв песимизма“. И бар да га онда уче да буде доследан, и да и не говори о оном о чему не мисли не, навикавају га да на помен пролазности уздахне познатим лажним уздахом, најлажнијим сурогатом за тобожње разумевање, и да празнослови на тему: судбина, смрт, и, нарочито, „морање“.



Исидора Секулић
(1877 - 1958)

Само недостатак сваког оплемењеног размишљања о пролазности може усадити, и усађује у човека осећање коби, осећање пролазности по „морању“, дакле по насиљу. То је једна од нејечовечних и најлажнијих идеја од којих се човек икада бојао. Бојати се онога с чим певамо и играмо, бдијемо и спавамо. Као наше сунце, као наша мора, и ми свака двадесет четири сата прођемо синтезу свога бића: устанемо и легнемо, сванемо и малакшемо, јесмо и нисмо. Самим тим што је пролазност идентична с нама, ми морамо носити у себи наклоност за линију људске егзистенције; не може друкчије

бити. Дивне, мирне слике пролазности у природи испуњују нас једним емотивним одушевљењем за лет и одлазак. У те слике долази и визија о читавим јатима наших савременика са којима тихо слазимо до наших граница. Стриндберг, велики поет у основи, завршује сцену, у својој драми Соната духова једном визијом које је сведочанство лепоте одласка. Младић казује девојци што умире: „Нека ти Бог буде у помоћи на путовању“, а Стриндберг наређује режисеру да оствари визију у пуној лепоти: „Цела соба нестаје“.

Више но по ичему другом, по пролазности су нам браћа и сестре воде и путеви, лептири и камичци. Све таласа и одлази, у миру и складу, и насила и морања нигде нема. Човек пролази сагласан са пролазношћу, иначе не би никада имао мира. Бодлер, који је, као толики песници, више пута писао смртност и смрт с помоћу картонских страшила, једаред је погодио реч племените мисли: „O Mort, vieux capitaine, il est temps, levons l'ancre“.

У тој области, области мисли о нашем пролазном бићу, философија је, свеукупно, и до данас, јача од поезије: чистија, искренија, храбрија. Поезија, целог света, свих времена, врви од позе и театра; од херојских смрти за чију узвишеност је потребан афект; и од тужних смрти слабих бића око којих стоји стењање огорчења, и ори се клетва и протест против Бога, који, наравно, узвишен као и смрт, не одговара на нападе. Лиричари и романтичари су добрим делом они који су у човеку одневали идеју о смрти као о нечем изненадном и туђем и неразумљивом, и научили човека да пролазност своју везује за нешто чудовишно катастрофално, за церемонију ужаса, погреб и црве. Пролазност, мање емотивна и субјективна и декоративна од поезије, ближа је философији, и она је чешће у инспирацији да покаже да је племенита сагласност човека са судбином пролажења, извор естетичких и етичких блага у човеку. Један од највиших примера за то јесу, можда, Тургенјева Живе мошти. Болесница је постала уметник. Она види лепоту

света из лепоте растајања; растанак је тренутак добрих моћи човекових; растанци су пуни осмеха и апсолутне доброте. Болесница тихо пева.

Од наших лиричара са философском предиспозицијом, понајгоре и понајбоље о смрти писао је, можда, Крањчевић. Штета што ни он, као ни толики други наши песници, није по свему, унутрашњем животу и култури, дубље утонуо у једно, једно у смислу философском и религиозном. Овако, бунтовничко је по религији узалудно; написао онај романтични вацарме о гробљу (Гробље на умору); али, уједно је и творац, и то у истој песми, она два реда савршене истине и лепоте поетске и философске:

*Па умире онда сама...
мре нечујно, слајко, лако.
Од серафског тишице њерја,
кад се крилом Богу клања.*

Велика поезија стоицизма, то још чека на свој ред у модерној поезији. Стоицизам је за време ренесансе већ имао једну обнову, али опет у смислу философије. Било би време да устане у облику поезије: слободан од скепсе оптичке, слободан од театра романтичара, оплемењен тихом поезијом растанака од којих нам је састављен живот.

Велики је регулатор, и мелем, оплемењена идеја о пролазности, у животу свакидашњице, пуном интрига, распре, неправди, лишавања. Човек који осећа како све иде сваког часа, не може бити толико заплашен, увређен, или унесрећен да би заборавио да су и онај и оно што плаше и бол проузрокују, пролазни, да пролазе и непријатељ и његов ударац још док се обарају. Још док рачунају како ће пасти и ударити, размак се мења, пролазе и целат и жртва и буздован, размичу се, иду сваки својим путем, даље. Нема пакости, нема освете, нема ударца, нема казне, нема рата, који би оно били, и оно могли, што су машта, воља и жеља, или рачун замислили. План је нацртан и исписан, замисао о разорењу нечије судбине запечаћена у

машти. Видимо, са ужасом, како се јуриш примиче али одједаред, из свега тога нам махне таласави покрет руке која одлази, знак растанка, од намере, људи и света. Љути ту у тимеас а мортали хомине: Ходије ест, ет црас ноно цомпарет... Мисао о пролазности утољује гњев, блажи поглед, развудрава песимистичка настројења. А могла би решавати спорове читавих народа.

Са куле на рту норвешке обале гледали смо, једног јутра, пучину немирног мора, и над пучином неколико морских птица у страсном лету. Две горастасне и дивне силе, у покрету: сила мора и сила крила; јуриле су воде, и птице, путањом пролазности у свој завршетак. Море је било подељено на две узљубљане али болесно тешке и у месту гибане површине, које су дрхтале, надимале се и проваљивале се у себе, као течност коју у затвореном котлу надима и витла огањ испод котла. Између те две мутно маслинасте површине, изривен кривудава бео пут. А по њему, широки и као бродови дуги таласи, полегли заривено, како треба за брзо пловљење, ваљају и одлазе брзином неповрата. Ставангер и његова кула их више видети неће. Пене расплетене се гоне по њима, и драже их на још силније хитање. Белом путу нигде краја, сили која је нагла да носи нигде сметње... Између воде и тамног неба, друго путовање и одлажење. Укошене до усправности, круте и оштре као нож, четири птице, са буром у крилима, у познатој предсмртној линији, пирују свој велики лет, и са муњама брзине у себи прстижу таласе, и остављају Ставангер и кулу, градове и планине, гнезда и домове.

Уђоше нам у душу тај кас водених хатова, и тај лет морских птица; и остала у нама завазда лепота од измирења са судбинама таласавим, љубав за живот наш који не би био наш кад би знао за враћање.

*Исидора Секулић
(1930)*

СЈЕЋАЊЕ



† Александра Петровић

*Молим Ти се драги Боже за
рајско насеље нашој драгој
Александри.*

26. новембра 2007. навршило се 5 дугих и тешких година. Неко нам нанесе бол. Имала је 17 година, свима нама лепота мила. Александра, голубице наша мила, јагње умиљато, сваког трена наш поносе. Ти си у нашим срцима, а у Бога се надамо и молимо Бога и Мајку свету, све свете, да си нам у Рају са Анђелима.

Кад нам Бог да милости да тако мислимо тада је души лакше.

Злато наше неко рани. Ево већ 5 година туге и бола у нашим срцима. Тешко је. Душа боли, где год да смо, све на тебе подсећа.

Злотвор ћути и неће да се покаже. Бар да знамо што нам уби јагње мило, можда би нам мало лакше било. Ја се у драгог Бога надам да ће га показати.

А ти, Александра, наша драга, почивај у Рају где Анђели поје, и ти се са њима весели.

Ја се молим драгом Богу да те наше сузе не боле. Смиљуј нам се драги Боже, грешнима.

Волимо те Александра.

Твоји нај, нај дражи.

Баба Марија

НЕКРОЛОГ



† Љубица Никитовић

У овом достојанственом тиховању, када се породица, сродници и пријатељи опраштају од покојне Љубице Никитовић (рођене прије 60. г. у Алексинцу као Крстић) неодвојиво је уз њих и наша света Црква са нама овдје присутним свештеницима, истински поносна што је Љубица припадала њој - Српској православној цркви, али истовремено и осјећајем туге што је растанак дошао са њом.

У односу на вјечност, живот човјека је по броју година кратак. Међутим живот покојне Љубице, по резултатима живота и плодовима веома многим и богатим, био је дуг - пошто живјети у ствари значи чинити добро, вјеровати и вољети, надати се и дивити се радовати се сваком добру. Ако би смо данас мјерили по броју резултата живота покојнице, онда имамо сви добар разлог да оплакујемо. Међутим испраћајући је Богу на истину, знамо да она са собом односи добар дио доживљаја не само својих најближих - породице, већ и својих пријатеља, познаника, сарадника и свих оних које је у животу сретала. Тако и дио наших осјећања поштовања и љубави према њој - односи са собом. Стога сви ми имамо разлога да дубоко жалимо растанак од ње. Корачајући по овоме свијету, наша покојница, стекао сам утисак, није примјећивала трње и камење које су јој крвалила стопала. Своје тешкоће, скоро није ни примјећивала, гледајући у врхове својих идеала. Њена ведрина је чак, и веома тешку болест, ставила у други план и са пуно вјере и наде гледала је у живот.

Одлазећи данас од нас, односи са собом и дио свога раја кога је стекла за живота - волећи Бога и људе, вјерујући и надајући се милости Божијој, и неуморно радећи и живећи часно и поштено.

Поштована покојнице,

Заједно са својим Бранком доживљавала си ме као свог пароха и духовника, чиме се поносим с обзиром на твоје живљење у граду и на Главици.

С тога, хвала ти на љепоти твоје душе. Хвала ти на доследности и чврстини твога карактера. Хвала ти на свему што си учинила према својој Цркви, извршавајући Њене наредбе, према својим најближим супругу, мајци, сину, сестри, према свој родбини, пријатељима и познаницима.

Говорећи о свему - трудим се да не вријеђам твоју скромност, јер успомену ћемо чувати и његовати у нашим душама, молећи се Богу за твоју племениту душу и за њен вјечни покој.

Нећемо те заборавити докле се поново стобом не састанемо у нашој небеској заједничкој отаџбини. Нека Васкрсли Господ твоје најмилије утјешу уз ријечи св. ап. Павла: „Свима нам се ваља јавити на суду Христовом, да прими сваки оно што је у тијелу учинио, било добро или зло“ (2 Кор. 5,10). Теби драга покојнице од Бога сваки добри дар у Његовом царству вјечнога живота. Нека ти је вјечан покој и свијетла успомена међу свима нама. Амин.

*Прошјојереј Бољдан
Сѣанишић*

На опјелу у Богородичиној Цркви у Вишеграду на дан *Св. Панїе-лејмона 09. 08. 2007. г.*

СЈЕЋАЊЕ

† Љуба Ђерић
(рођ. Планинчић)

22.12.2000. - 22.12.2007.

„А сад остаје вјера, нада, љубав, ово троје, али од њих највећа је љубав“.

Драга мајко, много ми недостајеш

Кћерка Љиљана

СЈЕЋАЊЕ

Двије године туге, бола и патње од кад смо изгубили своје једине и најдраже дјевојчице



† Свјетлану

26. 2. 1991. - 18. 9. 2005.

ВАСИЉЕВИЋ



† Андреу

24. 8. 1995. - 27. 9. 2005.

Никада не може престати оно што највише боли. Увјек ћемо вас вољети како се најјаче воли.

Останите ту гдје јесте. Нека су јастук вама наше уморне груди. Спавајте сном уснулих звијезда. А ми ћемо бдјети и никоме нећемо дати да вас из сна буди.

Мама Рада и ѿаїа Милан

СЈЕЋАЊЕ



† **Миљан (Андрије) Авлијаш**
(1974 - 1995)

Трећег дана послје Савиндана 2007. године - 31. јануара ове године, уз велико присуство његових најмилијих, комшија, пријатеља, школских и ратних другова - бораца прослављених српских илићанских бригада на Крупачком гробљу, у Источно Сарајеву сахрањени су посмртни остаци Миљана (Андрије) Авлијаша из Крупца који је изгубио живот у 21 години као млади српски војник у покушајима да са својим ратним друговима зауставе Туђманове бојовнике, припаднике тзв. „Олује“ који су у септембру 1995. године надирали од Јајца према Бања Луци. За одбрану свог српског народа млади Миљан, јединац оца Андрије и мајке Дане, иначе тек у зачетку свога живота, и без ратничког искуства није хтио да бира мјесто гдје ће му бити лакше и безбједније по живот. У јулу 1995. године последњи пут посјетио је свој завичај Крупцац, Војковиће и Грлицу и опростио се кренувши за Крајину којој је пријетила велика опасност од најезде Туђманових и Изетбеговићевих удружених снага. У првим борбама смртно је погођен од зликоваца и затрпан у јаругу са својим другим изгинулим саборцима, чија тијела су већ током 1996. пренесена и смјештена у простор за идентификацију. Од тога времена па све до краја 2006. године његови родитељи, пријатељи и саборци дуго су трагали за његовим тијелом да би га сахрањили на достојанствен начин. Од велике туге отац Андрија подлегао је. Није дочекао дан да га види жива или мртва. Мајка Дана није никад одустајала од трагања за сином. Напокон лекарске анализе су показале да се његово тијело налази заједно са многим његовим саборцима и цивилима које су убиле на звјерски начин

усташе и зенге. Нажалост, није таква горка судбина била њихових родитеља. Анализе показују да још више од 2000 српских ратника који су нестали или изгубили живот траже њихови родитељи. Уз свету молитву, свијеће и вијенце опростили су се од младог Миљана многи млади и стари Срби, његови Авлијаша, Папази, Лубуре и други пријатељи.

Опрштајна бесједа његовог стрица Бошка Авлијаша, дубоко је дирнула у срце све присутне на сахрани, препуна надахнућа и узвишених порука живим и велике захвалности Миљану и његовим родитељима:

**Посмртна бесједа
Миљану Авлијашу
на крупачком гробљу**

Тужни зборе,

Драги Миљане српски ратниче,

Драго наше чедо,

Тужан као и сви данас који присуствују твојој сахрани - испраћају у вјечност, на овом мјесту желим да ти кажем ово:

Колико ме памћење служи, први и последњи пут сам те видео средином јула 1995. године пред Штабом друге сарајевске - војковачке бригаде. Видио ме је наш Зоран, и рекао ми је: „Стрикано, дођи да те упознам са још једним Авлијашом - Миљаном, сином Андрије, младим борцем ВРС“. Загрлили смо се и пољубили. Рекао си да одлазиш у Крајину. Зоран те је савјетовао како треба да се понашах у рату, да си млад, да немаш искуства, а рат је немилосрдан. Растали смо се, пожељели смо ти срећан пут. Зоран ти је том приликом дао штеку цигарета.

У глави су ми навирале мисли да ти предложим да не идеш у Крајину, већ да останеш са својим Авлијашима и другим српским борцима који бране српски народ јужно од града Сарајева. Одустао сам, јер сам имао у виду да се на падинама Игмана даноноћно воде велке борбе и да су већ три Авлијаша изгубили своје животе: Милан, Душко и Будо, као и велики број српских бораца.

Искусни ратници су рекли: „У рату нема истине и милости“. Говорило се да си нестало на ратишту око Мркоњић Града и Шипова. Ето ових дана сазнали смо праву истину. Била је Олуја. Живот си изгубио у вихору рата бранећи српски народ са многим српским борцима, у септембру 1995. године.

У том дугом временском периоду туге и трагања за тобом, живећи у нади да ћеш се однекуда јавити да си жив, небројено пута сам у предвечерје, путујући кроз Војковиће шапутао моје тужне ријечи које сам посветио многим српским борцима за којима смо трагали у току рата:

*Кај росе руже румене из нашег врића,
дозива жору зелену,
ишћа воду ситудену, дозива СИНЕ, гдје си,
слушаш ли гласове ишћца,
бодриш ли жнијезда ластавица, гдје дочекујеш зоре,
ијеваш ли ијесме Њеѓошеве.
Молим Бога и служи Божије, итражишће, итражишће,
којајшће дубоко, под чело, под око,
нађишће чедо мајерино.*

Судбина је да те данас, тужни са твојом мајком и најближим испраћамо на вјечност. Данас су присутни многи твоји пријатељи, комшије и кумови, као и велики број бораца прослављених илићанских бригада, који храбро одбранише твој Крупцац, Војковиће и Грлицу и друга српска мјеста испод Игмана, Бјелашнице и Трескавице.

Српски pjesник је давно рекао: „Ни мањег народа ни више уморених“.

Свако има неког кога нема. Растко Немањић измолио је милост Господа Бога да мртвим Србима последњу причест дају његови пастири, а браћа Срби испраћају на вјечност.

Мирно почивај наш драги Миљане, ту поред свога оца Андрије који је од велике туге умро, не дочекавши да те види жива или мртва. Био си и остаћеш вјечно у срцу твоје мајке и твојих најмилијих, као срце велике љубави, срце огња и срце поноса. Наше душе, цвијеће и мирисна трава чуваће те од заборавља.

Звјезданог неба, добре душе и драгог лица никад се човјек не може нагледати, вели нобеловац Андрић.

Лаку ти ноћ наш Миљане. Нека те на овом брежуљку, гдје почивају твоји многи Авлијаша и добри људи, планински вјетрови загрле, росуља киша хумку и лице умива, утјеше мајку ножем збодену, брезу и јелку у бијело рухо одјевену.

Нека ти је вјечна слава и хвала Миљане. Вјечна памјат, вјечна памјат, драги наш прерано умрли Миљане.

31. јануар 2007. године
Припремио
Боро Мирић



**† протојереј-ставрофор
Новица Јањић**

Рођен је 1. јануара 1936. године у Горњој Лијесци код Вишеграда од оца Милоја и мајке Стане, рођ. Савић. Основну школу завршио је у Будимлији (Бијело Брдо), нижу Реалну гимназију у Вишеграду и петоразредну Богословију у Призрену 1956. године. После регулисања војне обавезе ступио је у брак са Равијојлом, рођ. Топаловић, из Рудог. Рукоположен је за ђакона и свештеника 17. и 19. августа 1958. године у Сарајеву од митрополита Нектарија (Круља). Постављен је за пароха заборачког са седиштем у Чајничу с тим да опслужује упражњену сечањску парохију у архијерејском намесништву пљеваљском. Године 1963. премештен је за пароха чајничко-зекаљског. Исте године положио је практични испит. Следеће 1964. постављен је за сталног чајничког пароха. Одликован је 1. октобра 1967. године црвеним појасом. Од 1971. до 1975. године опслуживао је парохију бољанићку а од 27. јула 1972. па до 31. децембра 1993. године вршио је дужност старешине манастира Св. Тројице код Пљеваља. Достојанством протонамесника одликован је 1976. године. За протојереја је произведен 15. јула 1984. године приликом освећења цркве у Соколовићима. Исте године је постављен за вишеградско-горашког архијерејског намесника, и ту дужност је обављао до 14. марта 2001. године. Са чајничке парохије премештен је 1990. године на трећу сарајевску, на којој је остао до 4. априла 1992. године. У ратном периоду 1992/93. године додељен је на испомоћ пароху бучевском у Пљевљима,

где је истовремено вршио дужност духовника у манастиру Св. Тројице код Пљеваља. Године 1994. постављен је за привременог пароха друге руђанске парохије на којој је остао до пензионисања. У Рудом је до 1999. године предавао веронауку у основној школи. Истовремено је обављао и дужност инспектора веронауке у архијерејском намесништву горашко-вишеградском. Правом ношења напрсног крста одликован је 1995. године. Поред парохијске дужности од 1999. године врши и дужност духовника у Духовној академији Св. Василија Острошког у Србињу. Упокојио се у Господу 9. јануара 2007. године.

ЗАХВАЛНИЦА

Поводом смрти прота Новице Јањића захваљујемо се свим присутним грађанима, који су били на сахрани нашег драгог брата, дана 11. 01. 2007. год на градском гробљу у Рудом.

На првом месту захваљујемо се свим свештеницима на челу са високопреосвећеним митрополитом Николајем и преосвећеним владиком Филаретом.

Захваљујемо се свим руђанима, чајничанима, вишеграђанима и прибојцима, као и бјелобрђанима. Хвала и кумовима из Бијелог Брда, из Арсића, као и кумовима из Чајничка.

Хвала на последњим опроштајним говорима протама Саву и Лазару, а посебно на опроштајном говору његовом и мом школском другу, пријатељу, професору богословије Љубинку Видаковићу.

Какав је наш брат био као човек и свештеник, то се види из снимка Телевизије Рудо, па им се на том најтоплије захваљујемо.

Хвала нашем драгом и вољеном брату, проти Новици, на свему што је за свог живота учинио за наше породице.

*Захвални:
браћо Новак Јањић и
сестре Сјанија Јањић
и Загорка Сјашијевић*

ПОСЛЕДЊИ ПОЗДРАВ ПРОТЕ НОВИЦЕ

*Клику вила усред бела дана
Тужне вестии из Руђанског храма.
Остјави нас наши духовни виђа
Новица је као војсковођа.*

*Прођа беше њо духовном чину
Тако њихо оде на брзину
Није стигло ни да се њоздрави
И њоследњи аманети Србима остјави.*

*Од народа прођа увек вољен био
У Чајничком Храму Бођу је служио
Учио је народ њошћењу и вери
Прави Србин не сме ником да замери.*

*И њако њо реду њреко њријес љеђа
Пред иконом Мајке Сјасићеља Свеђа
Чиђао је молишће болесном народу
Да хроми и слеђи ходађи и љледађи мођу.*

*Пред њензију прођи њрекоманда сјишке
Родном месђу, завичају, да је мало ближе.
Љиђурђије служи њрођоведи чини
Да свој народ Србски сложи, уједини.*

*Из Чајничког краја у Рудо долази
По њромисли Божјој да служиђи настјави.
Неуморни прођа милостиђу дели
Сиромаше њеши, снажи и весели.*

*У духовној њуној и њољешној снази
Са земаљског свеђа Новица одлази
Сјрема се њолако а у себи њуђи
Овај њуђи је далак, мало забринуђи.*

*У далеке рајске и небеске дворе
У освјеће ране и у зимске зоре.
Бјело Брдо ојлакује и куђа се у сузама
А Новица жури, чека њеђа мајка Сјана.*

*Сиромашно Бјело Брдо, а сада још више
Јер духовног вођу они изгубише
Пред њресћолом Вишег и Божије Мајке
Молиће се Новица за слабе и нејаке.*

*А остјаве нама слика урезана
Доброђивора великог нашег великана
Нека му је њростја земља Немањића
Бођ да њростји душу прође Новице Јањића.*

Вељко Шљука

**На насловној сјрани: Новоосвештани храм
Св. Великомученика Георгија на Врацама, Источно Сарајево**



Његово Високопреосвештенство Митрополит добробосански г. Николај је у седму недељу по Духовима, 15. јула 2007. године, освештао нови храм Светог Саве у Горњој Лијески код Вишеграда, служио Свету Литургију, уз саслужење свештенства и монаштва, те освештао новоподигнути парохijski дом.



Сабор, скуп хација – поклоника Гроба Господњег у Јерусалиму,
у манастиру Свете Тројице у Озерковићима, 28. октобра 2007. године.

ТРАЖИМ ТЕ...

Тражим *тје* дуго чедо,
лице ми суво, бледо
*тјо*злед ми *тјейтјо* *тјетја*
и *тјражи* лик *тјо*з *дјетјетја*.

Тражим *тје*, *тјражим* *тјако*,
и живим, *тју*жујем *тјо*лако,
срце ми душу *тјуши*
*тјиво*т и *тјадост* *тјуши*.

Тражим *тје* *тјо* *тјој* *тјијети*
и кажем *тјој*, *тјети*, *тјети*
а она само *тјече*, *тјлови*
а са *тјом* и *тјој* *тјнови*.

Тражим *тје* и Небо *тјитјам*
тјитјо баи *тја* да *тјитјам*
тјо води, *тјемљи* и *тјебу*
док *тјаде* се *тјоје* и *тјебу*.

Тражим и *тјитјам* *тјо*га
тјремена *тјешка* и *тјнога*
сваки ми дан се *тјоди*
тјањам, *тјислим* о *тјоди*.

Тражим, *тјражим* *тје* у Храму,
бар одговор, мелем за рану
тјдје да *тјислужим* *тјвијету*
за *тјоје* чедо и *тјрећу*.

Тражим и *тјаћох*, бар *тјраке*
тјоруке са Неба *тјаке*
да *тјдио* *тјо*з *тјома* *тјитјо* *тјиви*
сад на Небу с *тјо*гом *тјиви*.

Тражим *тје*, *тјражим* чедо
око ми *тјитјаро* и *тједо*
а *тјад* *тјод* у Небо *тјледа*
тјетјим се *тјо*га чедо.

С. Ј. Г.
тјосвећено Милошу Тодоровићу



ДАБАР

Билтен излази тромесечно

С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ НИКОЛАЈА

Главни и одговорни уредник:
синђел Калисџираш (Бобушић)

Технички уредник:
синђел Јован (Гардовић)

Редакција:
тјрошјој, *тјсјавроф*. Момир Васиљевић
тјрошјојерј *тјо*здан *тјитјанишић*,
тјорђе *тјурић*, *тјитјаша* *тјло*зовац

Фото:
Младен Томић

Сарадници:
тјрошјојерј *тјајко* *тјвјетјковић*,
тјрошјојерј *тјилосав* *тјидаковић*,
тјрошјојерј *тјанко* *тј. Билинац*,
тјеромонах *тјихаило* (Боровић),
тјакон *тјлајко* *тјо*здановић,
тјебојша *тјосовић*

Уредништво и администрација:
МОНАСТИР УСПЕЊА
ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ
Добрун, Република Српска

Адреса редакције:
Манастир Добрун, 73247 Добрун, РС;
Манастир Добрун, 31243 Мокра Гора, СРБ

e-mail: dabar@prijepolje.net
dabardobrun@yahoo.com

Телефони:
(+387) (0)58 483-123, *тјел*/факс 612-747
(+387) (0)65 431-505

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
2000 *тјимерака*

Штампа:
тјитјамјарија „*тјо*га*тјица*“, *тјо*га*тјица*

Припрема штампе:
Мирослав Радловић

Решењем Министарства информација
Републике Српске, број 01-280/96 од
12.7.1996. године, Билтен Манастира
Успења Пресвете Богородице
у Добруну под називом „Дабар“ је
уписан у Регистар јавних гласила
под редним бројем 152.

Решењем Министарства науке и културе
Републике Српске, број 04-1202/01 од
25.9.2001. године, Часопис „Дабар“ као
публикација од општег друштвеног
и националног интереса
ослобађа се плаћања пореза на промет.